ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті

Ақпараттық білім беру орталығы кітапханашыларының іс-тәжірибелері

Шымкент - 2013

ӘОЖ 021.2 (574.5) : 378 (574.5)
КБЖ 78.34 (5К) + 74.58 (57)

Шығаруға жауапты: **Кукеева М.К.** – М.Әуезов атындағы ОҚМУ Ақпараттық білім беру орталығының директоры

Жауапты редактор: **Мынбаева Г.К**. – Кітапхананы дамыту бөлімінің меңгерушісі

Редакциялық алқа: **Рыбалкина Н.В.** – АБО директорының орынбасары
Тұяқбаева Г.Ш.– Жаңа технология және электронды ресурстар орталығы бөлімінің меңгерушісі

Техникалық редактор: **Спатаев И.С.** – программист, сектор меңгерушісі

Ақпараттық білім беру орталығы кітапханашыларының іс-тәжірибелері.- Шымкент: Ақпараттық білім беру орталығы, 2013.-78 б.

Жинақта Ақпараттық білім беру орталығы кітапханашыларының іс-тәжірибелерін баяндайтын кітапхана ісі теориясы мен тәжірибесі, ақпараттық жаңа технологияларды енгізу және пайдалану жолдары мен артықшылықтары, кітапханалық-библиографиялық үрдістерді автоматтандыру, кітапхана мамандарының біліктілігін арттыру, студент жастармен көпшілік-тәрбие жұмыстарын өткізу туралы жарияланған мақалалар мен сараптамалық талдау жұмыстарының нәтижелері туралы берілген ақпараттық баяндамалар жинақталған.

Жинақ кітапханашы мамандарға, «Кітапханатану және библиография» мамандықтары бойынша оқитын студенттерге арналған.

АЛҒЫ СӨЗ

Қазіргі таңда пайдаланушыларға кітапханалық-библиографиялық, анықтамалық қызмет көрсету жаңа ақпараттық кеңістік жағдайында жүзеге асады.

Университеттің Ақпараттық білім беру орталығы (АБО) оқу үрдісін оқу-әдістемелік, ғылыми және оқулық әдебиеттермен қамтамасыз ететін құрылымдық бөлімдерінің бірі. Тәрбие жұмысы мен ғылыми ізденіс жұмыстарына заманауи үлгідегі қызмет көрсету орталықтарының жиынтығын ұсына алатын - электрондық кітапхана.

Бүгінгі күнде кітапханашы заман талабына сай технологияны біліп қана қоймай, сонымен бірге оны сауатты түрде қолданады.

Жинақта университеттің электронды кітапханасының мүмкіндіктері электронды каталогтар мен электрондық ақпараттық ресурстарды пайдалану жолдары, виртуалды анықтама қызметтері және т.б. кітапханалық-ақпараттық қызмет түрлері жөнінде АБО Әдістемелік кеңес мәжілісінде 2011-2012 жылдары қаралған ақпараттар мен баяндамалардың жинағы енгізілген.

Басылымда кітапхана ісінің басым бағыттары:

- ақпараттық және кітапханалық қызмет көрсетудегі электрондық кітапхананың маңызы;
- пайдаланушылардың ақпараттық мәдениетін қалыптастыру;
- қашықтықтан анықтамалық-библиографиялық және ақпараттық қызмет көрсету;
- кітапханашылардың кәсіби білімін арттыру;
- кітапханалық-библиографиялық үрдістерді автоматтандыру;
- кітаппен қамтамасыз ету үрдісін жаңа ақпараттық технологияларда пайдалана білу;
- пайдаланушылардың электронды ресурстарды өз бетінше пайдалануына мүмкіндік жасау;
- толықмәтінді мәлімет базаларын пайдалану және оның артықшылықтары;
- жастармен жүргізілген көпшілік-тәрбие жұмысының маңызы;

т.б. мәселелер туралы баяндалады.

Жинақ тәжірибе алмасып, мәселелерді шешуге, ақылдасуға берілген мүмкіндік.

Кукеева М.К.
Ақпараттық білім беру
орталығының директоры

Ақпараттық білім беру орталығында электронды кітапхананы қалыптастыру мәселелері және болашағы

ОҚМУ Ақпараттық білім беру орталығының негізгі мақсаты – студенттердің өзіндік жұмыстары мен оқу үрдісін ойдағыдай қамтамасыз ететін, компьютерлік және желілік технологиядан құрылған, электронды ресурстар базасы негізінде жаңа сапалы білім беру ортасын қалыптастыру.

Ақпараттық білім беру орталығының электрондық кітапханасын құру басым бағыттары, Университеттің Ғылыми кеңес мәжілісінің отырысында қаралып бекітілген, 2009-2011жж. М.Әуезов атындағы ОҚМУ даму стратегиясына сәйкес (08.11.2008ж. №4 хаттамасы), Қазақстан Республикасының «Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы» (1996жылғы 10маусым №6), «Ақпараттандыру туралы» (11.01.2007ж. №217-III) заңдарына, Электронды кітапханаларды қалыптастыру Ережесіне (2003 жылғы 18 шілде №508 ҚР Білім және ғылым министрлігінің бұйрығы) сәйкес жүзеге асырылады.

«Электрондық кітапхана» дегеніміз заманауи компьютерлі технологиялар базасында ғылыми және оқу үрдісіне қолдау көрсетуге, қызмет көрсетуді қамтамасыз ету үшін барлық техникалық, бағдарламалы және ақпараттық құралдардың жиынтығы. Демек, электронды кітапхана - толықмәтінді электронды құжаттардың ғана емес, сонымен бірге автоматтандырылған ақпараттық жүйенің жиынтығы.

Электрондық кітапхананың басты мақсаты – пайдаланушылардың қажет еткен материалдарын іздеу, яғни ақпараттық және кітапханалық қызмет көрсетуді жылдамдатуды қамтамасыз ету және оларды алуға уақыт үнемдеу.

Университеттің Электрондық кітапханасының барлық оқулықтары, оқу және оқу-әдістемелік құралдары оқу үрдісінде және жұмыс бағдарламаларында негізгі және қосымша әдебиеттер түрінде көп қолданылады. Жоғары оқу орны кітапханасының негізгі міндеттерінің бірі электронды кітапхананың құрамындағы электронды оқу-әдістемелік құралдар коллекциясымен – кітаппен қамтамасыз ету жолын толық шешіп бере алады.

АБО электрондық кітапханасын бағдарламалы қамтамасыз ету

Электрондық кітапхананы құру кезінде құрылғылардың келесі жүйелері қойылған:

1) Көпбеттік және кеңформатты материалдарды сканерлеу жүйесі. Құрамында: А-3 форматты 3 сканер, 9 планшетті сканерлер.

2) Электрондық ресурстардың телекоммуникациялы (оның ішінде қашықтық) жүйеге қолжетімділігі. Құрамында: жеке пайдаланушының, сыртқы локальды желілердің, алыста орналасқан оқу залдарының, филиалдардың және т.б. қосылғанын қадағалайтын жоғары өндірістік телекоммуникациялық торабы.

3) Мәліметтерді өңдеу орталығы. Құрамында: процессор Intel® Xeon сервері; Windows server 2008 платформасында басқарудың тиімді жүйесінде қызмет ететін және кітапханалық комплекстер серверінің мониторингі; кітапханадағы жалпы сақталған ақпараттардың 1Тб диск жүйесімен сақтау тәртібі базасында мәліметтерді сақтау жүйесі;

4) Электрондық ресурстар орталығы және электронды оқу залдары құрамында: мультимедиялық проектор, видео конференциямен байланыс жүйесі, интерактивті тақталар,компьютерлер,ноутбуктер.

5) «ИРБИС-64» автоматтандырылған ақпараттық –кітапханалық жүйе (6 модульді базалық комплектілі: "**Комплектатор**", "**Каталогизатор**", "**Читатель**", "**Книговыдача**", "**Администратор**", "**Книгообеспеченность**").

Барлық аталған ақпараттық ресурстар, бағдарламалы қамсыздандырулар пайдаланушылардың қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін қызмет ету мен қызмет көрсету

орталықтарының жиынтығының іске асу мүмкіндіктерін береді. Алайда, Қазақстан Республикасы ақпараттық саясат саласында жалпымемлекеттік бағдарламалардың және біздің университетімізде білім беру және ғылыми үрдістерді сапалы қамтамасыз ету үшін: автоматтандырылған Элар кітаптар сканерін (бағасы шамамен 20 000$), Электрондық кітапхананың комплексті компоненттері үшін (бағасы шамамен 4000 $) мәліметтердің бірыңғай архивін (желілік қойма) , сенсорлы ақпараттық киоск (бағасы 160 000 тг.) алынуы керек.

Электрондық кітапхананың құрамы

Электрондық кітапхананың құрамында электронды ресурстардың жеке меншік және алынған электронды ресурстары CD-дискілердің коллекциясы бар.

01.03.2012 жылға университеттің электронды басылымдарының жалпы көлемі **7186 атауды** құрайды, оның **1145 атауы** мемлекеттік тілде, **911 атауы** ағылшын тілінде. 2011 жылы барлығы **1072 электронды құжат** алынған,оның 502 мемлекеттік тілде,261 ағылшын тілінде. Университет қызметкерлерінің құруымен медиатекада **4294** атауы бар: компакт-дискілер, дискеттер, аудио және видеокассеталар, электронды оқулықтар,тест сұрақтары және т.б. құжаттар. «Электрондық архив» мәліметтер базасында **2892 атау** бар.Электронды басылымдардың толық тізімі кітапхана сайтының (**http://lib.ukgu.kz**) «Электрондық қор» каталогын берілген.

Электронды тасымалдағыш қорларының даму динамикасы (2009-2011 жж) №1 диаграммада көрсетілді.

Диаграмма 1.

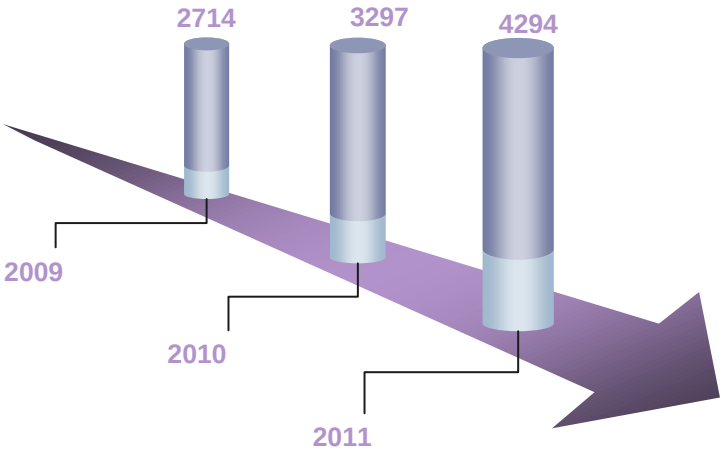

Диаграмма мәліметтеріне қарасақ электронды тасымалдағыш қорлар жылдан жылға өсіп келеді, 2010 жылдың көрсеткішімен салыстырғанда (997 құжат) 23 % өсіп отыр, қазақ тіліндегі көрсеткіш (502 құжат) 44 % өсіп отыр.

Басылым түрлері бойынша электронды тасымалдағыш қорларының даму динамикасы

Кесте1

жыл	Электронды оқулықтар	мультимедиа, оқыту бағдарламалары	видео-лекциялар	УМКДәді с.құрал	барл
2009	378	12	18	2341	2714
2010	1251	43	20	1983	3297
2011	2137	65	75	2017	4294

Пәндер топтамасы бойынша электронды қорлар құрамы

Кесте 2

Пәндер топтамасы	қаз.тіл	Басқа тілдерде	барл
Техникалық ғылымдар	**553**	**958**	**1511**
Гуманитарлық ғылымдар	**484**	**655**	**1139**
Қоғамдық ғылымдар	**977**	**667**	**1644**

Кестедегі мәліметтерге қарасақ, электронды тасымалдағыш оқулық әдебиеттер қорының көпшілігі қоғамдық ғылымдар саласына кіреді.

Электрондық кітапхананың өзегін АБО қызметкерлерінің көмегімен құрылған толықмәтінді мәліметтер базасынан тұрады:

1) **«М.Әуезов атындағы ОҚМУ профессор-оқытушылар құрамының еңбектері» мәліметтер базасы**

ОҚМУ оқытушыларының толықмәтінді оқу-әдістемелік әдебиеттер басылымдарының коллекциясы. Университет оқытушыларының дайындаған барлық электронды оқулықтарын, студенттер мен оқытушылар, ОҚМУ порталы **http://portal.ukgu.kz/**, **және** http://ef.ukgu.kz/ локальді желісі бойынша пайдалана алады.Электрондық кітапхана қорына түскен құжаттардың **2962** құжаты профессор-оқытушылар құрамының еңбектері, оның **1039** құжаты мемлекеттік тілде, 2010 жылмен салыстырғанда 39 % өскен. 2011 жылы ОҚМУ оқытушыларынан 784 электронды баспалар аналогы алынды, оның ішінде 389 мемлекеттік тілде. АБО қорына 2011 жылы электронды тасымалдағыш құжаттар мынадай кафедралардан көбірек түсті: Олар: «Биотехнология» – 35, «Физика» - 20, «Психология және дефектология» - 25, «Эконом теория» -25, «Маркетинг» -18, «Экономика»-18, «Қазақ әдебиеті»-17, «Орыс тілі мен әдебиеті»-15.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің талаптарына сәйкес (п. 5.2. ГОСО РК 5.03.010-2006) ОҚМУ оқитын мамандықтар бойынша пәндердің оқу жоспарын ғылыми және білім беру ресурстарымен қамтамасыз ету – 48 % құрайды (электрондық қор 4294 / пәндер саны 9000) нормативті талаптарға сәйкес 20 %.

Сонымен бірге, келесі мамандықтар бойынша электронды тасымалдағыш оқу-әдістемелік әдебиеттерімен қамтамасыз етілуі аз екендігі байқалады: 5В073300 «Тоқыма материалдарының технологиясы және жобалау», 5В120100 «Ветеринарлық медицина», 5В090700 «Жерге орналастыру және кадастр», 5В020800 «Археология және этнология», 5В010400 «Алғашқы әскери дайындық» және жаңадан ашылған мамандық 5В070900 «Металлургия».

Бүгінгі таңда оқу үрдісін сапалы электронды оқулық басылымдарымен қамтамасыз ету өзекті мәселе. Жоғары оқу орнының оқытылатын барлық пәндері бойынша электронды баспаларымен 100 % қамтамасыз ету күрделі мәселе. Сондықтан бүгінде жоғары оқу орындары арасында электронды оқу құралдарын құру да өзекті.Бұл міндеті шешудің жолы 2009 жылы Қазақстан Республикасы жоғары оқу орындары Ассоциациясының қолдауымен Республикалық жоғары оқу орындары аралық электрондық кітапханасын (РЖОЭК) құру болды. 2010 жылдың қаңтар айынан бастап университетіміз РЖОЭК құрамына кіріп және оны пайдалану мүмкіндігіне ие болды. РЖОЭК қатысушыларына үлестік негізінде пайдаланушыларға жоғары оқу орындары кітапханаларының ресурсын пайдалану мүмкіндігі ұсынылған.

2) «Электрондық архив» - мәліметтер базасы кітапхана қорындағы қазақ, орыс, ағылшын тілдеріндегі оқулық әдебиеттердің цифрлы (сканерленген) толық мәтінді мәліметтер базасы. 2011 жылы 416 (2010 жылы 349) құжат (қазақ тілінде 148, орыс тілінде 173, ағылшын тілінде 64) құжат цифрлы форматқа ауыстырылды. АБО қорының басылымдарын сканерлеу университет факультеттері мен кафедраларының өтініштері бойынша жүзеге асырылады.

Авторефераттар мен оқытушылар еңбектері, оқу үрдісінде сұраныста көп азданалы құжаттар, жиі қолданыстан жарамдылығын жоғалтқан құжаттар, өткен жылдардың оқу әдістемелік басылымдары сканерленеді. Электрондық архив мүмкіндіктерін АБО сайтының **http://www.lib.ukgu.kz/elib/.** сілтемесі бойынша пайдалануға болады.

Кітап сақтау бөлімінің сирек және құнды басылымдар қорын, сақтау және пайдаланушыларға жеткізу мақсатында «Оңтүстік Қазақстан: өткені, қазіргі кезде, болашағы» тақырыптық электрондық коллекциясы құрылған.

3) Электронды каталог – мәліметтер базасы. Бүгінгі күнде электронды каталогтың жалпы көлемі **157331** библиографиялық жазбалардан тұрады. 2010 жылмен (86493) салыстырғанда ЭК көлемі 70838 жазба артығымен (45 %) орындалды. АБО электрондық каталогы университеттің web-сайтында берілген. Электрондық каталогқа шамамен күніне 6000 және айына 180 000 сыртқы желілерден сұраныстар түседі.

Электрондық ресурстарды пайдалану

Жоғары оқу орындарында электронды оқытудың енуіне байланысты кітапхана бұрынғы қалпында қала алмайды, электронды оқыту түріне қолдау көрсету үшін қызмет көрсетудің жаңа комплексін ұсынуы керек. **Жаңа қызмет түрлеріне** мыналарды айтуға болады:

- таңдаған пәндер бойынша электронды ресурстарды пайдалану мүмкіндігін жасау,
- АБО сайтында виртуалды анықтама,
- кафедраларға жаңа түсілімдер тізімін электронды пошта арқылы жеткізу,
- электронды каталог арқылы әдебиетке алдын ала өтініш беру
- электронды кітап берілім жүйесі

Қазіргі таңдағы білім беру үрдісінде кітапхана міндеттері студенттердің өзіндік жұмысы қомақты үлес қосу және ақпараттық кеңістікте университет пайдаланушыларына мүмкіндік жасауды ұйымдастырып қана қоймай, сонымен бірге, ұжымда виртуалды-ақпараттық кеңістікке шығу мүмкіндіктерін, жұмыс орындарын қамтамасыз ету (электронды залдар), кеңестік және анықтамалық қызметтер комплексін құруды қажет етеді.

01.03.2012 жылға университеттің кітапханалық-ақпараттық комплексі 100 орындық 3 электронды ресурстар орталығын (ЭРО) біріктіреді. Әрбір ЭРО электронды білім беру және ғылыми контенттерге қолжетімді құралдармен жабдықталған, сондай-ақ, оқу және ғылыми семинарлар, заманауи интерактивті технологияны пайдалану арқылы (дыбыстық жүйелер, видеоконференцбайланыс жүйелері) онлайн режимінде іс-шаралар (вебинар) өтуін қамтамасыз етеді.

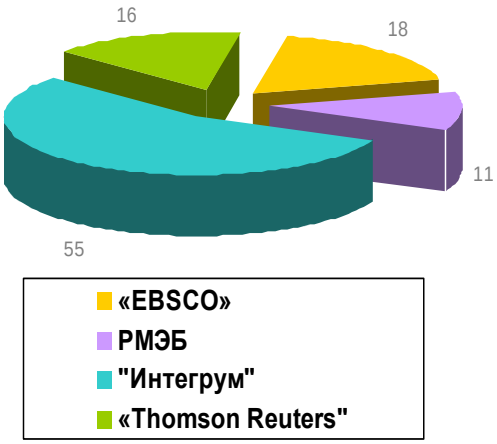
Факультеттер мен институттардың әртүрлі оқу ғимараттарында орналасқандығын ескере отырып, АБО ақпараттың ресурстардың барлығына бірдей қолжетімді мүмкіндік жасауды алдына мақсат етіп отыр.Ол үшін университет жетекшілерінің қолдауымен 2012 жылдың ақпан айында университеттің «В» ғимаратында (каб.220, 223) студенттер мен техникалық мамандықтар үшін 50 орындық жаңа электронды ресурс орталығы ашылды. Университеттің әрбір ғимаратында электронды ресурс орталығын ашу – жоспарда бар.

Университеттің электронды ресурстар орталығын пайдаланушылар студенттер,магистранттар және оқытушылар болып табылады. АБО қызметкерлері электронды ресурстарды пайдаланудың сараптамалық талдауын жасады. Санақтың көрсетуі бойынша студенттердің 92 % АБО пайдаланушылары болып тіркелген. Зерттеу нәтижелері бойынша – 80 % АБО қызметін ұдайы пайдаланып отырады. Зерттеу сараптамалары электронды ресурстарды қамтамасыз ету деңгейі, оқытушылар мен студенттердің оқу белсенділігіне тікелей байланысты екендігін көрсетеді. Университет қабырғасын аттаған, бірінші курс студенттері алғашқы күннен бастап, оқытушылар ұсынған электрондық ресурстарға, электронды оқыту формаларын қолданатын пәндерге тап болады. Электрондық ресурстар орталығын пайдаланушылар саны 2011 жылы 45325 санын құрайды, 2010 жылмен

салыстырғанда **(35 052)** 23 % өсіп отыр. Келесі факультеттердің студенттері мен оқытушылары электронды ресурс орталығын белсенді пайдаланушылары болып табылады: ММГ, ЭФ, ЮМ, СМ,ХТ,ЖТ, ИП, ПиК, ФИ.

Университет қызметтерінің басты бағыттарының бірі толықмәтінді ақпараттық ресурстарды on-line мүмкіндігінде алу болып табылады.ОҚМУ пайдаланушылары үшін 2012 жылға шет елдік толықмәтінді мультипәндік мәліметтер «**Scince», «SpringerLink**» базаларына, рефективті «**Thomson Reuters ISI Web of Knowledge», Web of Scince , «EBSCO»** мәліметтер базаларына on-line арқылы пайдалану мүмкіндігі ашылды.

Құралдарды пайдалану тиімділігін арттыру үшін, ресурстарды алуға бөлінген мүмкіндіктер құқығы, АБО аталмыш немесе өзге ресурстарын, әртүрлі категориялы пайдаланушылардың сараптамалық талдауы (мониторинг) жүргізіледі. Бұл мәліметтер талдау нәтижелері бойынша ресурсқа жазылуды түзету жүзеге асырылады.Барлық университет пайдаланушыларының бір ай ішінде толық мәтінді мақалаларды іздеп алуы, саны бойынша түсірілуі бағаланады. Алынған мәліметтер бойынша (2011жылғы мәліметтер) алдыңғы көрсеткішті ресурс: «Интегрум» - **55** % аса, келесі екі ресурс **«EBSCO»** - 18%, **«Thomson Reuters ISI Web of Knowledge» -16**%. **РМЭБ** - 11% көрсеткішпен ең аз сұраныстағы пайдаланылған ресурс.

Қазақстандық мәліметтер базасы бойынша «Закон», Казпатенты», «Стандарты РК» 2011 жыл бойы 12934 сұраныс орындалған, бұл 2010 жылмен салыстырғанда 19% (10442 сұраныс) өскен.

АБО университеттің ғылыми құрамына және профессор-оқытушылардың ғылыми ақпараттық сұраныстарын қамтамасыз ету үшін қолайлы жағдай жасалған. Ғылыми оқу залында (230 каб.) Интернет ресурсын пайдалану мүмкіндігі бар 12 дербес компьютер орнатылған, мәліметтер базаларын, диссертациялық қорларды, ғылыми басылымдарды пайдалануға мүмкіндік жасалған. Әлем тілдерінің оқу залында (213 каб.) студенттер мен оқытушыларға кітап қорымен еркін жұмыс істеуге, сондай-ақ ағылшын тіліндегі электронды оқулықтармен және толықмәтінді мәліметтер базаларымен жұмыс жасауға мүмкіндік жасалған. Құқықтық және нормативті-техникалық ақпараттар мен құжаттардың қажеттілігін қамтамасыз ету үшін (223 каб.) **«Зан»**, МБ **«Цифровая библиотека по правам человека»**, нормативті Мәліметтер Базасы **«Стандарты РК».**

Алынған АБО мәліметтер базасын пайдалану тиімділігі бойынша семинарлар мен тренингтер өткізілуде. 2012 жылдың ақпан және наурыз айларында барлық факультеттердің магистранттары, докоранттары, оқытушылары үшін, алынған мәліметтер базаларын пайдаланудың 5 семинар-тренинг сабақтары өтті. Ондай тренингтердің өтуі АБО сайтынан орын алған толықмәтінді мәліметтер базасына, кірушілер санының күрт өсуінің нәтижесінен.

Оқырмандарға ақпараттық қызмет көрсету көрсеткішінің деңгейі, кітапхананың Web-сайты http://lib.ukgu.kz арқылы кітапханадағы библиографиялық ресурстарды пайдалану.

Біздің сайтымызда кітапхананың анықтамалық-библиографиялық аппараты, жаңа түсілімдер бюллетені, баспа жаңалықтары, виртуалды көрмелер, жаңалықтар және т.б. қызмет түрлері ұсынылған.Интернет ресурстарының тақырыптық жинақтары қалыптасуда. 2011 жылдан бастап «Виртуалды анықтамалық қызмет» жобасы ендірілді. Суденттер мен оқытушылар, магистранттар кітапханашыға сайт арқылы сұрақ қойып,1-3 күннің ішінде библиограф маманнан жауап алады.

АБО сайты – университетте де ,сыртқы ортада да сұраныс талабы жоғары сапалы ақпараттық өнім. Қазіргі білім беру үрдісінің жеделдетілген заманында веб-сайтқа сұраныстар талабының негізгі көрсеткіштерінің бірі оның өсіңкілігі.Сайтқа кірушілердің жалпы саны орта есеппен жылдығына – 96 000, күндігіне – 300. Жүйелі түрде электронды кітап көрмелері және өзекті бағыттар бойынша экпозициялар өткізіліп отырады.

Кітапхана сайты – бұл студенттер, магистранттар және оқытушылар үшін, тәрбие үрдісіне әдістемелік және кеңестік көмек беру: тарихи оқиғаларға құжаттар іріктеу, атаулы күндерге сценариилер, Қазақстандағы оқиғалар, еркін тақырыптарға және т.б. үшін тәрбие ортасы. Үлестірме материалдары бар кураторға көмек бетшесі бар.

Жақын арадағы болашақ жоспар – оқырмандарға электронды қызмет көрсету жүйелерін құру. Штрихкодтау жолымен ішінара электронды қызмет көрсетуге өтуге дайындық жүріп жатыр. Біздің келесі мақсатымыз – қызметкерлердің тәжірибе алмасу саясатын белсенді түрде өткізу керектігінен, заманауи ақпараттық технологиялармен және кітапханалық-ақпараттық өнімдерімен жұмысқа оқыту үшін, ақпараттық кітапханалық жүйені құру.

Электронды кітапхананың мәселелері:

- Авторлық құқықтарды құру сұрақтары және электронды материалдарды пайдалану;

- сапалы электронды оқулықтар комплексінің Қазақстан нарығында болмауы;

- студенттер мен магистранттардың ақпараттық мәдениет деңгейінің жетіспеушілігі;

- ағылшын тіліндегі мәліметтер базаларымен және кітап қорымен жұмыс үшін,ағылшын тілі білімі бар кадрдың болмауы;

- Электронды кітапхана құру үшін кітапхана қорын әрі қарай оцифровкалауға қуатты сканердің болмауы;

-кітапханалық кәртішкелерді өңдеу үшін ұяқалыпты (матрицалы) принтерлердің болмауы;

- электронды кітап берілімді ұйымдастыру үшін өртке қарсы құралдар және видеобайқау жүйелерінің болмауы;

- АБО құрылымына (штат кестесі бойынша) электронды-ресурстар орталығы кірмеген, бұл электронды мәліметтер базаларымен және бағдарламалық қамтамасыз ету жұмыстарын қиындатады.

Заманауи қызмет көрсету мүмкіндіктерін кеңейту ұсыныстары.

1. Ақпаратқа қол жетімді жағдай жасау және заманауи қызмет көрсету үшін: бас оқу залын қызмет көрсетудің, дәстүрлі оқу залы және компьютерлер мен шуға қарсы құралдар орнатылған, электронды оқу залы етіп қайта жабдықтап 2 зоналы қызмет көрсету орнын жасау .
2. Заманауи технологиялық және кітапханалық үрдістерге сәйкес АБО ұжымдық құрылымын қайта қарап шығу керек. Штаттық бірліктерімен электронды ресурстар секторын ашу.

3. Университеттің редакция-баспа орталығы арқылы оқу орнының электронды коллекцияларын толтыру. Баспа түрінде шыққан барлық басылымдардың макеттері компьютерлі файлды түрде электронды кітапханаға түсуі керек. Бұл құжатты кейінгі уақытта сканерлеуді қажет етпейтіндігін білдіреді.
4. Оқырмандардың ақпараттық мәдениетін қалыптастыру. Студенттерді, магистранттарды,оқытушыларды автоматтандырылған кітапханалық жүйесінде ақпаратты іздеудің заманауи әдістеріне үйрету.
5. Пайдаланушыларға жаңа қызмет көрсету орталықтары арқылы кітапханалық және ақпараттық қызмет көрсету сапасын көтеру (қорға еркін кіру мүмкіндігі, қашықтықтан тапсырыс, тапсырысты тағайындау және т.б.)
6. Жоғары оқу орнының ішкі желілерінде ОӘӘ электронды басылымдар санын сапалы түрде көбейту.
7. «ОҚМУ ғалымдары қызметкерлер құрамы», «Университет базасында қорғалған диссертациялар» толықмәтінді мәліметтер базасын құру.
8. Электронды мерзімді басылымдарға жазылу саясатын жеделдету.
9. Электронды кітап берілім үшін, АБО қорын сақтау және оқу залдарының қорын еркін пайдалану мүмкіндіктері үшін өртке қарсы құрал-жабдықтар жүйесін алу.

Аталған ұсыныстардың орындалуы, білім беру үрдісін сапалы түрде жоғары деңгейге көтереді.

Кукеева М.К.
Директор ОИЦ

Библиотека университета в свете современных технологий информационного обеспечения образовательного процесса и НИР

Одна из важнейших функций Образовательно-информационного центра (ОИЦ) ЮКГУ – обеспечение информационной поддержки образовательной и научно-исследовательской деятельности университета, направленное, прежде всего, на стратегически важные процессы деятельности вуза: управление, преподавание, организация самостоятельной работы студентов, исследования по важнейшим проблемам науки.

В своей деятельности ОИЦ ЮКГУ руководствуется, согласно «Государственной программы развития образования РК на 2011-2020 годы» и ГОСО РК 5.04.019 – 2011, где отмечено, что «....реализация образовательных программ высшего образования должна обеспечиваться свободным доступом каждого студента к информационным ресурсам и библиотечным фондам, доступом студентов к учебной, научной, информационной базам, включая международные источники данных, размещаемым в электронных библиотеках…».

В настоящее время ОИЦ обладает обширной коллекцией отечественных и зарубежных изданий (в том числе изданиями на электронных носителях по профилю образовательных и научных программ ЮКГУ), базами данных, справочно-поисковыми системами и другими видами информационных ресурсов, к которым и организует доступ пользователей. ОИЦ ежегодно обслуживает свыше 12 тыс. читателей, выдает более 2 млн. изданий, включая выдачу электронных публикаций. Доступ пользователям к документам фонда предоставлен на 6 абонементах и в 16 читальных залах.

В помощь научно-образовательному процессу создана Электронная библиотека ЮКГУ, в составе которой - научные труды преподавателей университета, информационные ресурсы на оптических дисках, полнотекстовые базы данных собственной разработки сотрудников ОИЦ и внешних информационных центров и компаний.

Сегодня фонд библиотеки составляет 2407931 экз., в том числе на государственном языке 1503007 экз. Фонд учебной и учебно-методической литературы составляет 1875256 экз., в том числе на государственном языке 1328948 экз. В сравнении с прошлыми годами библиотечный фонд увеличился на 8,6 %, в том числе на государственном языке на 8,7 %.

Поступления в фонд библиотеки за 2012 г. увеличились на 11% по сравнению с 2011г. и составили 75921 экз., в том числе на государственном языке поступления составили 52976 экз., увеличились на 7% по сравнению с 2011г.

Библиотечный фонд активно пополняется и электронными документами. На сегодняшний день насчитывается 9169 документов, в том числе на государственном языке 1568 документов, на английском языке – 911 документов. Обеспеченность обучающихся в ЮКГУ доступом к электронным научным и образовательным ресурсам дисциплин учебного плана специальностей университета, в соответствии с Требованиями Министерства образования и науки РК (п. 5.2. ГОСО РК 5.03.010-2006) составляет: –70,6 % (электронный фонд УМЛ 2490 / кол-во дисциплин 3525) при нормативе 40 %, что соответствует нормативным требованиям. Полный перечень электронных ресурсов отражен в каталоге «Электронный фонд» на сайте библиотеки http://lib.ukgu.kz.

Финансирование на приобретение информационных ресурсов библиотеки ЮКГУ за 5 лет представлено в таблице 1.

Таблица 1 - Динамика использованных средств (тг.) на обновление библиотечного фонда за 2008-2012 г.г.

Год	Финансирование на приобретение литературы	Финансирование на приобретение периодических изданий		Финансирование на приобретение Баз данных и ЭБС
		Сумма	Назв.	Сумма
2008	90737000	13997162,84	437	-
2009	88610000	18962971,26	442	-
2010	102059000	19890923,15	464	200000
2011	92977000	22105144,6	502	561804
2012	130000000	26294455,24	457	200000

Данные таблицы показывают, что расходы вуза на пополнение книжного фонда и на подписку электронных информационных баз данных за последние 5 лет значительно возросли.

ОИЦ более тщательно подходит к комплектованию научными изданиями, учитывая необходимость в обеспечении научной информацией магистрантов, докторантов и всех, кто занимается научными исследованиями. Динамика развития фонда научной литературы показана в табл. 2.

Таблица 2 - Динамика развития фонда научной литературы

Наименование вида литературы	**2010**		**2011**		**2012**	
	всего	***в т.ч. каз.яз***	***всего***	***в т.ч. каз.яз***	***всего***	***в т.ч. каз.яз***
Фонд научной литературы	**260302**	**82543**	**266544**	**85944**	**272332**	**89250**
В том числе:						
Официальные докум.	30909	7641	31674	8093	31953	8129
Справочные издания	37727	8038	38976	8887	39698	9972
Научно-попул.издания	191666	66864	195894	68964	200681	71149

Одним из ведущих направлений деятельности ОИЦ является создание информационной образовательной среды, обеспечивающей поддержку к образовательному процессу и научной деятельности университета. С этой целью созданы комфортные условия в научном зале (230 каб.) - установлено 12 ПК и 14 ноутбуков с доступом к ресурсам Интернет, научным базам данных, диссертационному фонду, научным изданиям. В читальном зале мировых языков (213 каб.) студентам и преподавателям предоставлена возможность работать как с книжным фондом в открытом доступе, так и с электронными учебниками и полнотекстовыми базами данных на английском языке.

В связи с переходом на полиязычное образование на данный момент оснащение библиотеки учебной литературой на иностранных языках резко возросло, по сравнению с 2009 - 2011.(диаграмма 1.) Однако остается низкой обеспеченность по базовым дисциплинам в университете.

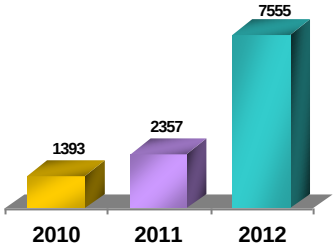

Диаграмма 1.- Динамика поступлений на иностранных языках за 3 года.

В ноябре 2012 г. в помощь изучению английского языка в ОИЦ совместно с кафедрой «Иностранные языки по гуманитарным специальностям» открыт клуб «Riding klub», задачами которого являются – организация и проведение тематических вечеров, встреч с носителями языка, дискуссий. Со студентами клуба ко Дню первого президента РК проведен круглый стол «President – reliance of the People».

Заключен договор с филиалом РНТБ на оказание платных услуг по информационному обеспечению ученых ЮКГУ.

В помощь научному процессу в 2012 году организовано 14 презентаций информационных ресурсов для разных категорий пользователей; проведены 32 Дня информации (запланировано 20), организованы 11 тематических выставок по заявкам кафедр, систематически обновлялась информация на сайте ОИЦ, изданы 19 научно-вспомогательных библиографических указателей. С 2012 года стали проводиться презентации научных трудов ППС университета. На 2013 год запланировано более 10 презентаций по творчеству ученых ЮКГУ: Есимова Б.О., Калдыбаев Т.Д., Маймаков Г.К., Дасибеков А.Д. , Мусаевой Н.Р.,Авизовой А.Р. и др.

В честь 70-летия университета с ноября 2012 г. начата подготовка по сбору информации об ученых университета, их научной деятельности, сканируется материал из архивных документов с 1943 г. по настоящее время для создания полнотекстовых баз данных: «Alma mater», «История ЮКГУ в печати». С областным государственным региональным архивом и областной научной библиотекой им. Пушкина составлен договор на совместную проектную деятельность по краеведению «Культурное наследие ЮКО».

Обеспечение преподавателей необходимой информацией осуществляется через систему текущего библиографического информирования с рассылкой информации по 37 темам НИР. С учётом профессиональных интересов руководителей служб и ректората также проводится рассылка информационных материалов.

Ежегодно в сентябре для студентов и магистрантов первого курса по основам информационной культуры сотрудники ОИЦ проводят рекламно-ознакомительные мероприятия, где студенты знакомятся с правилами пользования библиотекой, системой каталогов, сайтом библиотеки, информационными ресурсами и т.д.

Для создания комфортных условий и обеспечения потребностей в научных и информационных запросах пользователям университета открыт on-line доступ к **17** полнотекстовым мультидисциплинарным базам данных: «SpringerLInk» «Интегрум», «Полпред», «Thomson Reuters ISI Web of Knowledge», «Science», «Elsevier», «EBSCO», к электронным версиям научных журналов в открытом доступе, пользующихся у читателей университета наибольшим спросом (на платформе Научной электронной библиотеки), к казахстанским базам данных: «КазПатент», «Стандарты РК», «Цифровая библиотека по правам человека», «Зан», «РМЭБ».

Одним из наиболее важных библиографических источников информации для ученых университета является база данных "Web of Science". В течение года выполняются консультации, проведены 6 тренингов для ППС по поиску информации в имеющихся базах данных. Результатом таких тренингов стало резкое увеличение посещений сайта ОИЦ, где и размещены полнотекстовые базы данных.

Показателем уровня информационного обслуживания читателей в библиотеке стало использование библиографических ресурсов Web-сайта библиотеки http://lib.ukgu.kz. На сайте широко представлен справочно-библиографический аппарат библиотеки, бюллетени новых поступлений, новинки издательств, виртуальные выставки, новостная лента и др. сервисы. По запросам студентов и преподавателей формируются тематические коллекции интернет-ресурсов.

Для преподавателей, магистрантов и соискателей размещен раздел «Информация для ученых», где представлены требования к учебным, научным и справочным изданиям согласно ГОСТам; правила оформления списков литературы; перечень периодических и научно-технических изданий РК, рекомендации по определению индекса цитируемости.

К услугам пользователей в ОИЦ предоставляется современный справочно – поисковый аппарат: справочный фонд дополнительной литературы, электронная картотека статей, электронная картотека авторефератов диссертаций, электронный каталог. Общий объем электронного каталога составляет 156492 библиографических записей. Количество запросов к электронному каталогу из внешних сетей составляет более 6000 обращений в день и более.

Внедрены новые электронные сервисы:

- *библиотечная виртуальная справочная служба*, которая дает студентам, магистрантам и преподавателям возможность задать вопрос и получить ответ в режиме реального времени. На сайте библиотеки создана специальная форма, которая позволяет читателю точно сформулировать свой запрос и через определенное время получить ответ по электронной почте.
- *почтовая интернет - рассылка*, которая является одним из оптимальных способов оперативного информирования пользователя. На отчетный период получают новостную рассылку индивидуально 967 преподавателей и студентов университета. Тем не менее, требуется совершенствование работы рассылки абонентам ЮКГУ, расширение аудитории и повышение информативности рассылки с учетом профессиональной специфики (профиля кафедры), а также использование новых возможностей современных средств связи.
- предоставляются услуги сканирования, ламинирования и переплета.

В стадии внедрения - автоматизированная книговыдача с применением штрихкода документа, электронный читательский формуляр, доступный с портала по паролю, книгообеспеченность учебных дисциплин на базе рабочих учебных программ преподавателей и записей в электронном каталоге библиотеки.

Важным компонентом в деятельности ОИЦ является воспитательная работа. В послании Президента Республики Казахстан «Стратегия Казахстан-2050. Новый политический курс состоявшегося государства» в одном из разделов поставлены задачи по воспитанию казахстанского патриотизма у молодежи. В этих целях ОИЦ работает в тесной связи с воспитательным отделом университета. Совместно подготовлен план мероприятий по патриотическому воспитанию молодежи на 2013 г. В течение года в читальных залах

проведено 39 массовых мероприятий (литературные вечера, беседы, акция, диспуты, и т.д.), организованы **открытые просмотры литературы,** посвященные знаменательным датам: День Конституции, День Победы, Международный день студентов, День жертв политических репрессий, День Независимости, по утвержденному плану проводились беседы и обсуждения ежегодного Послания Президента Н.Назарбаева народу Казахстана. С целью популяризации чтения, активизации воспитательной работы, форм, координации в проведении различных воспитательных мероприятий был образован клуб «Дидар». В рамках республиканской **акции «Одна страна – одна книга»** был проведен диспут по повести Оралхана Бокеева «Қайдасың қасқа құлыным».

С развитием информационных технологий возникает потребность в специалистах, способных проводить оценку внешних электронных ресурсов и степень удовлетворения ими читателей, внедрять новые методы обслуживания и другие задачи. По решению ректората от 28 марта 2012г. протокол № 8, в июне проведена аттестация сотрудников ОИЦ на владение современными информационными технологиями.

Приказом МОН РК № 249 от 27 марта 2000 года ОИЦ является координационным научно-методическим и информационным центром для библиотек системы образования Южно-Казахстанской области. Ежегодно сотрудниками ОИЦ проводятся мероприятия, конкурсы, семинары, тренинги по повышению квалификации для библиотекарей на региональном уровне.

Опыт работы библиотеки освещался на страницах республиканской и местной печати. В течении года сотрудниками ОИЦ опубликовано 7 статей, изданы 5 библиографических указателей.

Инновационная модель процесса информационно-библиотечного обслуживания пользователей может успешно функционировать только в той библиотеке, которая технически и технологически интегрирована в информационное пространство.

На отчетный период библиотечно-информационный комплекс университета объединяет 5 электронных ресурсных центров (ЭРЦ) общей вместимостью 200 посадочных мест с возможностью использования современных интерактивных технологий (звуковые системы, системы видеоконференцсвязи). Парк компьютерной техники насчитывает 178 компьютеров, из них для пользователей университета – 145 компьютеров, 14 ноутбуков. За 2012 год в ОИЦ было приобретено 52 шт. компьютеров новой модификации марки Core i7 и Phenom II, интерактивная доска (в комплекте +компьютер, +проектор, +доска) -1 шт., принтер 3в1 «Canon MF 3010»– 1 шт., кондиционеры-2 шт.

В 2012 г. прошла реконструкция и капитальный ремонт в следующих объектах ОИЦ:

- в главном читальном зале, с выделением 2-х зон обслуживания - открытый доступ к фонду и электронный читальный зал;
- в читальном зале и абонементе корпуса № 7;
- открыт новый электронный читальный зал в корпусе № 7;
- в корпусе «Д» открыт новый читальный зал для студентов и преподавателей факультета ЛиПП;
- открыто помещение для книгохранения в корп. «Д» (перевезли 102000 экз.);
- готовится к завершению новый абонемент и отдел книгохранения в корпусе №7.

Подводя итог вышесказанному, можно утверждать, что сегодня ОИЦ максимально способствует созданию целостной информационной образовательной среды университета, объединяя в ней все ресурсы для образования и исследований, предоставляя пользователям современные сервисы и услуги на основе открытого доступа к ин формации.

Рыбалкина Н. В.
Зам.директора ОИЦ
ЮКГУ им.М. Ауезова

Электронные ресурсы в учебной и научной среде университета

В Послании Президента РК к народу Казахстана (от 28.01.11г.) отмечается, что одной из основных составляющих процесса информатизации образования является внедрение электронного обучения в образовательных учреждениях. В связи с проводимой модернизацией образования, повышением спроса на образовательные услуги возрастает роль и университетской библиотеки, т.к. библиотека обязана оперативно реагировать на изменения к требованиям по удовлетворению запросов. Свободный и быстрый доступ к информации становится важнейшим фактором для успешного развития высшей школы и науки.

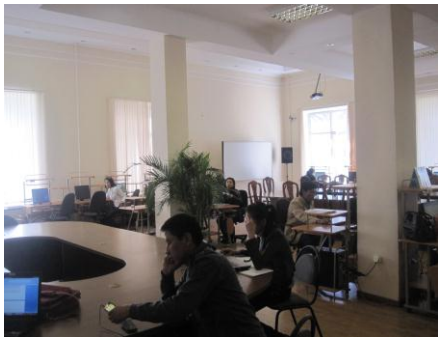
Образовательно-информационный центр (ОИЦ) ЮКГУ им. М. Ауезова в соответствии с целью университета призван поддерживать обучение и исследования, обеспечивать доступ к мировым знаниям и информации путем организации книжного фонда и внедрения современных технологий. В настоящее время приоритетными направлениями деятельности ОИЦ определены:

– *создание оптимальной информационной образовательной среды, обеспечивающей поддержку инновационных подходов к образовательному процессу и научной деятельности университета;*

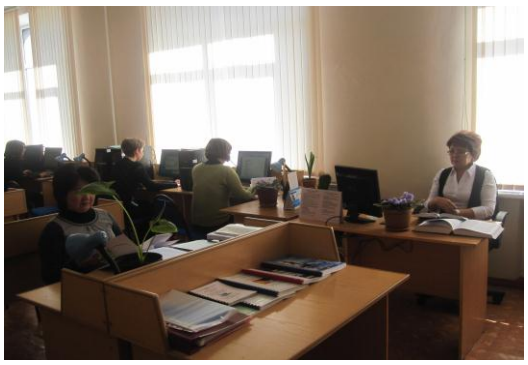
– *формирование и развитие электронного библиотечно-информационного комплекса ЮКГУ, включающего электронные ресурсы библиотеки.*

Развитие Интернет-технологий открыло для ОИЦ новый уровень для библиотечно-информационного обслуживания, расширило возможности поиска и быстрого получения библиографической и полнотекстовой информации из библиотек и информационных учреждений всего мира.

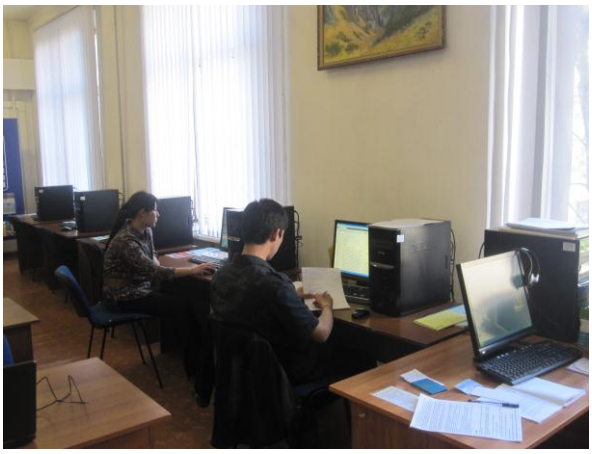
В настоящее время ОИЦ имеет свободный доступ в сеть Интернет, компьютеры подключены к локальной сети университета по беспроводной технологии WI-FI. Библиотечно-информационный комплекс университета объединяет 2 электронных ресурсных центров (ЭРЦ) общей вместимостью 100 посадочных мест. Каждый ЭРЦ укомплектован оборудованием, позволяющим организовать доступ к электронному образовательному и научному контенту, а также обеспечить проведение учебных и научных семинаров, мероприятий в режиме онлайн (вебинаров) с использованием современных интерактивных технологий (звуковые системы, системы видеоконференцсвязи).

Для создания комфортных условий и обеспечения потребностей в научных информационных запросах профессорско-преподавательского и научного состава университета в научном зале ОИЦ организован доступ к диссертационному фонду, научным изданиям, к ресурсам Интернет, базам данных **«КазПатент»**, «**Интегрум**».

В читальном зале мировых языков студентам и преподавателям предоставляется возможность работать как с книжным фондом на традиционных носителях, так и с электронными учебниками и полнотекстовыми базами данных на английском языке, такими как: **БД EBSCO**, **журналы Nature, коллекции электронных книг издательства Morgan & Claypool** и др.

Для обеспечения потребностей в правовой и нормативно-технической информации и документации в библиотеке установлены системы **«Зан»**, БД **«Цифровая библиотека по правам человека»**, нормативная База Данных **«Стандарты РК».**

Качественный состав электронных информационно-образовательных ресурсов позволяет профессорско-преподавательскому составу, студентам и научным сотрудникам получать самый ранний доступ к новым исследованиям и технологиям, выявлять самые цитируемые публикации в профильных областях знаний.

Реорганизация ОИЦ с целью внедрения новых технологий и формирование электронной библиотеки в составе традиционной приводят к большим изменениям в технологической среде, к созданию новой системы обслуживания на базе электронных ресурсов. Сотрудниками ОИЦ создана электронная полнотекстовая библиотека ***«Труды профессорско-преподавательского состава ЮКГУ им. М. Ауезова»*,** в которую были отобраны наиболее значимые труды ученых ЮКГУ им.М.Ауезова за последние 10 лет. Доступ для пользователей возможен по локальной сети университета. В 2010 году открыт доступ к БД собственной генерации – **«Электронный архив» (**полнотекстовая база данных учебной литературы на казахском, русском, английском языках).

В качестве платформы для обеспечения единой точки доступа к электронным информационным ресурсам ОИЦ разработан **библиотечный сайт** (http://lib.ukgu.kz) с реализацией доступа к электронной библиотеке ОИЦ, распределенному электронному каталогу, ресурсам удаленного доступа, новостной лентой и другими сервисами.

Таким образом, сегодня ОИЦ имеет возможность предоставлять широкому кругу пользователей оперативный доступ к массивам информации в режиме on-line. Доступ к электронным ресурсам значительно облегчает учебный процесс, обеспечивает пользователя новыми возможностями поиска и получения информации для учебных, исследовательских и научных целей. ОИЦ на данном этапе не только может выполнять рутинные процедуры выдачи научной и учебной литературы, систематизации информационных материалов, оперативного поиска информации по запросам пользователей и пр., но и интегрируется в учебный процесс и занимает определенное положение среди уже известных элементов информационно-образовательных технологий.

Происходящая в настоящее время в ОИЦ модернизация, обусловленная глобальными изменениями в Казахстане в целом, способствует совершенствованию информационно-библиотечного обслуживания, а также повышению культурного уровня наших студентов.

Все это в комплексе дает положительные результаты. Однако работа в этом направлении требует постоянного внимания, анализа и дальнейшего совершенствования.

Тулепбергенова Ж.Р.
зав.сектором информационного
обслуживания ОИЦ

БАЗЫ ДАННЫХ ЭЛЕКТРОННОГО КАТАЛОГА. ИНФОРМАЦИЯ О СОСТОЯНИИ И ПОПОЛНЕНИИ

Отдел Научной обработки и систематизации документов ведет электронный каталог (служебный), который состоит из баз данных:

- **«Учебная»** - вводятся учебные издания на русском языке, составляет **17842 записи,**
- **«Научная»** - научные издания на русском и казахском языках, составляет **18224 записей,**
- **«Окулык»** - учебная литература на казахском языке - **4011 записей,**
- **«Иностранная литература»** - вся литература, поступающая в ОИЦ на иностранных языках - **1238 записей,**
- **«Электронный фонд»** - издания на электронных носителях составляет - **5405 записей,**
- «Художественная литература» - на казахском и русском языках - **4856 записей,**
- «Труды ППС», УМЛ ППС университета - **4532 записи**,
- **«Музыка»,** БД выделена в 2010 году - **803 записи,**

Всего Базы Данных служебного ЭК составляет - **56911 записей**. Ввод в ЭК в 2012 году (по сентябрь включительно) составил **4530** записей.

В 2011 году было введено в БД ЭК **5038** записей. Всего БД ЭК в 2011 г. составляли **52381** запись.

С помощью Электронного каталога мы можем производить:

- ввод библиографических записей в базы данных АБИС «ИРБИС»;
-редактирование библиографических записей и при необходимости удаление их из ЭК;
- поиск информации по разным запросам;
- печатание библиографических данных в виде каталожных карточек и др.

В 2010 году мы перешли на **ИРБИС 64.** При работе в этой программе увеличились наши возможности. Одновременно неограниченное количество каталогизаторов может работать в одной базе. Можно корректировать, добавлять и вносить изменения в широких масштабах. Расширился набор словарей и справочников, позволяющий минимизировать процесс ввода

библиографического описания, для каждого поля существует свой словарь. Создан файл типа меню для выбора сведений, относящихся к заглавию. Этот файл имеет минимальное наполнение, и пользователи могут самостоятельно его наращивать путем редактирования. Во втором рабочем листе «Коды»: в характере документа можно добавлять, отсутствующие необходимые данные, для каждой БД отдельно. Так в БД «Учебная», «Окулык» мы дополнительно ввели поле «Гриф», куда вводим сведения, кем утверждено или допущено учебное издание. Словарь формируется автоматически.

В процессе работы возникла необходимость в создании внешнего словаря по такому поисковому элементу, как предметная рубрика. База данных словаря «Предметная рубрика» состоит из разделов и подразделов ББК и ДК. Наполняемость разделов словарей неодинакова. Особое внимание уделяется тем отраслям знания и науки, которые изучаются в университете и по которым в библиотеке собирается больший объем литературы.

Словарь предметных рубрик создавался самостоятельно. Сейчас мы используем Рабочую версию таблиц «Предметные рубрики Электронного каталога», в соответствии с которым названия рубрик и подрубрик соответствуют таблицам ББК и ДК.

Большое поступление дублетных изданий, библиографические данные которых уже есть в ЭК. Работа с дублетами занимает время. При поступлении дублетного издания, необходимо найти карточку в служебном каталоге, произвести техническую обработку издания, распределение через отдел книгохранения. Только после этого, уже с готовыми сиглами, можно редактировать запись в ЭК.

Электронный каталог – это динамическая система, требующая постоянного усовершенствования. ЭК как и все библиотечные каталоги нуждается в постоянном совершенствовании и редактировании. По мере роста массива записей проблема редактирования ЭК становится все острее и насущнее.

Редакция Электронного Каталога включает в себя:

- исправление орфографических и механических ошибок;
- внесение в записи поправок на основании нового ГОСТа 7.1-2003 «Библиографическая запись. Библиографическое описание. Общие требования и правила составления»;
- дополнение поисковых элементов в связи с переходом на программу «ИРБИС»;
- проверка индексов, инвентарных номеров, авторских знаков, уточнение или изменение места хранения сиглы;
- исключение или корректировка библиографических записей в связи со списанием документа;
- корректировка внутренних словарей.

В 2011 году отредактировано **3818 записей.**

В 2012 году отредактировано (данные по сентябрь включительно) **2637 записей.**

Текущее редактирование ЭК осуществляется ежедневно по мере ввода библиографических записей. Проверяется качество ввода записей, правильность заполнения полей, выявляются опечатки и орфографические ошибки, т.е. вносятся исправления, дополнения и изменения в основную БД, которые не требуют значительных трудовых затрат.

Плановое редактирование включает в себя редактирование самих библиографических записей и словарей.

Мы закончили редактировать библиографические записи в электронном каталоге на казахском языке (кроме ППС), которое было начато в 2010 году. При переводе данных из программы «Библиотека 4.02» возникли трудности, связанные с несоответствием полей двух программ. Основные ошибки, с которыми мы столкнулись при редактировании библиографических записей в ЭК:

- фамилия и инициалы авторов находятся в одной строке, хотя должны быть в разных строках, отсутствуют редакторы и ответственные за выпуск издания;

- нет характера документа, не указаны страна и язык ввода, отсутствует ISBN, цена и обозначение валюты;
- в некоторых случаях отсутствует серия, не указано, что документ на двух языках;
- нет сигл хранения, встречаются дублетные номера. Ранее при работе в программе «Библиотека 4.02», издание на двух языках, вводилось дважды, на русском и казахском языке. Из-за этого возникли дублетные номера, эти записи приходится объединять;
- отсутствуют дата ввода и фамилия вводившего, а также графа «Держатель документа» (ОИЦ ЮКГУ) не заполнена;
  индексы не соответствуют своему полю или вовсе отсутствуют;
- неправильные предметные рубрики, подрубрики и ключевые слова. Ранее в ключевые слова включалось и количество экземпляров и слова учебная, научная. Сейчас в этом нет необходимости;
- описание многотомного издания, не соответствует программе «ИРБИС-64». В программе «Библиотека 4.02» не существовало различия, вводишь ты просто книгу или многотомное издание. Ввод происходил по одной схеме. В программе ИРБИС ввод многотомного издания совсем другой. При переводе из «Библиотеки 4.02» многотомные издания сохранились как просто книги под автором. Все эти записи удалялись и вводились по-новому.

За 2010-2011 гг. было отредактировано **3676 записей** в ЭК на казахском языке. **БД «Окулык» - 1381 запись, БД «Научная» - 1486 зап., БД «Художественная» - 663 зап., БД «Музыка» - 146 зап.**

До сих пор остро стоит вопрос ретроспективной конверсии карточных каталогов в ЭК. Это один из наиболее трудоемких библиотечных процессов. В течение года не появляется возможности заняться ретроконверсией, так как наплыв литературы огромен, на главном месте ввод новых поступлений.

Ранее ретровводом занимались в летнее время, создавали группу из сотрудников ОИЦ. В летний период 2012 года четыре сотрудника отдела обслуживания занимались вводом ретроспективных карточек, вводили художественный фонд на казахском и русском языках. Было введено **1344 записи,** большая часть из которых, на казахском языке. Для качественного ретроввода данных необходима предварительная подготовительная работа. Мы тщательно отобрали карточки для ввода в ЭК, где учли правильность библиографического описания, шифры, сиглы хранения. Только после этого вводили данные каталожных карточек в электронный каталог. Таким образом, все библиографические записи художественного фонда на казахском языке введены в ЭК.

Заниматься редактированием Электронного каталога нас обязывает забота о наших пользователях и необходимость поддержания имиджа библиотеки на должном уровне, потому что, только грамотно организованный электронный каталог обеспечивает высокий уровень качества обслуживания пользователей.

Тұяқбаева Г.Ш.
Жаңа технология және
электрондық ресурстар бөлімінің
меңгерушісі

Ақпараттандыру – XXI ғасырдың тренді.

Бұрын жоғары мектепте алған білім қартайғанға дейін тыныш және алаңсыз өмір сүрудің кепілі болатын. Қазір бұл жеткіліксіз, әрбір 4-5 жылда білім ескіреді. Мұның шешімі – үздіксіз білім беру жүйесін дамытуда екені айтпай-ақ түсінікті.

Бұл – әлемдік білім беру жүйесін жаңартудың бірден бір жолы. Ақпарат ғасырында **қашықтан және электронды оқыту үрдісі** маңызды рөлге ие болып отыр.

Ақпараттандыру – әлем бойынша білім беру аспектілерін түбегейлі өзгертетін және оларды тиімді біріктіретін **XXI ғасырдың тренді.**

IT-технология бойынша қашықтан және электронды оқуға қатысатын студенттің саны жыл сайын артып келеді. Кітапханамызды пайдаланушылардың көпшілігі бұрынғыдай оқулықтар мен газет-журналдардан гөрі интернет пен электрондық құжаттарды көбірек пайдаланатыны сөзімізге дәлел.

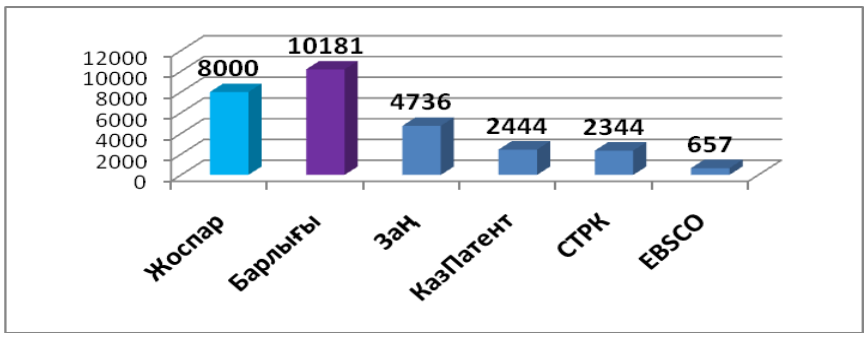
2011 жылдың жылдық есебі бойынша Жаңа технология және электрондық ресурстар бөлімінің қызметін пайдаланушылардың саны – 45325 болса, 2012 жылдың есебі бойынша – 58485 пайдаланушыны құрайды. Яғни 22,5%-ға артқанын көрсетіп отыр.

2011 жылғы есеп бойынша журналдарды (Хакер, Компьютер пресс, Chip) 5152 рет пайдаланылса, 2012 жылы оның саны 2721 – ге төмендеді. Себебі, қазіргі таңда көптеген мерзімді басылымдардың нитернет бетінде өздерінің жеке беттері бар. Ал, пайдаланушыларға кітапханаға барып, қажет журналын іздеп парақтап алтын уақыттарын сарп еткеннен гөрі, ғаламтор бетінен қажет мерзімді басылымын тауып, оны жүктеп алу немесе керек мәтіндерін көшіріп алу әлдеқайда тиімдірек, әрі тезірек.

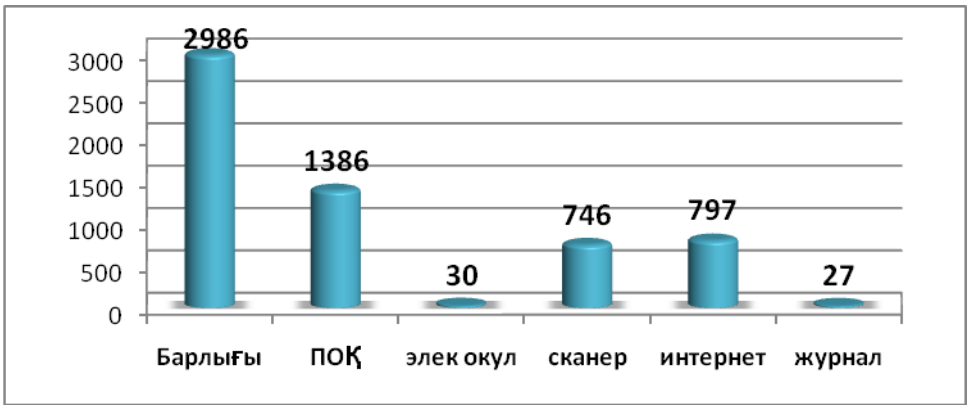
Толық мәтінді деректер базасын пайдаланушылардың сандық көрсеткіші де артып келеді.

«ҚР Стандарттары» мәліметтер базасы бойынша 2344 анықтамалық қызмет көрсетілді. Сонымен қатар «ҚазПатент» МБ бойынша 1993-2005 жылдар аралығындағы патенттелген ақпараттар ағынын пайдаланушылар саны 2444 олар оқытушылар, магистранттар және студенттер. «Заң» мәліметтер базасын пайдаланушылардың саны -4736. Ағылшын тіліндегі басылымдар жинағы бойынша жинақталған EBSCO мәліметтер базасын пайдаланушылардың саны - 657 оқырманды құрайды.

Сондай-ақ қорымызды, қорымызда жоқ бірақ қажет болған оқулықтар мен оқу құралдарын интернеттен көшіріп алу және сканерден өткізу арқылы да толықтырып отырамыз.

АБО қорында жоқ әдебиеттерді толықтыру бойынша жалпы көбейтілген қордың саны-2986 дана, сканерден өткізілген оқулықтар саны-746 дана, оның ішінде қазақ тілінде – 174 дана, орыс тілінде -444 дана, ағылшын тілінде -128 дана оқулық. Интернет ресурстары қорынан- 797 оның ішінде қазақ тілінде - 156 дана орыс тілінде-567, ағылшын тілінде -74 ал, сонымен бірге қорға түскен оқытушылар еңбектерінің саны-1386, оның қазақ тіліндегісі -870, орыс тілінде-480 ал шет тілінде-36 дана басылымды құрайды, келіп түскен журналдар саны - 27 дананы құраса, баспа басылымдарынан алынған электрондық оқулықтар саны- 30 дананы құрайды.

Ақпараттық библиографиялық қызмет көрсетудің бір жылдағы жалпы саны - 25858-ді құрайды. Оның ішінде тақырыптық ізденіс бойынша көрсетілген қызметтер саны-6558, мекен жай қызметінің саны-4383, кеңес беру бойынша жүргізілген жұмыстар саны-14917. Осы көрсетілген қызметтер автоматтандырылған жүйені пайдалану барысында туындайды олар: толық мәтінді деректер қорын, электрондық кітапхананы және электрондық оқулықтарды пайдалануда. Қазіргі таңда білім мен ғылымның қарқындап дамуына байланысты толық мәтінді деректер базасының қатары да көбейіп келеді. Шетелдік **isiknowledge.com, springerlink.com, elsevier сондай-ақ sciencemag.org** кең ауқымды рефективтік базаларымен толықты. Бұл мәліметтер базасынан халықаралық дәйексөз деңгейі жоғары мақалалар алуға сонымен қатар жариялау мүмкіндігі жасалған. Кеңестік және анықтамалық қызметтің көпшілігі осындай мәліметтер базасын пайдалануда және Интернет ресурстарын пайдалануда туындап отырады. Осы алынған базаларды таныстыру мақсатында университет оқытушылары мен магистрант, студенттерге оқыту семинар-тренингтерін жүргізіп отарамыз. 2012 жылы семинар тренинг оқытулары факультттер арасында «М.Әуезов атындағы ОҚМУ электрондық білім беру ресурстары» тақырыбымен 5 рет ұйымдастырылды.

27- қаңтар педагогика және өнер факультетінде.

16- ақпан магистрант, докторанттарға
16-17 ақпан ЭФ, АТАиЭ, ММГ, Заң факультеттеріне
24- ақпан ПиК, ФИ, ЕП факультеттеріне
27- ақпан АП факултетіне

Осы тақырыпқа байланысты барлық қатысушыларға буклеттер мен жолсілтеме парақшалары таратылып берілді

Кітапханалық ақпараттық үрдістерді автоматандыру Ирбис-64 автоматтандырылған кітапханалық ақпараттық жүйеге күнделікті енгізілген ақпараттар тізімі реттеліп пайдаланушылар қызметіне ұсынылады және ай сайынғы электрондық қордың әкімшілік бақылауы бойынша енгізіліген ақпараттар тізіміне сақтық ретінде резервті көшірме жасалынып отырылады.

АБО электрондық каталогының қазіргі таңдағы жалпы жазбаларының саны-157920 басылымға жетті. Ал соның ішінде «Кітаптар» каталогының саны – 56642 басылым, АБО электрондық қорының жалпы саны- 5584 басылым. ОҚМУ профессор оқытушыларының еңбектерінің саны - 4830-ге жетті. Сонымен қатар «Статья»-39172 басылым, ал «Статья-2» - 11237 басылымды құрайды. Библиография бөлімінің қызметкерлерінің енгізуімен АБО каталогтар қорында «ЮКО»-2493 басылым, «ЮКГУ в печати»-1530 басылым, «Труды ППС-2»-16012 басылымды құрайды. Оқырмандарға қызмет көрсету бөлімінің қызметкерлерінің «Читатель» каталогында енгізілген оқырмандар саны- 21254.

Кәсіби біліктілікті көтеру. Сонымен қызметкерліміздің кәсіби біліктілігін арттыру да назардан тыс қалмайды. Қазіргі ақпарат ғасырында техниканың күннен-күнге жаңарып дамуына байланысты көштен қалмау мақсатында, жоғары оқу орындарында ұйымдастырылған түрлі семинарлар мен конференцияларға қызметкерлерімізді қатыстырып отырамыз.

25-29 Наурызда сектор меңгерушісі Спатаев И. Астана қаласында ЭЛАР корпорациясы ұйымдастырылған «Жоғары оқу орындары кітапханаларының жаңа ақпараттық технологиялармен қамтамасыз ету» атты презентациясына қатысты.

29 тамызда сектор меңгерушісі Спатаев И. Алматы қаласында Ұлттық ғылыми-техникалық ақпарат орталығының ұйымдастырумен болып өткен «Elsevier» компаниясының өнімдері «Science Direct және Scopus» толықмәтінді деректер қорын пайдалану тренингіне қатысып қайтты.

Сапалы әрі жылдам қызмет ету - заман талабы. Кез-келген ұйым немесе мекеме яки компания өз қызметін әлемге паш еткенін қалайды, оның бірден бір жолы-ғаламтардағы жеке сайты. Әрбір өткізілген іс-шаралар, хабарландырулар сондай-ақ оқу үрдісіне қажетті ақпараттар мен әлем жаңалықтары сайт(www.lib.ukgu.kz) бетіне уақытылы жарияланып отырады. Кітапхана беті болып саналатын сайтымысызда пайдаланушыларымызға жылдам қызмет көрсету мақсатында, сайттың басты бетіне пайдаланушылармен тікелей байланыста онлайн-кеңес беру қызметін іске қостық. Пайдаланушы кітапханамыздың сайтын пайдалана отырып туындаған сұрақтарына тікелей байланыста онлайн-кеңес беру арқылы біздің қызметкерлеріміздің сол мезетте жауап ала алады. Кітапханамыздың пайдаланушыларына жылдам әрі сапалы қызмет көрсетуде аянып қалмай, одан әрі де дамыта береміз.

Тұяқбаева Г.Ш.
Жаңа технология және
электрондық ресурстар бөлім
меңгерушісі

Электрондық ресуртар арқылы білім мен ғылымға көмек

Ғылым – бұл бүкіл әлемге ортақ құндылық. XIX ғасыр – физика ғасыры, XX ғасыр – химия ғасыры болса ал, XXI ғасыр – ақпараттық ғасыр екені барлығымызға белгілі.

Әлемдік жаңалықтардан хабардар болмай, ғылымның көсегесін көгерту мүмкін емес.

Кез келген тәуелсіз елдің стратегиялық дамуында ғылым мен білім саласын өрістету маңызды орынға шығатыны сөзсіз. Соңғы он жылда ғылымға мемлекет тарапынан жоғары деңгейде көңіл бөлініп жатқаны белгілі. Елбасы Н.Назарбаев өзінің бір сөзінде: «Біздің мақсатымыз – ғылымның өркендеуіне жол ашып, серпін беру және ғылымның дұрыс бағытын таңдап қамтамасыз ету» деген болатын. Осы дұрыс бағытын таңдау жолында елбасымыздың тапсырмасы бойынша ҚР Білім және ғылым министрлігінің ғылыми–техникалық ақпарат саласындағы алдыңғы қатарлы Thomson Reuters (АҚШ) және Springer (Германия) компанияларымен Ұлттық лицензияға қол қойылды.

Әлемге әйгілі екі электрондық мәліметтер қоры – Web of Knowledge дәйексөз келтіру мәліметтер қоры мен SpringerLink электронды кітаптары мен ғылыми журналдар платформасына кіру мүмкіндігі ашылды.

Ақпараттық іздеу құралында 16 мың кітап, 2,5 мыңға тарта маңызды ғылыми журналдар мен 7 млн-нан астам мақалалар мен жарияланымдар шоғырланған.

Осыған дейін көптеген ғалымдар ғылыми–зерттеу еңбектеріне материалдар жинау үшін сонау Ресей, басқа да мемлекеттерге барып, қаржы мен уақыттарын сарп етіп келген болса, енді бәрін үйде отырып–ақ, ғаламтордан табатын дәрежеге жеттік.

Ендігі кезекте Web of Knowledge дәйексөз келтіру мәліметтер қорынан пайдалану арқылы не табамыз деген сауалға жауап берсек. Бұл ғылым, әлеуметтік ғылым, өнер және гуманитарлық ғылымдар саласында әлем ғалымдарының еңбектерімен танысуға, олармен байланыс орнатуға және объективті ақпараттарға қол жеткізуге мүмкіндік беретін зерттеу платформасы болып табылады. Осылайша, қазақстандық ғалымдар әлемдегі дәйексөздердің жетекші деректер базасына қол жеткізіп, интеллектуалды деңгейін көтеретін мүмкіндікке ие болып отыр. Дәйексөздер ғылыми идеялардың бірігуін көрсетеді. Ғалымдар Web of Knowledge сайты арқылы ғылымда бірдей дәйексөзбен берілген өзге авторлардың еңбектерімен танысып, қолға алған зерттеулері мен ғылыми жұмыстарын салыстырып, талдап, қолға алған зерттеулері мен ғылыми жұмыстарын салыстырып, олардың арасындағы өзара ұқсастықтар мен ерекшеліктерді анықтайтын болады. Яғни кез келген ғалым өзі зерттеп жүрген ғылыми жұмыстың тақырыбы бойынша әлем ғалымдарының түйіндеген ойымен танысып, салыстырып, талдап, нәтижесінде белгілі бір тұжырымдама жасауға және тәжірибе алмасуға мүмкіндік алып отыр.

Ал SpringerLink электронды кітаптары мен ғылыми журналдар платформасына келер болсақ, бұл – ғылым, техника және медицина саласы бойынша 1200-ден астам электронды форматтағы журналдар топтастырылған бай ақпараттық ресурс. SpringerLink ДБ академиялық қоғамдастықтың талабына сәйкес үнемі жетілдіріліп отырады және ақпараттық іздеу жүйесіне озық тәжірибеге негізделген құралдармен жаңа технологияны қолданылатынын айта кетуіміз керек. Бұл платформа ғалымдарға қажетті ақпарат іздеуде уақытты үнемдеуге, ғылым саласындағы әлемдік тәжірибемен танысуға, отандық ғалымдардың әлемдік академиялық қоғамдастықпен тығыз қарым-қатынас орнатуына, еліміздің ғылымы мен білімін әлемдік стандарттарға сәйкестендіруге даңғыл жол ашады. Жаһандасу үрдісі бізбен заман талабына сай ғылымды дамытуды талап ететіні белгілі. Қазір ғылымда шекара жоқ деген қағида мықтап қалыптасқан. Сондықтан ғылым айдынындағы ортақ құндылықтар бәрімізге ортақ.

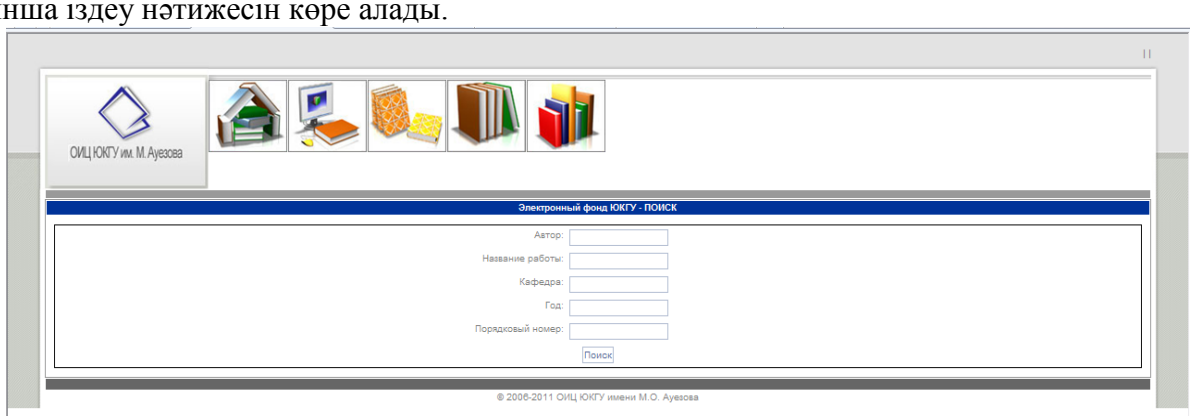
Сонымен қатар университетіміз студенттер, оқытушылар және ізденушілер мен ғалымдар үшін Америка ассоциациясының академиялық журналы (ААЖ) беделді «Science» журналын он-лайн режимінде пайдалану мүмкіншілігін алып отыр. **«Science»** журналы ағылшын тілінде және әлемнің 100 беделді журналдарына кіреді. Журналдың Импакт-факторы 30,268 – ең жоғары көрсеткіштердің бірі.

«Science» ғылыми білімнің әр түрлі салаларынан зерттеулер мен дәлелдерді, яғни: ***Математика, Физика, Қолданбалы физика, Компьютерлер, Геохимия, Геофизика, Химия, Материалтану, Мұхиттану, Биология, Биохимия, Ботаника, Цитобиология, Экология, Анатомия, Морфология, Биомеханика, Антропология, Микробиология, Молекулярлық биология, Психология, Вирусология, Палеонтология, Фармакология,***

Физиология, Құқық, Экономика, Білім, Тарих, Ғылымның философиясы, Ғылым және бизнес, Ғылым және саясат, Әлеуметтану және т.б. соңғы жаңалық ашуларды көрсетуді, маңызды ғылыми жұмыстарды жариялайды.

Журналдың жарияланымдары әлемнің 100-ден аса жетекші ғалымдарының редакциялық комиссиясының пікірлерімен жарияланады. Жарияланымдар апта сайын маңыздыланады, көлемді мұрағаты(1996 жылдан бастап) бар. Ғылыми жұмыстарды жариялауға мүмкіндік бар және жариялануға шарт берілген.

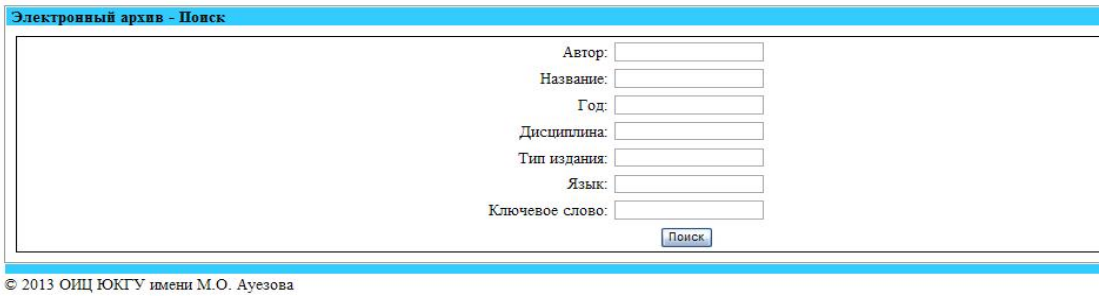
Сондай-ақ, "Elsevier" компаниясының 'Sciencedirect" және "Scopus"өнімдерін де қолжетімділікпен ұсынып отыр. Сонымен қатар біз оқырмандарымызға тек шетелдік базаларды ғана емес сондай-ақ жылдам әрі сапалы қызмет көрсету мақсатында өзіміздің қордағы бар құжаттар бойынша мәліметтер базасын құрып ұсынып келеміз. Қызмет көрсету сервистік ыңғайына қарай 2006 жылы университетіміздің «профессор-оқытушылар құрамының еңбектері» мәліметтер базасы құрылды. Іздеу жүйесі өте қарапайым тәсілмен жасалған; авторы, жұмыстың атауы, кафедра, шыққан жылы немесе инвентарлық номері бойынша іздеу нәтижесін көре алады.

Қазіргі таңға дейін базаға оқытушылардың 4000-ға жуық еңбектері енгізілді. Базаны пайдаланушылар саны да күн санап артып келеді.

Пайдаланушылар сұранысын қанағаттандыру мақсатында 2007 жылы «Электрондық мұрағат» мәліметтер базасы құрылды. Қордағы аз даналы құжаттар мен пайдаланушылардың өтінімі бойынша жасалған құжаттарды сканерлеу арқылы электронды нұсқасынан жинақталған. Қазіргі таңға дейін 4500 жуық құжат енгізілді.

Биыл Университетіміздің 70 жылдық мерей тойына орай «Альма-Матер» мәліметтер базасының жобасы жасалды. Базаны құрудағы мақсат университетіміздің жетістіктері мен мақтанышын қалың оқырманға паш ету. **База үш бөлімнен тұрады:**

1) *ПОҚ жариялымдары;*

2) *ОҚМУ тарихы баспада;*
3) *ОҚМУ ғалымдары.*

ПОҚ жариялымдары – университет қызметкерлерінің әр түрлі баспаларда жарияланған материалдарының жинағы.

ОҚМУ тарихы баспада – университеттің жеткен жетістіктері жайлы басылған материалдар жиынтығы.

ОҚМУ ғалымдары – университет ғалымдары туралы ақпарат. Яғни белгілі ғалымның өмір жолы, жазған еңбектері иеленген марапаттары мен жетістіктері.

Елбасымыздың өзі, құжаттарды электрондық нұсқаға көшуін қолдап отырғанда, бұл өте тиімді жоба деп ойлаймын. Әлемдік жаңару бағытында қашықтықтан және электронды оқыту жүйесі өте маңызды рөлге ие болып отыр.

Әлемдік тәжірибеге сәйкес ұлттық аккредиттеу жүйесі жасалуда. Қазақстандық жоғары оқу орындарын сапалы мамандар даярлап әлемдік рейтингке шығару – ең маңызды мәселенің бірі. Осындай рейтингтер жоғары оқу орындарының бәсекеге қабілеттілігін және білім сапасын арттыруға ықпал етеді. QS Ұлыбритания агенттігінің 2011 жылғы дерегі бойынша Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ мен Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ әлемнің **450** үздік жоғары оқу орнының қатарына кірсе. Біздің М.Әуезов атындағы ОҚМУ үздік **601-700** жоғары оқу орнының тізімінен орын алды.(үш университет (ҚазҰТУ, ҚазҰПУ, ОҚМУ). Осындай әлемдік үздік оқу орындарының тізіміне енген университеттің кітапханасы да әлемдік стандартқа сай қызмет атқарып келеді.

Спатаев И.С.
Бағдарламалық қамтамасыз ету және
эксплуатациялау секторы меңгерушісі

АБО веб-сайты электронды орта, оның қазіргі жағдайы.

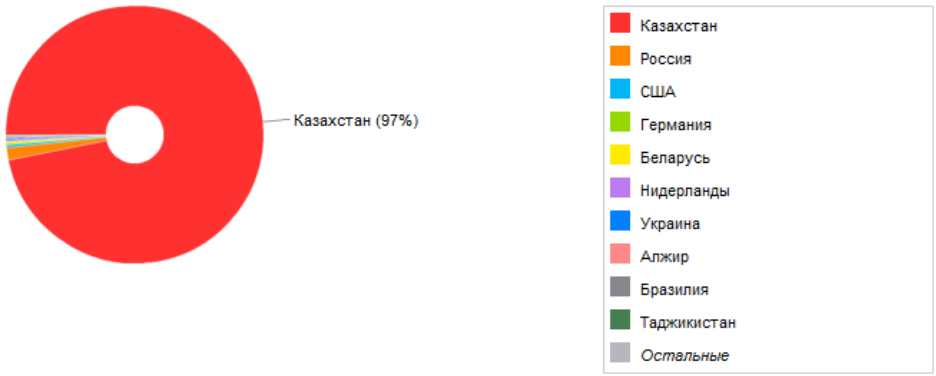
Кітапхананы жарнамалап әлемдік деңгейге танытатын оны көрсетін, қызметін, кітаппен жинақталған қорын паш ететін, ұсынатын ақпараттар көзі ол кітапхананың ғаламтордағы WEB-сайты. Кітапхананың сайты университеттің қосымша домені болып келеді. Кітапхананың сайтын бөлім қызметкерлері 2008 жылдан бастап қайта жаңарту толықтыру жұмыстары бойынша жұмыс жасап келеді. Сайттың алғаш картасын түзіп онда жаңа түрлі браузерлер жасалды. Оқырмандарға қажетті барлық энциклопедия, сөздіктер, ғылыми сөздіктердің толық мәтінді жиынтығы жасалды. Кітапханада өткізілген көпшілік іс-шаралардың есебі, кафедра күндері, референттерге көмек мәліметтер, ай сайын келіп түскен әдебиеттердің бюллетені, әлемдік және отандық жаңалықтар мезгілінде жарияланып отырады. Қазіргі уақытта кітапхана сайтындағы ақпараттар 3 тілде жарияланып отыр. Сайттың жаңа оқу жылындағы өзгерістері пайдалы сілтемелермен толық мәтінді оқулықтармен, түрлі ақпараттар ағынымен толықтырылды, өткен оқу жылымен салыстырғанда сайттың жұмысымен жұмыс жүргізетін қызметкерлер саны да артып отыр, ол web-программист және модератор арнайы қадағалаушы қызметкерлер айналысып отыр.

Жаңа технологияның дамыған кезеңінде кез-келген ақпараттар мен құжаттардың толық мәтінін ғаламтор арқылы алу өте тиімді. Сондықтан да құжаттардың толық мәтінінен базалар құрып университет ішілік интранет желісі арқылы өз пайдаланушыларымызға осындай тиімді жолмен қызмет көрсету сервисін іске асырып келеміз.

Кітапхана сайты отандық және шетелдік деңгейдегі рейтинг сараптамасы бойынша орналасқан көрсеткіштері жақсы деңгейде.

Сайттың әлемдік деңгейдегі рейтингісінің көрсеткіші.
Диаграмма.1

Тұрған жері	Қаралғандар	Сайтта отырған уақыты
Барлығы:	**2 416**	**00:04:52**
Казахстан	2 378	00:04:53
Россия	21	00:07:00
США	4	00:07:24
Германия	3	00:01:17
Беларусь	2	00:02:58
Нидерланды	2	00:00:00
Украина	2	00:00:15
Алжир	1	00:00:00
Бразилия	1	00:00:16
Таджикистан	1	00:00:04
Узбекистан	1	00:00:15

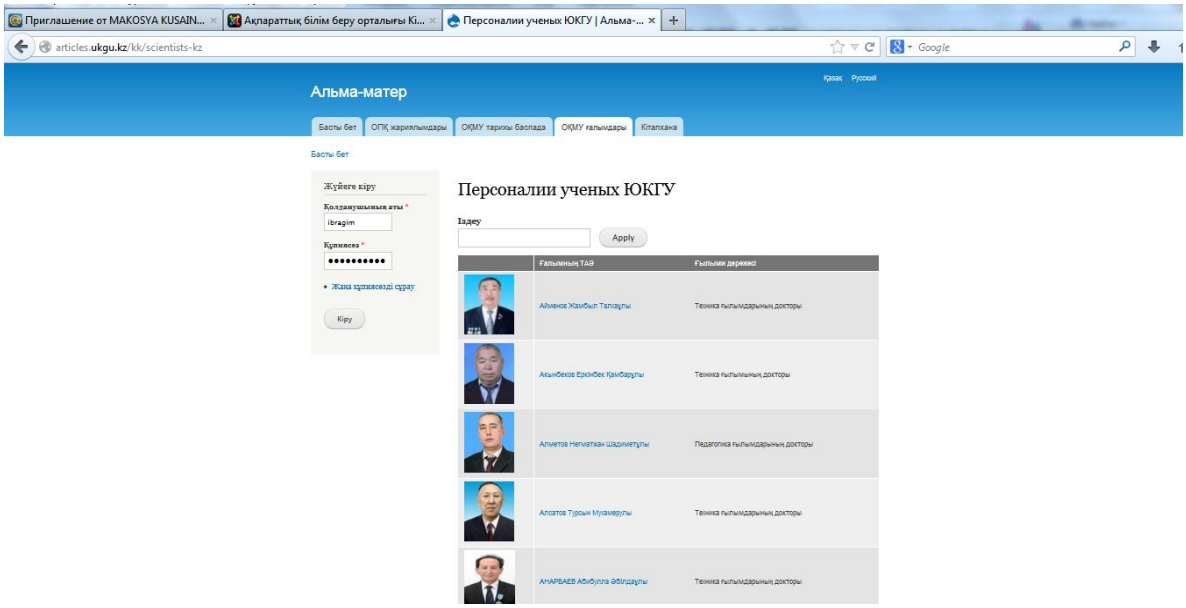
Университеттің 70 жылдығына Ақпараттық білім беру орталығы қызметкерлерінің өзіндік Альма-матер базасы іске қосылып күнделікті толықтырылып келеді. База үш бөлімнен тұрады:

4) *ПОҚ жариялымдары;*
5) *ОҚМУ тарихы баспада;*
6) *ОҚМУ ғалымдары.*

ПОҚ жариялымдары – университет қызметкерлерінің әр түрлі баспаларда жарияланған материалдарының жинағы.

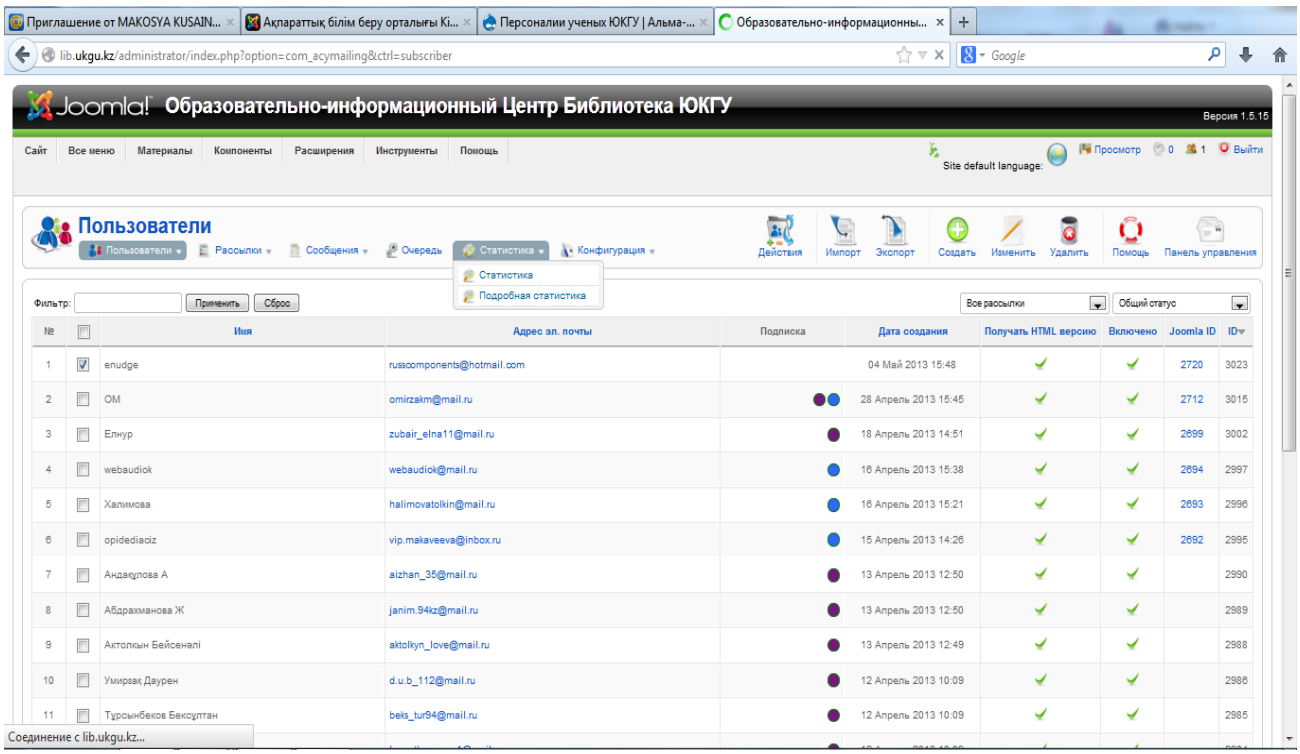
ОҚМУ тарихы баспада – университеттің жеткен жетістіктері жайлы басылған материалдар жиынтығы.

ОҚМУ ғалымдары – университет ғалымдары туралы ақпарат. Яғни белгілі ғалымның өмір жолы, жазған еңбектері иеленген марапаттары мен жетістіктері. Базадан университет туралы, әр түрлі журналдар мен газет беттерінде жарияланған мақалаларды, М.Әуезов атындағы ОҚМУ ғалымдарының еңбектерін пайдаланушылар өздеріне көшіріп алуға болады.

Ақпараттарды электронды поштамен жіберу.

Ақпараттық білім беру орталығын пайдаланушылар мен библиограф маман арасындағы байланыстың жылдам әрі қолайлы болуы үшін, чат арқылы қызмет көрсету түрі, түрлі ақпараттарды электронды поштамен жіберу мақсатында сайт арқылы ақпарат берудің арнайы бағдарламаланған жұмысы ұйымдастырылды. Жұмыс үрдісінде Бағдарламалық қамтамасыз ету және эксплуатациялау секторы кітапханаға түскен оқулықтар, көпшілік іс-шаралардың өткізілетіндігі және т.б. туралы хабарландыруларды пайдаланушы студенттер мен оқытушылар,магистранттардың жеке электронды пошталарына жібереді.

Куралбаева А.С.
Главный библиограф ОИЦ
ЮКГУ им. М Ауезова

Справочно-библиографическое и информационное обслуживание в ОИЦ ЮКГУ им. М. Ауезова.

Успешность библиографического обслуживания характеризуют такие показатели, как количество читателей, посетивших отдел, количество выполненных справок и консультаций, выданных книг, организованных выставок новых поступлений.

Справочно-библиографическое и информационное обслуживание занимает важное место в обслуживании основных читательских групп: студентов, аспирантов, профессорско-преподавательского состава. Выполнение тематических запросов является важной составной частью деятельности ОИЦ. С помощью электронных информационных ресурсов расширилась информационная база для выполнения всех типов библиографических справок.

Начиная с 1998 года В библиотеке ведется электронный каталог . Статьи являются составной частью базы данных электронного каталога. Традиции совместной работы по созданию справочно-библиографического аппарата библиотеки продолжаются совместной работой подразделений библиотеки, в частности библиографического центра с отделом комплектования и каталогизации. Следует отметить, что доля участия библиографического центра в создании электронного каталога уменьшается, при этом значительно увеличивается объем работы по совершенствованию интерфейса электронного каталога. Доступ к каталогу обеспечен ежедневно 9-00 до 19-00 часов. В процессе создания каталога важным моментом является создание условий, обеспечивающих легкость, простоту поиска, особенно в случае удаленного доступа. Для этого создана рабочая группа из сотрудников Научно- библиографического отдела (НБО)Задачей группы является разработка помощи пользователям, подсказок, примеров, которые ориентируют и позволяют выбрать оптимальный вариант поиска информации. Это направление рассматривается как составляющая качественного и оперативного информационно-библиографического

обслуживания, поскольку именно электронный каталог является главным информационным продуктом библиотеки..

На протяжении столетий библиотека оперировала понятием „документ“, и вот на смену ему приходит понятие „ресурс“. И в настоящее время идет процесс выбора и замены информационных источников на бумажных носителях источниками электронной информации. В реальности электронная информация не просто заменяет привычные документы, а заставляет нас менять формы работы, создавать условия для работы с цифровыми документами.

Некоторые ресурсы, например правовые базы данных, были восприняты сразу как качественный „прорыв“ в обслуживании различных запросов по законодательству. Поэтому, без сожаления отказавшись от ведения картотеки „Нормативные документы“, мы значительно улучшили качество выполнения запросов. В настоящее время 50% от общего количества обращений ко всем базам данных составляют обращения к базам данных „Книги ЮКГУ“, „Статьи“, «Труды ППС», «ЮКГУ в печати». В некоторых случаях в обслуживании используем источники информации одновременно на нескольких носителях, например библиографические бюллетени доступны в виде обычных журналов, баз данных на CD и в удаленном режиме, и наша задача — обеспечить читателям условия работы с ними.

Следует отметить, что электронный ресурс никогда не был самоцелью, главным является обеспечение полноты информационного поиска, что достигается организацией „полных комплектов“, когда традиционные источники информации имеют продолжение в электронном виде или электронная версия обладает значительно более совершенными поисковыми функциями и большой ретроспективой.

В настоящее время поисковые возможности НБО библиотеки расширены за счет электронного каталога, ресурсов Интернет, среди которых особый интерес для нас представляют ресурсы библиотек и других информационных организаций, порталы, полнотекстовые версии журналов.

Как и большинство наших коллег, мы постепенно накапливали опыт работы с электронными ресурсами. Одним из примеров существенных изменений является организация работы с удаленными полнотекстовыми ресурсами. Сотрудники Библиографического отдела вовлечены в процесс комплектования, который включает поиск баз данных или электронных документов, их анализ и тестирование. На этом этапе активно привлекается отдел компьютерных технологий. Затем следует этап заключения договора между университетом и организацией, представляющей ресурс. Следующий этап — продвижение ресурса к пользователям. В этот период создается система информирования о возможностях и особенностях работы с ресурсом, проводится обучение сотрудников библиотеки работе с базой данных, подготавливаются памятки, руководства, алгоритмы работы с конкретным электронным источником, организуются рабочие места, обеспечивается доступ к ресурсу.

Вовлечение электронных ресурсов в процесс библиографического и информационного обслуживания позволило обеспечивать обслуживание пользователей на должном уровне и выполнение запросов: тематических, уточняющих, фактографических — сделать стабильным показателем работы.

Необходимо отметить, что увеличилось количество индивидуальных консультаций обучающего характера. Научить студентов, аспирантов и преподавателей работать с источниками информации самостоятельно — наша принципиальная позиция. Помимо специальных занятий по методике работы с электронными ресурсами, введенных в курс „Основы информационной культуры“, этим активно занимаются консультанты зала каталогов и дежурные библиографы.

Следует отметить, что расширилась номенклатура предлагаемых читателям услуг, в число которых входит обеспечение доступа, то есть создание рабочих мест, предоставление одновременно с библиографической информацией самого документа.

Разнообразнее стали формы передачи информации читателям. Копирование на дискеты уже вытесесненно услугой копирования на CD-диски или передачей информации по электронной почте. Это предполагает развитие и модернизацию компьютерной сети библиотеки, новые навыки сотрудников библиотеки и формирование новых взаимоотношений с читателями.

Среди причин изменений в организации библиографического и информационного обслуживания следует назвать возможность установки информационных источников в локальной сети и обеспечение к ним доступа с рабочих мест библиотеки, Еще более широкие возможности информационного поиска дает удаленный доступ, который обеспечивает информацией студентов и преподавателей университета с рабочих мест университета или с домашних компьютеров. Это позволяет организовать библиографическое, информационное и даже документное обслуживание во всех подразделениях библиотеки и ставит задачу информационного обеспечения удаленного доступа.

Результатом анализа и обсуждения перспектив развития библиотеки стала постановка задачи оптимизации библиографического обслуживания в Стратегическом плане, Научно-библиографического отдела, перед которым была поставлена цель информационно-библиографического обслуживания пользователей университета в соответствии с их запросами на современном уровне, с учетом возможностей информационных технологий.

Среди задач центра важной является задача организации единого информационного пространства библиотеки. Важным моментом является подготовка единого методического обеспечения процессов поиска информации, в частности разработка алгоритмов работы с электронным ресурсом и памяток по работе с базами данных В этой ситуации библиограф как специалист, владеющий методами и навыками поисковой работы, играет ведущую роль. Это связано с тем, что работа в информационно-технологической среде нашей библиотеки требует иной мобильности и иных умений и навыков от сотрудников. Важной составляющей работы стало оказание методической помощи отделам библиотеки, так или иначе вовлеченным в библиотечно-информационное обслуживание читателей. Обязанность библиографов — оказание консультационной помощи сотрудникам отдела обслуживания по проблемам обслуживания читателей в режиме „запрос — ответ“, обучение методике работы с электронными ресурсами, проведение мероприятий по повышению квалификации сотрудников библиотеки.

Абсолютно новым направлением в работе центра стала организация и поддержка электронной страницы (web-сайта) библиотеки .Электронная страница рассматривается как инструмент для предоставления сведений о библиотеке, ее информационном потенциале, услугах для информационной поддержки научных исследований и учебного процесса. Web-сайт является не только частью единого автоматизированного технологического комплекса библиотеки, предоставляя доступ как к ресурсам библиотеки, так и удаленным информационным ресурсам, но и определен „Положением о web-сайте ОИЦ (Образовательно – информационного центра) Южно – Казахстанского государственного университета им. М. Ауезова“, как официальное электронное издание библиотеки во Всемирной сети Интернет. Информационную политику сайта, его структуру и содержание определяет редакционный совет, членами которого являются руководители подразделений, они же организуют содержательное наполнение разделов. Сотрудники ОИЦ несут ответственность за организационное и технологическое функционирование сайта, активно участвуют в наполнении таких разделов страницы, как „Периодические издания в ОИЦ “, „Новые книги“, „Бюллетени новых поступлений “, „Ресурсы Интернет“. Развивается и поддерживается рубрика „Виртуальная справочная служба“, которая включает алгоритмы поиска информации, путеводители по ресурсам, базам данных и др.

В значительной мере влияние на изменения в информационно-библиографическом обслуживании оказывают читатели. Результаты исследования „Спрос преподавателей и аспирантов ЮКГУ им. М .Ауезова на информационные услуги:“ показали, что 40,5%

читателей получают нужную информацию от коллег, 45% — из сайта библиотеки, 41% — из рекламных буклетов и 54% — путем индивидуальных консультаций в библиотеке. На самом деле среди предпочтительных источников информации, по мнению ученых, „коллеги“ занимают лишь восьмое место. Более того, опрос показал, что представители физико-математических и естественнонаучных факультетов предпочли бы получать библиографическую, а тем более и полнотекстовую, информацию в более комфортных для них условиях: дома или на рабочем месте. Читатели предпочитают быть информированы об услугах, возможностях и ресурсах библиотеки, особенно электронных, а не получить саму услугу непосредственно в библиотеке. Такая позиция обусловлена изменением потребностей ученых, специалистов и студентов университета и их желанием иметь условия для работы на кафедрах или дома.

Мы начинаем формировать систему ознакомления с ресурсами и предоставления услуг в удаленном режиме, рассматривая ее как перспективу развития и оптимизации справочно-библиографического обслуживания. Нужно сказать, что перспективным направлением становится информационное обслуживание. Такие формы работы недавних лет, как ИРИ и ДОР, в современных условиях оказались мало востребованы специалистами университета. Поэтому нам предстоит создать систему постоянного, своевременного и качественного информирования всех преподавателей и сотрудников университета.

Последние пятнадцать лет оказались тем временем, когда происходили самые заметные изменения в организации и самой библиотеки, и обслуживания читателей. Развиваясь как важнейшее направление деятельности библиотеки, справочно-библиографическое и информационное обслуживание меняется в связи с развитием электронного каталога, изменением политики комплектования фонда, приобретением информационных источников на электронных носителях и удаленных информационных и полнотекстовых ресурсов. Все это потребовало изменения форм обслуживания, расширения спектра услуг, требующих применения компьютерной техники. В то же время это потребовало изменения и совершенствования профессионального мастерства библиографов. Хотелось бы быть на полшага впереди читателей и их запросов. Мы продолжаем использовать базовые методы в работе, однако благодаря самообразованию и обучению происходит усвоение новых знаний, умений и навыков. Информационное и справочно-библиографическое обслуживание рассматривается как стратегическое направление развития библиотеки, и это, в первую очередь, связано с организацией учебной и научной деятельности университета, его ориентацией на самостоятельную работу студентов и активное участие преподавателей в исследовательских проектах.

Активная позиция библиографов, направленная на своевременное предоставление информации, на продвижение электронных ресурсов, позволяет сократить срок запаздывания информации, уничтожает нашу „провинциальность“, позволяя ученым и студентам получать и первичную и вторичную информацию в режиме реального времени. И это мы считаем нашей главной заслугой.

Куралбаева А.С.
Главный библиограф ОИЦ
ЮКГУ им. М Ауезова

Мониторинг и изучение поисковых запросов пользователей баз данных ОИЦ

С внедрением в работу новых компьютерных технологий информационное обслуживание преподавателей и студентов вышло на новый уровень, возросла потребность в информации на электронных носителях. Широкое распространение новых

информационных технологий привело к радикальным изменениям всей деятельности библиотеки, связанной с обслуживанием пользователей.

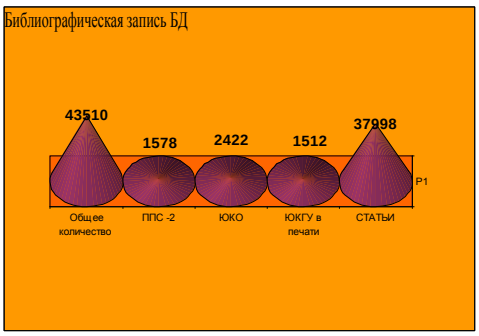
Это коснулось в первую очередь НБО, поскольку одним из важнейших направлений деятельности библиотек учебных заведений традиционно считается справочно – библиографическое обслуживание. От того, насколько эффективно оно организовано, зависит успешное решение главной задачи библиотеки – обеспечение учебного процесса и научных исследований в вузе.

В работе научно – библиографического отдела университета сегодня можно выделить следующие основные направления работы:

Первое – это организация и ведение справочно – библиографического аппарата и баз данных, что включает в себя аналитическую роспись журналов, газет и научных сборников и пополнение БД электронного каталога: «БД Статей», «БД ЮКО», «ЮКГУ в печати», «Труды ППС - 2». В программе « ИРБИС» созданы электронные Базы данных книг, статей, периодических изданий, труды ППС, изданий на электронных носителях электронного фонда.

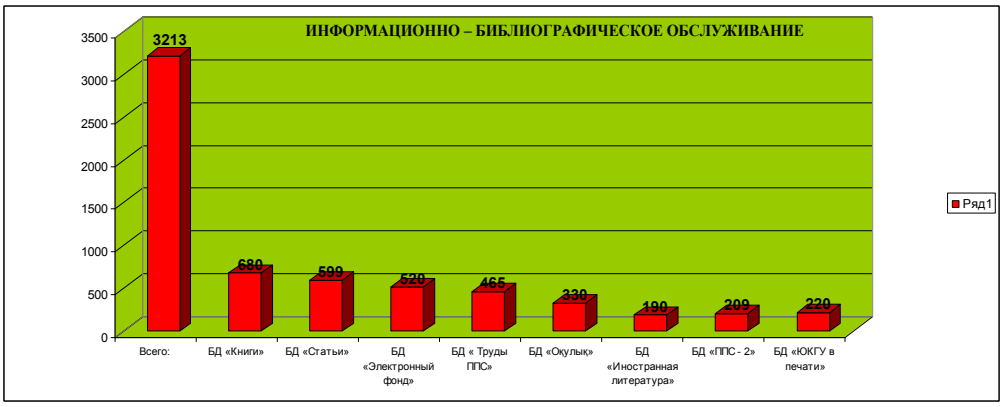
На данный момент Библиографическая запись БД

Общее количество	43510
ППС -2	1578
ЮКО	2422
ЮКГУ в печати	1512
СТАТЬИ	37998

Информационно – библиографическое обслуживание: Осуществляется как традиционными методами так и с использованием новых технологий. Многие читатели уже не желают пользоваться карточным каталогом, они с удовольствием осуществляют поиск источника по электронному каталогу. В среднем в месяц 3213 читателей, пользуются электронным каталогом. Из них чаще всего обращаются к БД «Книги», «Статьи», « Труды ППС», «Электронный фонд»

Всего:	3213
БД «Книги»	680
БД «Статьи»	599
БД «Электронный фонд»	520
БД « Труды ППС»	465
БД «Оқулық»	330
БД «Иностранная литература»	190
БД «ППС - 2»	209
БД «ЮКГУ в печати»	220

Чаще всего обращаются читатели факультетов «Легкой и пищевой промышленности», «Экономики», «Химико - технологического», «Строительства, машиностроения и транспорта» и Юридических специальностей.

С развитием сети Интернет и появлением сайтов библиотек, где размещены электронные каталоги, при выполнении запросов пользователей появилась возможность использовать фонды других библиотек и информационных центров.

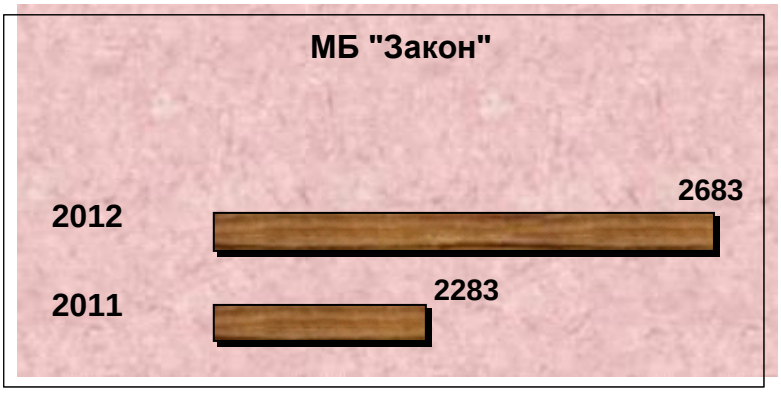
Как показывает наш опыт использование электронных ресурсов, в том числе удаленных баз данных, позволяет оперативно выполнять самые сложные запросы. На библиотечной странице ВЕБ сайта ЮКГУ размещена необходимая для пользователей информация. С этой странице есть выход на электронный каталог библиотеки программы «Ирбис», по которому пользователь может осуществить поиск. Потому большая часть преподавателей и студентов предпочитают получать необходимую информацию не отходя от своих компьютеров.

3. С 2011 года на сайте библиотеки открыта **Виртуальная справочная служба**. За последние 10 дней поступило 10 вопросов на которые своевременно были даны ответы библиографов. Вопросы поступали по таким темам как история, экономика, право, краеведение, послание Н. Назарбаева.

4.Также для пользователей существует универсальная десятичная классификация (УДК) в электронном варианте и база данных «ЗАКОН».

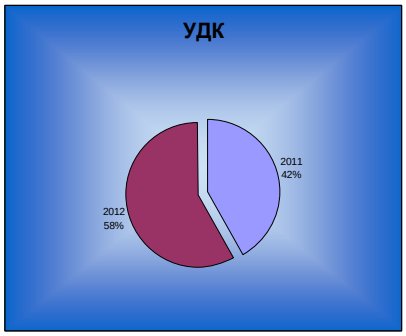
База данных «Закон»

Нормативно – правовые акты Республики Казахстан представлены в электронной версии базы данных «Закон», которые обновляются ежемесячно.Количество пользователей за 2012 год выросло на 3 %, в сравнении с 2011 годом.

Универсальная десятичная классификация (УДК)

Количество пользователей за 2012 год на 2% (3444) больше в сравнении с 2011 годом (2771)

За последний период число выданного УДК превысило месячный показатель так как, в связи с комиссией возросли требования к индексированию статей, отчетов, магистрских диссертаций и статей, часто приходят магистранты, преподаватели, научные сотрудники и студенты.

Для самостоятельного поиска читателей есть АРМ «ЧИТАТЕЛЬ», который удобен в поиске информации, читатель может самостоятельно открыть любую базу и сделать запрос по интересующей его теме, или найти необходимую литературу. Это намного упрощает работу библиографа - консультанта, который может не отвлекаясь на читателей вводить новые записи в ЭК, соответственно выполнять план.

Для более высокого качества и комфортности информационно - библиографического обслуживания пользователей отдела необходимо:

1.Повысить информационную культуру читателей
2.Размножить рекламные буклеты и информационные листки каждого отдела, проводить обучающие семинары по использованию программы ИРБИС.
3.Увеличить площадь каталожного зала.

Сартаева Айткүл
Ақпараттық қызмет көрсету
секторының меңгерушісі

АБО-ның білім беру үрдісінде пайдаланушыларды ақпараттық қамтамасыз етуі

Елбасының Қазақстан халқына Жолдауында «сапалы білім беру еліміздің индустрияландыруының және инновациялық дамуының негізіне айналуы тиіс» деп көрсетілген.

Демек, жаңа мазмұндағы білім әлемдік білім кеңістігіне еніп, отандық сапалы білімді әлемдік білім кеңістіктегі біліммен бәсекелестік деңгейіне жеткізуді көздейді. Осыған орай М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің Ақпараттық білім беру орталығының қазынасы-бұл оның ақпараттық ресурстары және мүмкіншіліктері. Біздің міндетіміз – ақпарат пен білімге жол ашу, оқырманды ақпарат пен білімді дәл бүгін және қазір пайдалануына көмек беру.

Осыған орай, 1 **курс** студенттерінің кітапхана-библиографиялық білімін насихаттау және ақпараттық мәдениетін көтеру мақсатында экскурссия жүргізіліп, АБО туралы жол сілтемелер, буклеттер таратылады. Барлық факультет деканадарына бірінші курс студенттеріне экскурсия өткізуге кафедра меңгерушілеріне өкім беруді сұранған қағаз таратылды. Келген 124 топтың 1790 студенттеріне экскурссия өткізілді.

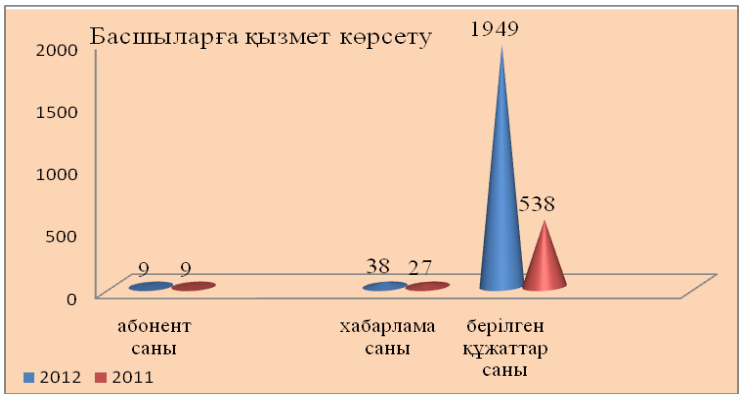
Басшыларға саралап қызмет көрсету (ДОР) университет басшыларына сұраныстары бойынша жоғары білім бойынша, жаңа технологиялар мен инновация, тәрбие, қоғамда болып жатқан өткір мәселелер, заң мәліметтері базасы бойынша, Интернет бойынша материалдар дәстүрлі және электронды түрде беріледі.

Іріктеп қызмет көрсету (ИРИ) ғылыми жұмыспен айналысушы, докторлық, кандидаттық жұмыс жазушылар мен зерттеушілерге тақырыптары мен сұраныстары бойынша жоғарыда келтірілген барлық әдістермен материалдар дайындалып, дайын әдебиеттер тізімі беріліп отырылады, яғни жеке жұмыс жүргізіледі.

Іріктеп қызмет көрсету - режимінде 32 ғылыми-зерттеу тақырыбына 37 тақырып бойынша 746 құжат берілсе, Басшыларға қызмет көрсету режимінде 9 абоненттің 19 тақырыбына 38 тақырыбы бойынша қызмет көрсетіліп, 1949 құжат берілді.

Іріктеп қызмет көрсету режимінде 2012 жылы 37 қызмет көрсетіліп, 746 құжат берілсі, , ал 2011 жылы 31 қызмет көрсетіліп, 465 құжат берілді. Басшыларға қызмет көрсету режимінде 2012жылы 38 қызмет көрсетіліп, 1949 құжат берілсе, ал, 2011жылы 27 қызмет көрсетіліп, 538 құжат берілді**.**

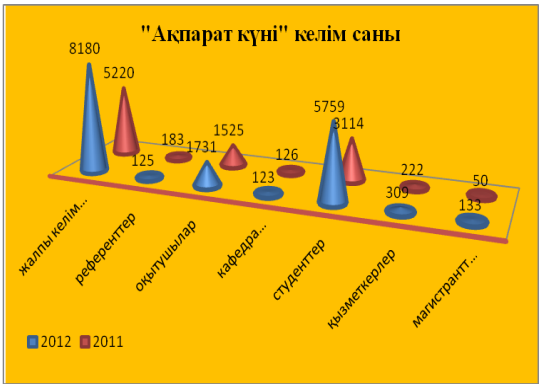
Ақпарат күні

Жаңа басылымдарға «Жаңа кітаптар» көрмесін ұйымдастыру кітапхана қорына түсетін алғашқы қатардағы құжаттарды насихаттаудың жедел формасы. Көрме айына бір рет жаңартылады. Басылымдар негізгі қорға қойылар алдындағы өңдеуден өткен бойда көрмеге қойылады, олар басылымдар бойынша топтастырылады. Экспозиция білім салалары бойынша орналастырылады. Бір ай көлемінде көрмеге келушілер жаңа әдебиетпен танысып, керекті кітаптарының шифрын жазып алады және керек болған жағдайда көшірмесін түсіріп алады.

2012 жылдың қараша айының 7-28 жұлдызы аралығында жоспардан тыс барлық факультеттерге ақпарат күні өткізілді. Ақпарат күніне қойылған әдебиеттер саны-3989, оның ішінде кітаптар-3620, мерзімді басылымдар-369. Ақпарат күніне келген оқырмандар саны-2675, оның ішінде референт -25; оқытушы -511; кафедра меңгерушісі-38, студенттер -1993, қызметкерлер-83, магистранттар-24, декан-1.

Жалпы ақпарат күніне қойылған әдебиеттер.

Кітапхана күні

Факультеттер мен Ақпаратты білім беру орталығының Ғылыми-библиографиялық бөлімінің ұйымдастыруымен кітапхана мен кафедралар арасындағы байланысты нығайту және кітапхана қорына жаңа түскен әдебиеттерді, оқулықтар мен мерзімді басылымдарды, профессор-оқытушылардың еңбектері мен электронды оқулықтарды оқырмандарға таныстыру, пікір алысу, кездесіп жүрген проблемаларды бірлесе шешу мақсатында «Кітапхана күні» өткізіледі. 6 факультеттің 50 кафедрасына Кітапхана күні өткізілді.

2012 жылдың ақпан айының 22 жұлдызында «Химия-технологиялық» және «жеңіл және тамақ өнеркәсібі» факультеттеріне кітапхана күні өткізілді.

Кітапхана күніне соңғы үш жылда (2009, 2010, 2011) АБО қорына түскен барлық ақпарат қорынан тұратын көрме жасалды. Көрмеге 449 әдебиеттер қойылды. Көрмеге оқулықтар, ғылыми кітаптар, мерзімді басылымдар, шет тіліндегі кітаптар, ОҚМУ ғалымдарының еңбектері, жоғары білім бойынша мерзімді басылымдар және хабаршылар

осы кафедраларда өтетін пәндеріне байланысты қойылды. Оқырмандар берген ұсыныстарды «қорды қалыптастыру» бөліміне жазылып берілді. Жаңа түскен әдебиеттердің бюллетіні электронды түрде кафедраларға таратылды. «Кітапхана күніне» қатысқан оқырмандар саны 278, оның ішінде референт - 11; оқытушы - 43; кафедра меңгерушісі-7, студенттер -217.

2012 жылдың ақпан айының 27 жұлдызында Агроөнеркәсіп факультетіне арналған кітапхана қорына түскен жаңа әдебиеттерді, оқулықтар мен мерзімді басылымдарды, профессор-оқытушылардың еңбектері мен электронды оқулықтарды оқырмандарға таныстыру мақсатында «Кітапхана күні» өткізілді. Көрмеге 130 әдебиет қойылды.

2012 жылы қараша айының 7 жұлдызында Ақпараттық технологиялар факультетіне кітапхана қорына түскен жаңа әдебиеттерді, оқулықтар мен мерзімді басылымдарды, профессор-оқытушылардың еңбектері мен электронды оқулықтарды оқырмандарға таныстыру мақсатында «Кітапхана күні» өткізілді. «Кітапхана күніне» қатысқан оқырмандар саны 338; референт - 2; оқытушы - 27; кафедра меңгерушісі-4, студенттер -305.

2012 жылы қараша айының 21-23 жұлдызы аралығында «Жаратылыстанужәне педагогика», «Физкультура және спорт» факультеттеріне кітапхана қорына түскен жаңа әдебиеттерді, оқулықтар мен мерзімді басылымдарды, профессор-оқытушылардың еңбектері мен электронды оқулықтарды оқырмандарға таныстыру мақсатында «Кітапхана күні» өткізілді. «Кітапхана күніне» қатысқан оқырмандар саны 337; референт - 6; оқытушы - 35; кафедра меңгерушісі-7, студенттер -285. Қойылған әдебиеттер саны-495, оның ішінде кітаптар-426, мерзімді басылымдар-69.

Ғылым күні

2012 жылдың сәуір айының 25 жұлдызында Ақпараттық білім беру орталығының электронды–ресурстар орталығында жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру орталығы және ғылыми-библиография бөлімінің ұйымдастыруымен магистранттар мен докоранттарға арналған «Ғылым - мәнгілік ізденіс» атты семинар өтті. Семинарға 15 магистрант және 5 қызметкер қатысты. Семинарға кітап көрмесі ұйымдастырылды. Көрмеде ғылым саласы бойынша 53 кітап және 45 конференция жинақтары мен журналдар қойылды.

Референттермен жұмыс

2012-2013 оқу жылының кафедра референттерінің тізімі жасалды.

2012 жылдың қазан айының 31 жұлдызында Электрондық ресурстар орталығында Ақпартаттық білім беру орталығының ғылыми-библиографиялық бөлімінің ұйымдастырылуымен «**Кафедра референттерінің жұмысын жетілдіру мәселелері мен шешу жолдары**» атты референттер семинары өтті. Семинарда кітапхананың қорын толықтыру және қамтамасыз ету, қарызы бар оқырмандармен жұмыс, толық мәтінді деректер қорын пайдалану мәселелері бойынша сұрақтар талқыланды. Рефереттер белсенді түрде қатысып, іс-шараны жоғары деңгейде бағалады.

Кітап көрмесі

Көпшілік іс-шаралар өткізу кітапхананың интеллектуалдық қуатын жарнамалаудың негізгі түрі болып саналады. Көпшілік іс-шаралар өткізудің кеңінен танылған түрі кітап көрмесі. Кітап көрмелері бүгінгі таңда кітапхана қорын насихаттаудың негізгі құралы болып саналады.

2011 жылы 12 кітап көрмесі жасалып, 1506 әдебиеттер қойылса, 2012 жылы 11 кітап көрмесі жасалып, 1037 әдебиеттер қойылды.

2012 жылдың сәуір айының 19 жұлдызында профессор-оқытушыларға арналған «Білім саласындағы инновациялық ақпараттық-педагогикалық технологиялар» жаңашыл-педагогтардың үшінші форумы өтті. Форумға оқырмандарға қызмет көрсету бөлімімен бірге

«Білім саласындағы жаңа педагогикалық технологиялар» атты кітап көрмесі ұйымдастырылды. Көрмеге оқытушылардың-300 жаңадан түскен еңбектері қойылды.

2012 жылдың 9 тамызында қазақтың ұлы ақыны, сазгері, қара сөзден көсем ой түйген философы Абай Құнанбайұлының туғанына 167 жыл толуына байланысты Шымкенттегі Абай саябағында М.Әуезов атындағы ОҚМУ-дың ұйымдастырылуымен «Абай-адамзаттың ақыны» атты еске алу кеші өтті. АБО Ұлы ойшыл туралы **«Абай мұрасы–ізгілік ілімі»** атты кітап көрмесі ұйымдастырылды. Еске алу кешіне облыстық мұрағат басқармасының бастығы Қ.Төретайұлы, М.Әуезов атындағы ОҚМУ-дың ректоры, профессор Ж.Мырхалықов және оқытушылармен студенттер қатысты. Көрмеге Абай туралы зерттеулер мен оның шығармалары қойылды. Көрмеге қойылған әдебиеттер-120.

2012 жылы 15 қыркүйекте А.Асқаровтың 90 жылдығына арналған «Асанбай Асқаров-Қазақстанның мемлекет және қоғам қайраткері» атты ғылыми-теориялық конференция өтті. Конференцияға **«Асанбай Асқаров-қоғам қайраткері»** атты кітап көрмесі ұйымдастырылды. Кітап көрмесіне А.Асқаровтың өмірі мен қызметін сипаттайтын мәліметтер және оның еңбектері қойылды. Көрмеге қойылған әдебиеттер саны 21, оның ішінде 9 кітап, 15 мерзімді басылымдардағы мақалалар.

2012 жылдың қыркүйек айының 28 жұлдызында М.Әуезовтың туғанына-115 жыл толуына орай университеттің акт залындамерекелік кеш өтті. Мерекелік кешке Ғылыми – библиография бөлімі **«М.Әуезовтің 115 – жылдық мерей тойы»** атты кітап көрмесін ұйымдастырды. Көрмеге жазушының еңбектерін сипаттайтын мәліметтер мен оның еңбектері қойылды. Көрмеге қойылған әдебиеттер 86, оның ішінде 66 кітап, 20 конференциялар жинағы.

2012 жылдың қыркүйек айының 29 жұлдызында университеттің акт залында **«Сабыр Рақымов: ерлікке толы ғұмыр»** атты ғылыми конференциясы өтті. Конференцияға Ғылыми – библиография бөлімі **«Генерал Рақымов ел есінде»** атты кітап көрмесін ұйымдастырды. Көрмеге С.Рақымов туралы мәліметтер қойылды. Көрмеге 9 кітап, 20 мерзімді басылымдар және дәйекті сөздер қойылды.

2012 жылдың қыркүйек айының 24 жұлдызында оқырмандарға қызмет көрсету бөлімімен орыс тілі кафедрасымен бірге Л.Н. Гумилевтың 100 жылығына арналған көпшілік іс-шараға ғылыми-библиография бөлімі **«О наследии Л.Н.Гумилева**» атты кітап көрмесін ұйымдастырды. Көрмеге 38 әдебиеттер мен мерзімді басылымдар және дәйекті сөздер қойылды.

2012 жылдың қазан айының 30 жұлдызында «Қазіргі таңдағы тәрбие ісі және конфессияаралық келісім» атты Қазақстан Республикасы жоғары оқу орындары тәлімгерлерінің I Республикалық форумы өтті. Форумға Ғылыми – библиография бөлімі **«**Ұлттық тәрбие және жаһандану**»** атты кітап көрмесін ұйымдастырды. Көрмеге қойылған әдебиеттер 68, оның ішінде 48 кітап, 20 конференциялар жинағы.

2012 жылдың қараша айының 22 жұлдызында М.Әуезов атындығы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің акті залында саясаттанушы, сенатор Қуаныш Сұлтановпен кездесу өтті. Кездесуге саясаттанушының еңбектерінен кітап көрмесі ұйымдастырылды. Көрмеге қойылған әдебиеттер 18, оның ішінде 8 кітап, 10 мерзімді басылымдағы мақалалар.

2012 жылдың қараша айының 23 жұлдызында М.Әуезов атындығы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің акті залында Профессор түркітанушы ғалым Немат Келімбетовтің 75-жылдығына арналған «Қазақ өркениеті және түркі әлемінің мәдени-рухани құндылықтар» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясы өтті. Ғалымға арналған кітап көрмесі ұйымдастырылды. Көрмеге-109, ғалымның еңбектері қойылды.

2012 жылдың қараша айының 29 жұлдызында М.Әуезов атындығы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің акті залында «1 желтоқсан-Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті күніне» арналған іс-шаралар өтті. Іс-шараларға ғылыми-библиография бөлімі мен оқырмандарға қызмет көрсету бөлімдері «Елбасы кемеңгер, көші түзу-кемел ел » атты кітап көрмесін ұйымдастырды. Көрмеге қойылған әдебиеттер-96.

2012 жылдың желтоқсан айының 6 жұлдызында М.Әуезов атындығы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің акті залында «Ауезов оқулығы-11 **:** Казахстан на пути к обществу знаний: инновационные направления развития науки, образования и культуры» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясы өтті. Конференцияға ғылыми-библиография атты кітап көрмесін ұйымдастырды. Көрмеге қойылған әдебиеттер 152, оның ішінде 102 кітап, 50 конференциялар жинағы.

Қожахан Майра
АБО ғылыми оқу залы кітапханашысы

Университеттің білім беру және ғылыми қызметін ақпаратпен қамтамасыз ету : жағдайы мен мәселелері

Елбасы Н. Ә. Назарбаевтың жасаған жолдауларының бірінде (2011 жыл, 28 қаңтарда) *университеттік білім беру мен ғылымды дамытудың* жаңа деңгейін қамтамасыз етуге міндеттіміз деген жолдары жоғары оқу орындрының кітапхана қызметін де тікелей міндеттейді. Ақпараттық технологиялардың даму қарқыны бүгінгі оқырманның дүниетанымдық шеңберін кеңейтіп отыр. Қоғамдық өзгерістер, ашық ақпараттық кеңістікке өту, қоғамның ақпараттануы, демократиялануы, коммерциялық болуы, өркениеттік деңгейге көтерілу кітапхананың деңгейін жоғары көтеріп отыр.

Ақпараттық қамтамасыз ету – кез келген ғылымның табысты дамуында үлкен роль атқарады. Ғалымдардың назары үнемі әртүрлі мәліметтер базасында болғандықтан ақпараттық жұмыс ғылыми дамудың ажырамас бөлігі.

Жоғары оқу орындарының ғылыми-зерттеу жұмыстарының табысты болуы көбіне ақпаратпен қалай қамтамасыз етілуінде. Себебі; ғалымдар ғылымның әртүрлі салаларында болып жатқан жетістіктері, зерттеулері туралы жаңалықтармен мерзімді басылымдар беттері арқылы хабардар болып отырады.

М. Әуезов атындағы ОҚМУ Ақпараттық білім беру орталығының (АБО) жоғары оқу орнының білім беру және ғылыми қызметін ақпаратпен қамтамасыз етілуі жұмыстары бір қатар жақсы жолға қойылған. Университетіміздің білім беру саласындағы, ғылыми-зерттеу жұмыстары бағытындағы жетістіктерге жетуіне ақпараттық білім беру орталығынында қосар үлесі айтарлықтай. Ақпараттық білім беру орталығы (АБО) М.Әуезов атындағы ОҚМУ жетекші құрылымдық бөлімі болып табылатын болса, ғылыми оқу залы АБО-ның ғылыми-зерттеу жұмысымен айналысушыларға қызмет көрсететін оқу залы.

Университетте пайдаланушыларға ақпараттық қызмет көрсету мақсатында ғылыми оқу залы 2000 жылдан бастап жұмыс істейді. Жалпы қоры -11 200, оның 2 000 профессор-оқытушы құрамының еңбектері (оқулық, оқу құралы, монография, оқу-әдістемелік құрал), 2 300 жоғары білім саласы бойынша ғылыми жұрналдар (университет хабарлары, хабаршысы, баяндамалары т.б), 1 400 ғылыми конференция еңбектері жинағы болса қордың құнды бөлігін 5 300 авторефераттар мен диссертациялар (магистрлік, кандидаттық, докторлық, PhD) құрайды. М. Әуезов атындағы ОҚМУ көпсалалы инфрақұрылымды ғылыми білім беретін университет болғандықтан ғылыми оқу залы қорына ғылымның әртүрлі саласынан авторефераттар, ғылыми басылымдар түсіп отырады (жаратылыстану, техника және технология, гуманитарлық т.б.).

Пайдаланушылар саны жылдық көрсеткіш бойынша -800, келушілер саны -5 500, басылым беру саны -9 000 құрайды. Негізгі міндеті пайдаланушыларды білім және ғылым саласында болып жатқан жаңалықтармен дер кезінде, жылдам, сауатты түрде ақпараттандырып отыру. Пайдаланушыларға ақпараттық қызмет дәстүрлі және электрондық түрде көрсетіледі.

Мақсаты:

Ғылыми оқу залында пайдаланушыларға көрсетілетін ақпараттық қызметтің ең жоғары сапалы болуы. Университеттің оқытушы- профессорлар қауымына және ғылыми қызметкерлеріне, магистранттар мен студент қауымға сапалы, толық және тез кітапханалық – библиографиялық қызмет көрсетіп қажетті ақпараттық сұраныстарын қанағаттандыра отырып кітап қорын кеңінен насихаттау;

- кітап қорын университеттің оқу үрдісіне сай жинақтап пайдаланушылардың ақпараттық сұранысын қанағаттандыру;
- Қазақстан Республикасының Білім және ғылым, Университетіміздің білім саясатын жас ғалымдар мен студент жастар арасында насихаттау;
- пайдаланушыларға кітапханалық ақпараттық қызмет көрсетуде жұмыстың прогрессивтік жаңа түрлері мен әдістерін пайдалану;
- қазіргі заманға сай жаңа технологияны ақпараттар ағымында пайдалану, интернет жүйесі мен ЭК пайдалану жұмыстарын одан әрі жандандыру;
- ғылыми оқу зал қорындағы құжаттар мен жаңадан келіп түскен диссертацияларға оқырмандардың жедел түрде қол жеткізуіне анықтама беру;
- қордағы материалдарды кітап көрмесі, ақпараттық күндер және ғылым күні т.б. көпшілік жұмыстар арқылы насихаттау;

Миссиясы:

- ғылыми оқу залының миссиясы пайдаланушыларға ақпараттық қызмет көрсетуде оқытушы- профессорлар қауымына, ғылыми қызметкерлерге, магистранттар мен докторанттарға және жалпы ғылыми-зерттеу жұмысымен айналысатын қызметкерлерге қор ресурсын толық пайдалануға жағдай жасау;
- пайдаланушының мәдени ақпараттық қажеттілігін қолдай отырып, көлемді әрі мәнді, нақты ақпараттарға қол жеткізу;
- ақпараттық ресурстарды университеттің оқу үрдісі мен ғылыми-зерттеу жұмысы талаптарына сай жинақтау, магистранттардың, профессор-оқытушылар құрамының, ғылыми қызметкерлердің ақпараттық қажеттіліктерін жылдам, толық, еркін қол жеткізу принциптеріне сәйкес сапалы қамтамасыз ету.

Қызмет көрсетудің мәдени деңгейі мен залдың көркемдігі пайдаланушыларымыздың шығармашылық, ғылыми – зерттеу жұмысымен айналысуына (жас ғалымдарға, докторанттарға, профессор- оқытушылар құрамына және студенттерге) мол мүмкіндік береді.

Пайдаланушылардың ғылыми- техникалық және әлемдік ақпараттық ресурстарды пайдалану мүмкіндігін арттыру мақсатында ғылыми оқу залында бір қатар іс- шаралар «Ақпарат күні», «Ғылым күні», дөңгелек үстел, сұрақ – жауап, сауалнама кезеңдері ұйымдастырылып отырады, онда жас ғалымдар ой- пікірлерімен бөлісе келе, ғылыми оқу залы қызметін келешекте қандай деңгейде көргісі келетіндіктері жайлы өз ұсыныстарын ортаға салады.

Ғылыми оқу залында Ақпараттық білім беру орталығы арқылы алынатын ғылыми басылымдар, университет ғалымдарының еңбектері, ізденушілер және магистранттарға көмекші құралдар, жоғары білім бойынша мерзімді басылымдардан кітап көрмесі ұйымдастырылған. Мысалы; «Білім шыңы ғылым» атты кітап көрмесі жас ғалымдар, магистранттар, докторант PhD, профессор- оқытушылар құрамының ғылыми – зерттеу жұмыстарына көмек ретінде ұсынылатын көптеген ғылыми еңбектер топтамасынан ұйымдастырылған. Екінші кітап көрмесі университет ғалымдарының еңбектерін ашып көрсететін «Инновациялық білім – уақыт талабы» атты айдармен орын алған, көрме ПОҚ еңбектерінің соңғы 2010-2013 жылдар аралығында жарық көрген оқулықтары, оқу құралдары, монографиялары топтастырылған. Үшінші, мерзімді басылымдар көрмесі яғни, Жоғары мектеп бойынша ғылыми журналдар, ҚР ҰҒА баяндамалары, хабарлары, хабаршыс, ЖАК тізіміне енген ғылыми мерзімді басылымдар (соңғы басылым сандары көрсетіледі).Пайдаланушылар назарына ұсынылған төртінші көрме конференция еңбектерінің материалдары жинағы болып табылады. Көрме, университет, Республика

көлемінде өткен ғылыми конференциялар, дөңгелек үстел, семинар материалдарының соңғы жинақтарын пайдаланушылар назарына ұсынады. Көрмелердің барлығы дерлік жаңа баспалар мен толықтырылып, ауыстырылып отырады.

Оқу залының ақпараттық қызметін пайдаланушыларды қызықтыратын жаңалықтар мен мәліметтерді дер кезінде алуына мүмкіндіктер жасалған. Бірінші курс магистранттары өздерін қызықтыратын сұрақтармен мысалы, бастапқыда мақалаларын қандай басылымға беруден бастаған дұрыс, қалай беруге болады?, диссертация, авторефераттар қалай пайдалануға болады?, қандай сайттардан толық мәтінді журналдар мен диссертацияларды іздеу керек деген сияқты сауалдармен келсе екінші курста магистрлік диссертация жазуда қандай әдістемелік көмекші құралдар бар?, диссертация жазу талаптары жайында қандай көмек бар деген сұраныстарымен жиі келеді. Бұл жағадайда жас ғалымдарға көмекші әдістемелік жинақ тық арнайы папка құрастырылған. Сонымен қатар АБО орталығының сайты http://www.lib.ukgu.kz/ арқылы көптеген мәліметтер алуға болатыны дер кезінде хабарланып отырады. Магистрлік, докторлық диссертация орындау талаптары мен ережелері т.б. көмекші құралдар назарларына ұсынылады. Ғылыми оқу залының қызметін пайдаланушылар қай жерде, қашан, қандай конференция, көрме, жәрмеңке болатыны жайлы мәліметтер ала алады.

Ақпараттық қызмет автоматтандырылған кітапханалық – ақпараттық жүйе ИРБИС 64 бағдарламасы бойынша Электронды каталогта (ЭК) көрсетіледі. ЭК мәліметтер базасында АБО қорына келіп түскен барлық диссертациялар мен диссертация авторефераттары және магистрлік диссертациялар толық енгізіледі. Оқу залында ИНТЕРНЕТТІК жүйе толығымен іске қосылған.

Пайдаланушылар диссертациялармен ғылыми оқу залында отырып таныса алады. Сапалы әрі жылдам қызмет көрсету мақсатында ғылыми оқу залы қорындағы диссертациялар мен диссертация авторефераттарының, ғылыми конференция еңбектерінің және ғылыми журналдардың дәстүрлі библиографиялық көрсеткіші шығарылып отырады және АБО Web-сайтына қойылады. Web-сайттағы керекті материалдардың дәстүрлі нұсқасымен ғылыми оқу залын келіп танысып, керекті материалдарды электронды тасымалдауыш құралдар арқылы алып отырады.

Университет мамандарды үш деңгейлі жүйе бойынша даярлағандықтан; бакалавриат – магистратура – докторантура PhD оқу залы жоғарғы оқу орнынан кейінгі даярлау орталығымен тығыз байланыста жұмыс істейді.

Магистранттар әр жылда Білім және ғылым министрлігінің қаржыландыруымен шет елдерге тәжрибе алмасуға барып, алған тәжірибелері жайында өз ойларын әңгімелесу, сұхбаттасу барысында ортаға салып отырады. Студент жастарымыз университеттің алдынғы қатарлы ғалымдарының жетекшілігімен ғылыми – зерттеу жұмыстарына белсенді түрде қатысады. Әр жылда студенттік ғылыми конференция, ғылыми жұмыстардың республикалық конкурстары (жаратылыстану, техника, әлеуметтік- гуманитарлық және экономика ғылымдары бойынша) өтіп тұрады. Өткізілген ғылыми конференция, семинар, дөңгелек үстел материалдары жинағы ғылыми оқу залы қорынан орын алады.

Университет ғалымдары, студенттері әр жыл ғылыми-техникалық бағдарламаларға, жобаларға, көрмелерге қатысып, ізденістерінің нәтижесінде грантқа ие болып жатқандары біз үшін үлкен мақтаныш себебі; университет ғылымының дамуы мен қолжеткен табыстарында АБО ғылыми оқу залының қосқан үлесі да бар деп ойлаймын.

Мынбаева Г.К.

Кітапхананы дамыту
бөлімінің меңгерушісі

Кітапханашылар біліктілігін арттыру.

Ақпараттық технология қарқынды дамып келе жатқан бүгінгі күнде, цифрлы коммуникация жүйесінің пайда болуы ақпаратты пайдаланушылардың мәселелерін шешу үшін, арнайы дағды мен білім алуын талап етеді. Бүгінгі ақпарат әлемінің бағытына бейімделу үшін әртүрлі интеллектуалды кәсіпқой мамандар қажет. Олар ақпаратпен жұмыс жасау кезінде үрдістерді іріктей білу, сипатын анықтау, сақтау, ұйымдастыруды басқара білуі тиіс.

Жаңа технологияның әсерінен жоғары оқу орындары кітапханалары ақпараттық білім беру орталықтарына айналып келеді. Мұндай жағдайда кітапханашы мамандардың біліктілігінің жоғары болғандығы кітапхана имиджін көтереді.

Кітапхананың ақпараттық-технология платформасына көшуі, оның қызметі мен міндетін өзгертеді, ал бұл кітапханашының қызметін мынадай жаңа бағытқа өзгертуіне алып келеді: бағдарламалық қамтамасыз ету, заманауи офистік техникалар мен программаларды игеру, компьютер, принтер, сканер құралдарынының мүмкіндіктерін түр ерекшелігіне қарай талдау және зерделей білу, желілік технология бойынша Интернет-ресурстарын оқу, ірі баспалардың (отандық және шетелдік) толықмәтінді деректер қорының электронды пошталарын білу, құжаттарды электронды жеткізу, кітапхананың немесе сайттың web-бетшелерін құра білу, оны толықтыру, виртуалды қызмет көрсету.

Кітапханалар қызметінің тиімділігін арттыру үшін кітапханашының теориялық және іс-тәжірибелік білімін , кәсіби және компьютерлік сауаттылығын, мәдени және көркем сөйлеу мәдениетін жетілдіру өте маңызды.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2000 жылғы 27 наурыздағы №249 бұйрығы бойынша М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің Ақпараттық білім беру орталығы (АБО) Оңтүстік Қазақстан облысы білім беру жүйелері кітапханаларының ғылыми-әдістемелік және ақпараттық координациялық орталығы болып табылады.

АБО ғылыми-әдістемелік және ақпараттық координациялық орталығының құрамына: ОҚ мемлекеттік педагогикалық институты, ОҚ мемлекеттік фармацевтикалық академиясы, ОҚ педагогикалық университеті, Қазақстан Халықтар Достығы Университеті, Х.А.Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің және 9 колледж кітапханалары кіреді.

АБО-да маман біліктілігін көтеру кітапхана қызметкерлерінің біліктілігін жетілдіру жүйесі бойынша өткізілетін іс-шаралар жоспары бойынша жүзеге асырылады. Ол мынадай іс-шаралар түрін қамтиды: республикалық конференциялар мен облыстық семинарларға қатысу, қызметкерлерді аттестациялаудан өткізу, конкурстар, тренинг-сабақтар, жас кітапханашылар мектебінің стажировкасы. Ал мұндай іс-шараларды ұйымдастыру үрдісін АБО-ның Кітапхананы дамыту бөлімі жүзеге асырады.

АБО Кітапхананы дамыту бөлімі жұмысының негізгі бағыттары әдістемелік көмек көрсету, кітапхана ісінің озық іс-тәжірибелерін зерттеп, насихаттау және енгізу, ОҚО білім беру жүйесі кітапханаларының қызметін үйлестіру, кітапхана қызметкерлерінің біліктілігін жетілдіруді ұйымдастыру.

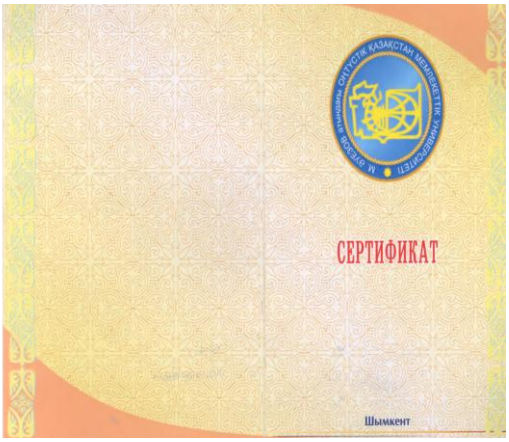
Қазіргі уақыт ақпараттардың өте көп тарап, жаңа технологияның күнделікті жаңарып отыратын кезі болғандықтан кітапханашылар заман талабына сәйкес білім деңгейін көтеріп отыруы керек. АБО Әдістемелік кеңесі кез келген мамандық үшін ағылшын тілін меңгеру, жаңа технологияны жетік білу өзекті мәселелер деп қарап, жаңа технологиямен жұмыс істеуге үйрететін тренинг-сабақтар мен оқыту курстарын ұйымдастыруға, ағылшын тілін оқытатын курстарға қатысуға шешім шығарады.

Аймақтық жоғары оқу орындары кітапханашыларының біліктілігін көтеру мақсатында: 2011 жылы Х.А.Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің базасында

«Инновациялық процесстер жоғары оқу орнының қазіргі заманғы кітапханасын басқарудың факторы ретінде» тақырыбына оқу орнындарының кітапхана басшылары мен қызметкерлері үшін ғылыми-практикалық семинар, 2012 жылдың қараша айында **«Толықмәтінді мәліметтер қорының ғылым және білім беру үрдісін ақпаратпен қамтамасыз етуі»** тақырыбына семинар - тренинг ұйымдастырылды.Семинар-тренингке ОҚМУ оқытушылары, магистранттары, сонымен бірге Шымкент, Тараз, Түркістан қалалары оқу орындарының өкілдері қатысты. Семинарға қатысушылар ON LINE шетелдік ресурстарымен, Scopus, Elsevier және т.б. деректер қорларымен танысып, импакт-факторлы ғылыми журналдарды іздеу жолдарын үйренді.

2011 жылы кадрларды қайта даярлау саласының Техникалық және кәсіптік білім беру жүйесі педагогикалық қызметкерлерінің біліктілікті жоғарылату бойынша Өңіраралық орталығымен біріге біліктілікті жетілдірудің **««Электронды кітапханаларды енгізу мен пайдаланудың мәселелері»** тақырыбына жоғары оқу орындары кітапханашылары үшін оқыту курсын ұйымдастырып, курста дәріс алған мамандарға сертификат тапсырды.

АБО электронды кітапханасын **www.lib.ukgu.kz** кітапхана сайты арқылы пайдалануға болады. Кітапхана сайтында Әдіскер беті парақшасы орналасқан. Кітапханашы маман осы беттен «Әдістемелік кеңес жоспарын», біліктілікті жетілдіру жүйесінің іс-шаралары туралы ақпараттар мен баяндамаларды көре алады.

Пайдаланушыларға ақпаратты дәстүрлі және электронды тасымалдағыш түрінде жеткізуге, сапалы, толық және жылдам қызмет көрсету үшін, толықмәтінді мәліметтер базаларының ресурстарына қол жетімді қажетті жағдай жасалған.

АБО қызметкерлерінің құруымен: «М.Әуезов атындағы ОҚМУ профессор-оқытушылар құрамының еңбектері», «Электронды архив», Электронды каталог (ЭК) «Web-

ИРБИС» жаңа модулінің ендірілуінің арқасында библиографиялық және толық- мәтінді мәліметтер базасын қашықтықтан пайдалану мүмкіндігі қамтамасыз етілген.

Қазақстандық мәліметтер базасы: «КазПатент», «Стандарты РК», «Заң», «Цифровая библиотека по правам человека», «Республикалық жоғары оқу орындары аралық электрондық кітапхана» (РЖОЭК).

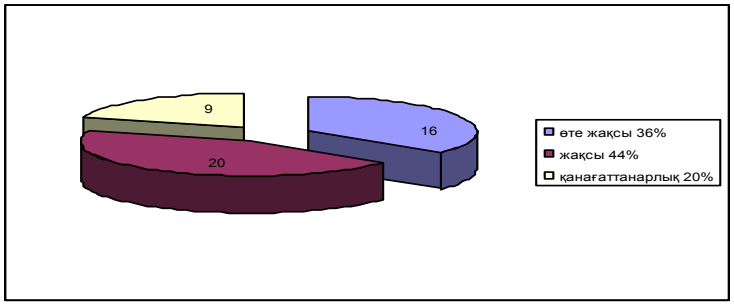
Шет елдік мәліметтер базасы: «Scince», «SpringerLink», «Elsevier», «Thomson Reuters», «Polpred.com».

Заманауи кітапханашының кәсіби деңгейінен шет тілді ақпараттардың бағдарын оқи білуі және мәліметтер базаларынан оқырманға ақпарат тауып беру талап етіледі. Мәлімет базаларынан оқырманға ақпарат іздеу жолдарын үйрету мақсатында АБО директор орынбасары Н.В.Рыбалкина және Жаңа технология және электрондық ресурстар бөлімінің меңгерушісі Г.Ш.Тұяқбаеваның жүргізуімен «**М.Әуезов атындағы ОҚМУ электрондық білім беру ресурстары»** және **«Ғылыми журналдардың импакт факторы»** тақырыптарына семинар-тренингтер ұйымдастырылды.

Кітапханалық-ақпараттық қызмет көрсетуде университет қазақстандық алдыңғы қатарлы кітапханалармен келісімшартқа отырған: Қазақстан Республикасының Ұлттық кітапханасы, Қазақстан Республикасының Ұлттық академиялық кітапханасы, Қазақстан Республикасы Жоғары оқу орындары Ассоциациясымен. Университетті шет елдік ғылыми-техникалық ақпараттар ресурсын еркін пайдалану мүмкіндігін қамтамасыз ету сұрақтары бойынша АҚ «Ғылыми-техникалық ақпараттардың ұлттық орталығының» Оңтүстік Қазақстандық филиалымен АБО байланыста.

Ақпараттық білім беру орталығы «Қазақстан кітапханаларының ақпараттық Консорциумы» Ассоциациясына және Қазақстан Республикасы жоғары оқу орындары кітапханасының Ассоциациясына мүше, ал бұл 2011-2012 жылдар арасында АБО қызметкерлерінің республикалық ғылыми конференцияларға, семинарларға, жоғары оқу орындары кітапханаларының директорлар кеңесіне қатысуына, кәсіби біліктілігін жетілдіруге және тәжірибе алмасуға жол ашатын бірден-бір мүмкіндік берді.

Университеттің Электронды кітапханасын тиімді пайдалану мақсатында, электронды кітапхананы әрі қарай қалыптастыру , цифрлы технологияның дамуына байланысты, электрондық оқулықтар мен оқу құралдарын пайдаланушыларға сапалы түрде жеткізу үшін, кітапханашылардың кәсіби біліктілігін заманауи талапқа сай көтеру үшін АБО қызметкерлері арасында заманауи ақпараттық технологияларды меңгергені жөнінде аттестациялау жүргізілді. Аттестациялаудан өткен қызметкерлер пайыздық көрсеткіші бойынша: 16 адам (36 %) - өте жақсы , 20 адам (44%) - жақсы, 9 адам (20%) – қанағаттанарлық деп бағаланды.

Қазіргі уақытта АБО қызметкерлер құрамы 75 адам, аттестациялау нәтижесінде қызметкерлер құрамының 87 % жоғары кітапханалық білімді, 2 қызметкер ОҚМУ магистратура бөлімінде, 4 қызметкер университеттің «Кітапхана ісі» мамандығына сырттай оқу бөлімінде оқиды.

Ақпараттық білім беру орталығы қызметкерлерін ИРБИС-64 бағдарламасы бойынша жұмыс істеуге үйрететін оқыту курстары, «Жас кітапханшылар мектебі», мамандардың кәсіби шеберлігін шыңдау және заманауи жаңа технологияны толық меңгеруіне мүмкіндік

беретін конкурс «Үздік кітап көрмесі», «Үздік кітапханашы» кәсіби мамандандырылған сайыстар ұйымдастырылып отырады.

Қорытындылай келгенде, маман біліктілігін жетілдіру заман талабының сұранысы бойынша, еңбек дағдысы мен білімді жетілдірудің заманауи тәсілдерімен, семинарлар, мастер-класс, тренингтер және т.б.кәсіби біліктіліктілік деңгейін көтеретін іс-шараларға қатысу арқылы жүзеге асырылатын үрдіс.

Бүгінгі кітапханашы – жаңа коммуникация жүйесінің белсенді мүшесі, жаңа ақпараттық технология саласының маманы, ақпараттық мәдениетті таратушы, кітапханалық-ақпараттық ортаның басқарушысы және ұйымдастырушысы.

Мынбаева Г.К.
Кітапхананы дамыту
бөлімінің меңгерушісі.

Ақпараттық қызмет көрсету және сапа менеджмент жүйесі.

Сапа менеджменті қазіргі таңда барлық тауарлар мен қызмет көрсету саласында көкейкесті маңызды мәселе. Сапа менеджмент жүйесі бүгінде басқарудың міндетті құрамдас бөлігі.

СМЖ басты мақсаты әрбір қызметті бақылау емес, қызметтің төмендеуіне жол бермейтін қателіктерді болдырмау.

СМЖ құрылымы жағынан ұйымдар,үрдістер,құжаттар,ресурстар элементтерінен тұрады.ИСО-ның анықтамасы бойынша ұйымдар дегеніміз-жауапкершілік, өкілеттік, өзара қарым қатынас, қызметшілер мен құралдар тобы.

Үрдістер - қызметтің өзара байланысты және өзара әрекет ететін «енгізілуі» мен «шығарылуы» жаңартылып отыратын элементтер.Үрдістің «енгізілуі», жиі-жиі «шығарылуы» да мүмкін.

СМЖ үшін рәсімдеу ұғымының мәні зор. Рәсімдеу-қызметті атқарудың немесе үрдістің белгіленген тәсілі.Үрдісті (үрдіс жиынтығын) рәсімдеу деуге болады. Бір жағынан алғанда бұл-үрдіс тәртібінің орындалуына жазылған құжат.

Сапа менеджмент жүйесін құру үшін:

- қызметтің негізгі үрдістерін сәйкестендіру;
- үрдістердің ретін және өзара әрекетін жасау;
- жұмыс және үрдістерді басқару тиімділігін қамтамасыз ету үшін қажетті өлшемдер мен әдістерді анықтау;
- жұмысты және үрдістерді қадағалайтын ресурстар мен ақпаратты қамтамасыз ету;
- үрдістерді қадағалау және талдау;
- жоспарланған нәтижелерге және үрдістерді тұрақты жақсартуға қол жеткізу үшін қажетті шараларды қабылдау;

ИСО 9001:2008 стандарт талаптарына сәйкес жоғары оқу орындарының СМЖ негізі мыналар болып табылады:

- басшылықтың алдына мақсат қоюы мен оған жетудегі жетекші рөлі;
- қызметтің барлық түрін ұйымдастыруға үрдістік қадам жасау;
- басқаруға жүйелі қадам жасау;
- өнім сапасын тұрақты жақсарту;

Арақатынасы туралы айтқанда , «СМЖ» мен «ИСО 9001» арасына теңдік белгісін қоюға болмайды. СМЖ – жүйе, ИСО 9001 – стандарт, СМЖ-ға белгілі бір талап қоятын құжат.

Қазіргі уақытта ОҚМУ Ақпараттық білім беру орталығында пайдаланушыларға ақпараттық қызмет көрсету Сапа жүйесінің талаптарына сай көрсетілуде. Бұл , жоғары оқу орындарында кітапханалық қызмет көрсетуді арттырудың маңызды әрі мәнді үрдісі. Кітапхана мен университет бөлімдерінің бір-бірімен тығыз өзара әрекет етуі, ақпараттық ресуртарды оқыту үрдісі мен оқу орнының ғылыми ізденісіне тәуелді.Университет өз студенттері мен оқытушыларына ақпараттық орта мен кітапханалық ресурстарға қол жеткізуіне кепілдік беруі тиіс. Ал кітапхана өз кезегінде сапалы қызмет көрсетуге кепілдеме беруі керек.

Сапа менеджмент жүйесінің кітапханаға енгізілу үрдісі: кітапхананың қызмет бағыттарын талдау, үрдістерді зерттеу жолын анықтау және олардың мүмкіндіктерін арттыруды қарастырудан тұрады.Жақсы қалыптасқан «кітапханалық өндіріс» жоғары оқу орнының студенттері мен қызметкерлерінің қажеттіліктерін ақпаратпен толықтай қамтамасыз етеді.

Осыған байланысты кітапхананың беделін көтеру үшін белсенді жұмыстар жүргізіледі:

1. Оқырмандар үшін жайлы жағдай жасау:
   - ыңғайлы жұмыс кестесі;
   - бөлімдерді ыңғайлап орналастыру;
   - сайтта және университет ғимаратында кітапхана жұмысы туралы ақпарат беру;
   - қызмет көрсетудің жаңа түрлері және оларды жарнамалау;
   - жайлы жиһаз, жарықтың түсуі және т.б.
2. Әдебиеттерді өңдеу жұмыстарының уақытын үнемдеу және оқырмандарға қызмет көрсету мақсатында жаңа технологияны ендіру
3. Ақпараттық ресурстарға қол жеткізуді қамтамасыз ету.
4. Оқырман мен кітапханашы арасында жайлы психологиялық климат құру. Оқырмандарға қызмет көрсетуде конфликт бола қалатын жағдайда, қызметкерлерді алдын-ала психологиялық даярлау.
5. Конференцияларда, кеңестік шақыруларда, қызметкерлердің жарияланымдарында, оқу орындары мен жоғары оқу орны аралық басылымдарында кітапхананы таныстыру.

Ақпараттық білім беру орталығының негізгі міндеті – оқу орнының білім беру үрдістеріне, сапалы білім көрсетуге және ғылыми ізденіс жұмыстарын дамытуға жан-жақты ақпараттық қолдау көрсету .

Кітапхана жұмысының негізгі бағыты- кітапханалық ақпараттық қызмет көрсету, мемлекеттің ГОСТ ИСО 9001:2008 стандарт талабына сәйкес М. Әуезов атындағы ОҚМУ сапа саласындағы саясаты мен мақсаттары бойынша негізделеді.

Сапа саласының саясаты ұйымның стратегиялық құжаттарының бірі болып саналады.Бұл құжатта жұмыстың негізгі принциптері және оны басқару жүйесінің дамуы анықталады.

Сапа саласының мақсаттары – бұл ұйымның сапалы нәтижелерге жету үшін алға қойған мақсаттарының құжаты. Оның саясаттан айырмашылығы, мақсат алдына нақты көрсеткіштер қойып,оның белгілі бір уақытта орындалуын көздейді.

Ақпараттық білім беру орталығының қызметіне енгізілген сапа басқару жүйесінің негізі стандартталған кітапханалық құжатталған үрдістер: ОҚМУ «Ақпараттық білім беру орталығының ресурстарын басқару тәртібінің үрдістері», «АБО туралы ереже» және «Лауазымдық нұсқау» (ЛН) штат кестесіне сай құрастырылып , әрбір жаңа қызметкер өзіне жүктелген міндетімен танысқандығы жайында арнайы параққа қол қояды.

Университет құрамындағы сапа қызметі бөлімінің басқаруымен, АБО қызметінің нәтижелілігін талдау мақсатында жылдық жұмыс есебі Әдістемелік кеңесте талқыланады, жаңа жылға университеттің сапа саласындағы мақсаты мен саясаты негізінде АБО сапа саласындағы саясаты, ескерту іс-әрекеттерінің жоспары , жақсарту іс-шаралары жоспары, сапа басқару жүйесі құжаттамалы үрдістеріне (ҚҮ) кітапханашыларды оқыту жоспары дайындалады.

Халықаралық стандарт ИСО 9001:2008 сапалы басқарудың: тұтынушы талабын бағдарға алу, басшы-көшбасшылық қызметкерлерді тарту, үрдіс барысы, басқару жүйелілігі, тұрақты жақсарту, дәйек негізінде шешім қабылдау, тауарды қамтамасыз етушімен өзара пайдалы қарым-қатынас орнату – дүниежүзілік практикадағы негізгі принциптері.

Осы аталған принцип негізінде Ақпараттық білім беру орталығында сапа басқару жүйесін енгізудің нәтижелері мынадай: кітапхананың құрылымдық бөлімшелерінің жұмысын тәртіпке келтіру, құжат жүргізу мәдениетін жоғарылату, жоғары және орта буын басшылардың еңбек ресурсын басқарудағы жауапкершілігін арттыру, кітапханалық-ақпараттық жұмыстың бәсекелестігін арттыру, соңғы нәтиже кітапхананы басқаруда пайдаланушының қажеттілігін анықтау және қанағаттандыру.

Сапа жүйесінің кітапхана ісіне енуі:

- Кітапханалық-ақпараттық өнім мен қызмет көрсету тиімділігін арттырады;
- Құжаттандыру мәдениетін көтереді;
- Құрылымдық бөлімшелердің құжаттарды жүргізу үрдісін реттейді;
- Еңбек қатынасын реттейді;
- Еңбек ресурстарының жауапкершілігін арттырады.

Жұмабаева Б.А.
Оқырмандарға қызмет көрсету
бөлімінің сектор меңгерушісі

Ақпараттық білім беру орталығының техникалық мамандықтар бойынша оқырмандарға қызмет көрсету бөлімінің оқу залдары секторының көпшілік тәрбие жұмысы

Оқырманға қызмет көрсетудің негізі сапалы, мәдениетті, әрі білімді, жылдам қызмет ету. Мамандықтарға байланысты ашылған оқу залдарының әрбір оқырманмен өзіндік қызығы да, қиыншылығы да бар. Алты оқу залының жоспарларын ұйымдастыру, әрбір оқу залындағы жұмыстардың орындалуын қадағалау сектордың негізгі міндеті, осындай жұмыстың бірі:

1. Көпшілік –тәрбие жұмыстары

Мақсаты: Әдеби-музыкалық кештер, диспуттар, әңгімелер, пікір - сайыстар, даталы күндер, тұсаукесерлер арқылы АБО–ның қорын жарнамалау, ұйымдастырылған тақырыптық, ашық кітап көрмелері арқылы оқу залдарының қорына жаңадан түскен басылымдарды көрсету, атқарылған істерін, қазақ елінің тарихи оқиғаларын, елбасымыздың игі - еңбектерін оқырмандарға кеңінен таныстыру.

ҚР Президентінің «Қазақстан 2030» Бағдарламасын насихаттау, кезекті халыққа арналған «Болашақтың іргесін бірге қалаймыз» жолдауын таныстыру мақсатында студенттер арасында жолдауды талқылау өткізілді, оған арнайы жоспар құрылды, барлық оқу залдарында әр түрлі бағытта, әр түрлі тақырыпта тақырыптық кітап көрмелері мен ашық көрмелер ұйымдастырылып көрмелердің тұсаукесерлері, студенттер арасында жолдауды талқылау және дөңгелек үстелдер мен пікір-сайыстар өткізілді, қажетті материалдарын оқытушылар, магистранттар күнделікті қолданып отырды. (СМ-09-10к5, СМ-08-11к2, ЭФ- 07-5р1,СМ-08-6к1, ИП-07-к1, АП-09-10к2, АП-09-8к1, ИП-08-5к, АП-09-25к, АП-09-22к, Ап-08-11к3, ЖТ-08-6к1, ХТ-09-1к1, ЮМ 07-5к1, ИП-06-6р,- ИП-08-7к, ИП-08-7к1, ИП-08-6к1, ИП-08-4к2 т.б.топтар арасында ұйымдастырылды қатысқаны - 120.

Сонымен қатар Елбасымыздың «Болашақтың іргесін бірге қалаймыз» Жолдауын қолдау мақсатында және Қазақстан Тәуелсіздігінің 20- жылдығы мен Желтоқсан оқиғасының 25 жылдығына орай 2011 жылғы жоспарда мамандандырылған әрбір оқу залында іс-шаралар өткізу ұйымдастырылып отырылды, осы негізді ала отырып АБО –ның

«Кітапхананы дамыту» бөлімі кітапхана тарапынан тыс қалмау үшін «Үздік кітап көрме» сайысын ұйымдастырылды.

Осы сайыс негізінде, 2011 жылы наурыздың 3 жұлдызында - Бас оқу залында «Отанымыздың жүрегі – Тәуелсіздік тірегі» дөңгелек үстелі мен «Қазақстан жасампаз жетістіктер жолында» тақырыптық кітап көрмесі - 2 тілде, «Тәуелсіз елге - білікті маман» атты тақырыптық кітап көрмесі университет профессор- оқытушылар құрамының еңбектерінен ұйымдастырылған кітап көрмелерінің тұсаукесер рәсімі болды.

Шараның өту мақсаты:

Жастарға егемендіктің мәнін ұғындыру, өз Отанын сүйетін ұлтжанды азамат болуға тәрбиелеу, олардың бойында патриоттық сезімді қалыптастыру, тіл байлықтары мен шеберлігін дамыту. Президент жолдауы туралы, тәуелсіздік және білім туралы олардың ой пікірлерін білу.

Көрме фотосуреттермен, слайдтармен, дәйексөздермен, стендтермен жасалынды.

Көрме төрт бөлімнен тұрады:

1-бөлім : Отанымыздың жүрегі – тәуелсіздік тірегі.

2-бөлім: Елбасы кемеңгер – көші түзу кемел ел.

3-бөлім: Қазақстан және қазіргі әлем деп аталады.

4-бөлім: Ғасырлар ғажайыбы деп аталады.

Көрме оқырман көңілінен шығып, жақсы бағаланып, нәтижесінде 2-ші орынды иеленді. «Қазақстан жасампаз жетістіктер жолында»

- I бөлім. Мұнда қойылған мәліметтер мемлекеттік егемендік туралы Декларация және оның тарихи маңызы, мемлекеттік тәуелсіздікті жариялау, Қазақстан Республикасының мемлекеттік тәуелсіздігі туралы Конституциялық Заң, Қазақстанның мемлекеттік рәміздері қойылған.
- II бөлім. Бұл бөлімде, Тәуелсіз Қазақстан мемлекетінің негізін салушы, тұңғыш Президентіміз Н.Ә.Назарбаевтың өмірі мен қызметі жөнінде мәліметтер, жазған кітаптары және әр жылғы Қазақстан халқына жолдаған Жолдаулары қойылған.

«Казахстан на пути достижений »

III бөлім. Мұнда Тәуелсіз Қазақстанның әлемнің жетекші елдермен стратегиялық байланысы сол елдермен одақтас құру, жаһандық әлемдегі Қазақстан тұғырының ұстанымының нығаюы және қазіргі күні Қазақстан Республикасының жаңа астанасы күн сайын көркейіп, өсіп келе жатқаны баршамызға куә, жаңа астанамыз Астананың құрылысы мен көркеюі жөнінде мәліметтер қойылған. Тәуелсіз Қазақстанның жаңа елордасы- Астана қаласы бүгінгі күні қазақ топырағында бой көтерген Шығыс өркениетінің заманауи үлгісі.

IV бөлім. Қазақстан Республикасы Н.Ә. Назарбаев 2004 жылы 10 қаңтарда «Мәдени мұра» мемлекеттік бағдарламасы туралы жарлыққа қол қойды. Мәдени мұра мемлекеттік бағдарламасы тәуелсіздіктің салтанатты шеруі. Бағдарлама қабылданған бері тарих пен мәдениет саласында ескерткіштер қайта жаңғыртылып, археологиялық зерттеулер жүргізілді. 100 томдық Бабалар сөзінің 51 томы, Әлемдік философиялық мұраның 18 томдығы, Қазақ философиясының 16 томдығы, Баласағұн қалашығы Орхон ескерткіштерінің толық атласы жасалды. Осы жөнінде бірнеше кітаптар
қойылған. Түптеп келгенде мәдени мұра мемлекеттік бағдарламасын кеңестік тәрбие мен білім алған аға ұрпақ өкілдері кейінгі толқын жастар үшін жүзеге асырды

«Тәуелсіз елге – білікті маман»

Білгенге: білім – байлық, бағасы артық,
Салмағы сан жетпейтін қорғасындай.
Үйренсең өнер-білім, өшпес мұра,
Таусылмас тау кенінің қордасындай деп –
Омар Шораяқұлы жырлағандай білім
ұзақ ғұмырдың сыйлайтын олжасы.

Көрмесі үлкен 4 бөлімнен құралған:

Техникалық ғылымдары
Жаратылыстану ғылымдары
Агроөнеркәсіптік ғылымы
Әлеуметтік гуманитарлық ғылымдары

Көрмеде М.Әезов атындағы ОҚМУ-дың ректоры ҚР ҰҒА корреспондент-мүшесі, техникалық ғылымдар докторы, профессор Уалихан Қозыкеұлы Бишимбаевтың еңбектері мен бірге оқытушы - профессорлар құрамының ҚР Тәуелсіздігінің 20 жылдығының ішінде жазылған еңбектері қамтылған.

“Махаббат – мәңгі ертегі» пікір-сайысы” - 16.04.2011 ж.

«Ғашықтар күніне» 222 «Электронды ресурстар орталығында»

«Махаббат – мәңгі ертегі» пікір-сайысы өтті.

“Бағаласаң, махаббатты бағала” деп Мұхтар Шаханов жырлағандай: Махаббат– сезімдердің патшасы, кейде таң ғажайып ертегі тәрізді, кейде өміріңіздегі болған ең тәтті түс тәрізді. Кез келген адамды өзінің тереңділігі мен түсініксіз әлемімен таң қалдырады.

Бұл іс- шараға қатысушылар мен ұйымдастырушылар Агроөнеркәсіптік, АТТ және АЖ , Құрылыс, көлік машина жасау факультеттерінің студенттері, Агроөнеркәсіптік факультетінің оқытушысы Қамбаров Алтынбек, жастар комитеті мен Ақпараттық білім беру орталығының кітапхана қызметкерлері қатысты. Әрбір пікір-сайысқа қатысушы адам өз ойларын емін –еркін айтып «Махаббат» тақырыбы үлкен, кіші жасқа да айырмашылығы жоқ екенін өздерінің айтқан сөздерінен, оқыған «Махаббат» жайлы өлең-жырларынан танытты. Пікір- сайыста слайд көрсетілді.

“БІР ЕЛ –БІР КІТАП” АКЦИЯСЫ - 20.10.2011ж.

Жүсіпбек Аймауытовтың «Ақ білек» романының акцияға таңдап алынуына орай факультет студенттерімен бірігіп Ақпараттық білім беру орталығында пікір-сайысы өтті. Филология факультетінен ф.ғ.к., доцент Оразалиев Сейдалы ағай, ф.ғ.к. Жандосова Зылиха апай, «Тәрбие ісі және жастар саясаты» бөлімінің бастығы Қамбаров Алтынбек ағай ф.ғ.к., доцент Бекетов Байқазақ ағай және АБО-ның қызметкерлері пікір-сайыс барысында студенттермен өз ойларымен бөлісіп отырса, техникалық, гуманитарлық оқу залдарының сектор меңгерушілері Жұмабаева Б.А., Шамбулова Халида қорытынды сөзімен бірге пікір-сайыста мағыналы, мәдениетті сөздерімен ерекшеленген оқырмандарға сыйлықтар табыстаумен тәмәмдады.

Тәуелсіз елімізді өркениетті әлемге танытатын, дамыған елдер қатарында терезесін тең ететін күш – білім және білімді ұрпақ болғандықтан, өткізілген пікір-сайысымыздан студенттер қауымы рухани жағынан азық алып, жүректерінің түкпірінен елге, тілге деген құрмет пен оқу, білімге деген ынта, ертеңге деген сенім артатын іс-шаралар өте берсін.

«Тәуелсіз ел - қазағым» - 18.11.2011 ж. 16 желтоқсан – Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігі күні!

Дүниені дүр сілкіндірген, тәуелсіздік туын ең алғаш көтерген әйгілі 86-жылдың желтоқсаны туралы баспасөз беттерінде аз жазылып жүрген жоқ. Бұл күн – жалынды жастарымыздың тәуелсіздік көксеген рухы алаулаған күн! Бұл күн – азаттық үшін алысып, намыс үшін шабысып, басты бәйгеге тіккен күн! Сондықтан да бұл күн ешқашан ұмытылмақ емес. Жарқын болашақтың беташары болған Желтоқсан - еліміз бен жеріміз үшін, қабырғалы халқымыз үшін, ұлтымыз бен ұлысымыз үшін маңызы зор тарихи белес. Осыдан 20 жыл бұрын әлем картасында Қазақстан Республикасы деген жас мемлекет пайда болды! Өз алдына дербестікке ие болып даму жолына түсті. Ал бүгінде Қазақстан 20 жасқа келген ересек мемлекетке айналды. Көптеген мемлекеттерді өз жасампаздығымен мойындата білді. Тәуелсіздігімізді жариялағаннан бергі мезгіл ішінде көптеген елеулі табыстарға қол жеткіздік. Бұл Президентіміздің жүргізіп отырған парасатты көреген саясатының нәтижесі – Еліміздің тыныштығы мен қауіпсіздігінің, көп ұлтты Қазақстан халқының жарастығы мен ынтымақтастығының арқасында болып отыр. Еліміздің тәуелсіздігі мен мемлекеттілігінің орныға түсуі, ұлттық қауіпсіздігі, экономикамыздың жедел қарқынмен дами беруі, Қазақстан

халықтарының өз болашақтарына деген берік сенімі, қазіргі замандағы өркениетті қауымдастық ортасында іргелі елге айналуы – стратегиялық негізгі бағыттарды құрайды.

Отан! Тәуелсіздік Отан - дегеніміз – әр адамның туып өскен жері, туған туыстарымен, жақындарымен бірге тұратын атамекені. Отан – белгілі бір адам үшін оның өзінің елі ғасырлар бойы ғұмыр кешіп және солай болып қалуы үшін, жанын пида қылып келе жатқан байтақ өңір, өлке ғана емес, туған шаңырағы, ата-ана, бала-шағасы, жар қосағы, досжаран, ағайын-туысы, солармен бірге жалғаннан көретін қызығы мен бақытының тұрағы, кейінгі ұрпақтарына рухы жар болып жататын топырағы.

“Astana, the heart of our country”

6.04.2011ж. №3 «Әлем тілдер» оқу залында

“Astana, the heart of our country” тақырыбында жылдық көрменің тұсаукесері болып өтті.

Көрменің мақсаты- тақырып бойынша ағылшын тіліндегі мәліметтерді оқырмандарға таныстыру. Онда көрме мұражай экспозицияларымен, фотосуреттермен, слайдтармен, дәйексөздермен жасалынды. Көрме екі бөлімнен тұрды. Онда студеттер ағылшын тілінде, неміс тілінде, орыс тілінде, француз тілінде ел ордасы Астананы таныстырды. Көрме көрермендермен жақсы бағаланып 3-ші орынды иеленді.

“Zheltokhsan in our Memory”

9.11.2011ж. №3 «Әлем тілдер» оқу залында “Zheltokhsan in our Memory” тақырыбында тәуелсіз Қазақстан -20 жыл және Желтоқсан оқиғасының -25 жылдығына арналған әдеби кеш өткізілді.

Әдеби кештің өткізілу мақсаты- жас ұрпақты өз елінің тәуелсіздігі үшін күрескен қаһармандарын құрметтеуге, адамгершілік сезімдерді қалыптастыру арқылы отаншылдыққа, еліміздің рәміздерін қастерлеуге, туған жеріне, еліне деген сүйіспеншіліктерін арттыруға тәрбиелеу. Әдеби кеш қазақ және ағылшын тілінде жүргізіліп, «“Zheltokhsan in our Memory”», «Kazakhstan: at the crossroads of civilizations» тақырыптарында көрме ұйымдастырылды. Кеш барысында «Желтоқсан боздақтары» тақырыбында киносюжет және түрлі слайдтар көрсетілді. Әдеби кешке №3 Әлем тілдер оқу залының оқырмандары қатысып, қазақ, орыс, ағылшын тілдерінде, сонымен қатар араб, неміс, француз, италиан, түрік тілдерінде тәуелсіз Қазақстанға арналып жыр-шумақтар мен ой-пікірлер айтылды. Әдеби кеш оқырмандарға қызмет көрсету бөлімінде талқыланып, хаттама жазылып өткізілді.

Қатысқандар: Техникалық қызмет көрсету бөлімінің бөлім меңгерушісі Колданбаева Б.Н., бас кітапханашы Жақсықұлова Б., библиография бөлімінің меңгерушісі Қуанышқызы Ж., библиограф Айткүл Сартаевна, «Қазақстан тарих» кафедрасының аға оқытушысы Молдахметова Ж.И., «Шет тілі техникалық мамандықтар үшін» кафедрасының оқытушысы Сванова Дария., кітапханашы Жамантаева А.А.

«Тәуелсіздік тірегі - тұтастық» - 19.04.2011ж.

№2 «Техникалық оқу залында» жылдық жоспар бойынша «Тәуелсіздік тірегі - тұтастық» тақырыптық кітап көрмесінің тұсаукесері мен бірге студенттермен бірігіп ұйымдастырылған “Тәуелсіздік – тірегім” пікір- сайысы өтті.

Мұнда қатысқан әрбір студент өз ойларын ортаға салып, Қазақ елінің яғни Тәуелсіз Қазақстанның тәуелсіз елге айналғаны жайлы, бұл Жеңіске жету жолының қаншалықты ауыр да, қайғылы оқиғалармен, қаншама асыл жас жігерлі жандардың өз өмірлерін қиюымен келген Жеңіс –Тәуелсіздік екеніне тебірене тоқталды.

Сондықтан бұл күн жас мемлекетіміз үшін – біртұтас елдіктің, ынтымақтастық пен татулықтың, сонымен қатар өткенге деген тағзымды салауат пен болашаққа деген сенімді үміттің мерекесі болып табылады. Еліміздің ұлы тарихына, ата-баба рухына, аға ұрпақтардың қаһармандық өмір жолына құрметпен басымызды иіп, Отанымыз – Қазақстанға деген құрметтеу сезімін әкелетін бүгінгідей мереке күні алға қарай тағы да берік сеніммен қарап, болашақтың тыныш өмірінің негізін қалау үшін қазір де бұл бағыттағы іс-әрекетті жалғастыру керек. Қоғамдық өмір сабақтары мен Отанымыздың мүддесі қазіргі таңда патриоттық дәстүрге сай келетін жатқан жаңа талаптарды қойып отыр. Ата-бабаларымыздың

алдында тәуелсіздік үшін күресу мақсаты тұрған болса, біздің алдымызда оны нығайта түсу міндеті тұр. Ендеше әрқашан да әрқайсымыздың «кішкене отбасымыздан басталатын кең-байтақ ұлы Отанымыздың» тәуелсіздік күні құтты болсын, көк аспанымызбен астасқан көк туымыз әрдайым биіктен желбірей берсін!

«Қазақстан өркендеу жолы - өрлеу жолы» -7.04.2011 ж. №8 "Құқықтық , экономикалық әдебиеттер" оқу залы «Қазақстан өркендеу жолы - өрлеу жолы» көрмесінің тұсаукесері мен бірге «Тәуелсіздіктің жиырма - шыңы» атты пікір- сайысы болды, оқу залының кітапхана қызметкерлері «Үздік кітап көрме» сайысында орынды иеленді.

«Тәуелсіздіктің жиырма - шыңы» -пікір-сайысы

Пікір-сайыс «Құқықтық және экономикалық әдебиеттер» оқу залында өтті, саясаттану кафедрасының оқытушылары мен бірге халықаралық қатынастар, құқықтану, экономика кафедрасының оқытушылары қатысты. Қарақұлов Е.И. ағай өз ойын, пікірін ортаға салды, сонымен бірге ф.ғ.к.д. Таубаева Мираш Емешқызы., ф.ғ.к.д. Қорғанова Саида Сұлтанқызы., Алибекова Гүлмира, Ақпараттық білім беру орталығының кітапхана қызметкерлері, Жолдауға, пікірсайысқа қатысты ойларын, алға қойған мақсаттары жайлы еліміз жайлы, Егеменді Қазақстанда туылып, білім алып жатқанын үлкен мақтанышпен қатысқан әрбір студент айтып, Еліміздің тәуелсіздігін мақтанышпен дәріптеді. «Қазақстан өркендеу жолы–өрлеу жолы» тақырыптық кітап көрмелерінің тұсаукесер рәсімі де өз деңгейінде өтті. «Ауылдың өркендеуі - Қазақстанның өркендеуі» - 18.03.2011 ж.

№9 «Агроөнеркәсіптік» факультетінде «Ауылдың өркендеуі- Қазақстанның өркендеуі» атты жылдық көрмесінің тұсаукесері болды, ол көрме 4 бөлімнен тұрады:

1. «Қазақстанның өткені сырлы, келешегі нұрлы»
2. Ел ертеңі бүгіннен басталады (Елбасы жолдауынан)
3. Жастар біздің болашағымыз
4. Дүниеде Тәуелсіз Қазақ елі бар, Әлемде егемен Қазақстан бар

Көрмеде тәуелсіз Қазақстанның бел- белестері, бүгінгі жетістіктері және жарқын болашағы туралы деректер мен құнды кітаптар қойылған.

Бітіруші студенттерге «Диплом жазушыларға көмек» атты кітап көрмесі ұйымдастырылды.

Білім күніне және Конституция күніне барлық мамандандырылған оқу залдарында яғни БОЗ, №2, 3,8,9,10 ашық кітап көрмесі ұйымдастырылды. Қыркүйек айының 8 жұлдызында №3 "Әлем тілдер" оқу залында "Бір ел- бір кітап" акциясына түскен Жүсіпбек Аймауытовтың "Ақ білек" романына ағылшын тілінде баяндама жасалынып, жалпы студенттерге акция туралы қысқаша түсініктеме берілді.

Кітаптар апталығы мен "Кітаптар керуені" іс-шаралары білім салалары бойынша бас оқу залы, №2 оқу залында, №3 "Әлем тілдер оқу залдарында (ағылшын, француз, неміс тілінде) жиі ұйымдастырылады.

№9 "Агроөнеркәсіптік" оқу залында агроөнеркәсіптік мамандықтарына қатысты (ветеринарлық, су шаруашылығына, биотехнологияға, биологияға, өсімдікте және жануарларға қатысты), №8 "Құқықтық және экономикалық әдебиеттер оқу залында " (экономика, құқық және заңтану, халықаралық қатынастар бойынша) , №10 "Ғылыми" оқу залынан профессор- оқытушылар құрамының еңбектерінен қойылды, бұл көрмеден алар жетістіктер көп.

Алдағы уақытта да жастарды тәрбиелеуде маңызы зор, мәні бар іс- шаралар бола берсін!

Денгельбаева Н.
Ақпараттық білім беру
орталығының әдіскері

Кітапхана қызметін жоспарлау

Жоспарлау – болашақта қандай да бір нәтиже алу үшін көзделеді (мақсат қойылады), ол үшін қандай іс- әрекет, қай жүйелілік пен мерзімде орындалуы керек, яғни, істің қашан және қалай істелуі керектігінің орындалуы нәтижесінде анықталатын қызмет.

Кітапхана қызметін жоспарлау кітапхана жұмысын басқарудың негізі болып табылады. Жоспарлаудың бірнеше тәсілін қарастыруға болады: олар: аналитикалық, мақсатты-бағдарламалық, баланстық, нормативтік, оптимизациялы, экспертті т.б. Жоспарлау кітапхана мен бөлімшенің (немесе бөлім) мақсатын таңдап алудан тұрады, осы мақсатқа жету амалдарын қарастырады. Жоспарлау қызметі мынадай сұрақтарға жауап береді:

1.Біз қазір қандай жағдайда тұрмыз? Кітапхана директоры және бөлім меңгерушілері кітапхананың қаржы, маркетинг, өндіріс, ғылыми зерттеу және іздестіру, еңбек ресурстары сияқты маңызды салалардың жоғары және әлсіз жақтарын бағалай білуі тиіс. Мұның барлығы кітапхананың қандай мүмкіндіктері барын, кем кетігін анықтау мақсатында жүзеге асырылады.

2. Біз қайда бет алуымыз керек? Кітапханадағы оқырманадар, экономикалық жағдайлар, технология, жабдықтау, әлеуметтік және мәдени өзгерістер сияқты сыртқы ұйымдардың мүмкіндіктері мен қауіп – қатерін сезіне отырып, директор жоспарлаудың мақсаты қандай болу керектігін және осы мақсатқа жетуде кітапханаға не бөгет жасайтынығын анықтайды.

Жоспардың жүзеге асуына көптеген жағдайлар кедергі келтіруі мүмкін. Кітапханаға қаржы-қаражаттың аз бөлінуі, кадр мамандардың жетіспеушілігі сондай ақ материалды-техникалық базамен толық қамтылмауы, арнайы кітапханалық бағдарламалардың орнатылмауы т.б. көптеген сыртқы факторлар кітапхананың құрылған жоспарына әсерін тигізіп жоспралау жұмысы өз мақсатына жете алмайды.

Кітапхананың даму жоспары – арнайы 4 немесе 5 жылға жоспарланады және мекеменің ұйымдастыру моделінің даму бағдарламасы ретінде, яғни ұйымның мақсатына жету үшін бір құрылымды құру және оның әр бөлшегінің міндеттері мен рөлін анықтау болып табылады.

Ағымдағы жоспар бір айға немесе бір жылдық кезеңге құрылады.
Ол кітапхананың жылдық жоспарының логикалық жалғасы мен нақтылығы болып табылады. Оған мысал ретінде мына құрылған жоспар кестесін келтіруге болады:
Жоспар - басқарудың төмендегідей негізгі құралы:
А) кітапхана ұжымы және бөлім меңгерушілерінің қызметі;
Б) кітапханадағы барлық объектілердің қызметі;
В) жоспарланған нәтижеге жетудегі жағдайдың жасалуы.

Жоспарланған жоспар соңғы қабылданған шешімді жүзеге асыру барысында нақты мүмкіндіктері мен қажетті қаржы қоры мен қамтамасыз етіліп, ғылыми негізге негізделген болуы керек.

Жылдық жоспарды әзірлеу кітапханадағы барлық бөлім меңгерушілерінің ортақ ісі болып табылады. Жоспарды әзірлеу барысында басқарудағы демократиялық пен ізгілік қағидалары және кітапхананың қызметі есепке алынады.

Жоспарлаудың басты қағидалары

1. Ізгілік.
2. Демократия – кітапханалық жоспарлауды әзірлегенде кітапхана үрдісіндегі барлық субъектілердің белсенді ат салысуы.

3. Ғылымилығы, аналитикалық сараптамалығы.
4. Жүйелілік тәсілі (Кітапханадағы барлық бөлім жоспарларының тепе – теңдігі, болашақтағы даму және шұғыл жоспарларының бір – бірімен
өзара сәйкес келуі)
5. Болашақтағы даму мен соңғы нәтижеге жетудегі бағыттылық.
6. Сабақтастығы. (болашақтағы даму жоспарынан апталық және жылдық жоспарына дейінгі барлық жоспарлардың –«тығыз байланыстылығы »).
7. ЫРғақтылығы (бір жылға жоспарланған іс-шараларды ұжымдағы
әріптестер арасында)
8. Нақтылық.
9. Шынайлылық (қол жеткізушілік).
10. Динамикалық (сыртқы және ішкі талаптардың әсерінен өзгеруі).
11. Басты бөлім қағидасы (жоспарлаудың бас кезінде басты міндеттерді таңдау).

2.Стратегиялық жоспарлаудың мәні және жүзеге асырылуы

«Стратегия» гректің – «генерал өнері» деген сөзінен шыққан. «Стратегия» термині осы уақытқа дейін жарыс, әскери мағынасында қолданылып келгенмен, қазіргі кезде бұл атау кәсіпорын қызметінің жалпы концепциясын білдіреді.

1. Стратегия дегеніміз кітапхананың немесе қандай да бір мекеменің міндетті ісін орындауды және мақсатына жетуді қамтамасыз ететін жан-жақты жоспар жиынтығы болып саналады.
2. *Стратегиялық жоспарлау* дегеніміз басшы қабылдаған әрекеттер мен шешімдер жиынтығы, сол арқылы ұйымның өз мақсатына жетуі үшін басшы арнайы стратегияны іздестіреді.
3. Стратегиялық жоспарлау басқару шешімін қабылдауға қажетті құрал болып саналады. Оның басты міндеті – кітапханадағы жаңадан енгізілгендерді жеткілікті дәрежеде қамтамасыз ету. Стратегиялық жоспарлау басқару қызметінің төрт түрін қамтиды: ресурстарды бөлу; сыртқы ортаға бейімделу; ішкі үйлестіру және ұйымдық стратегиялық болжамдау.

Стратегиялық жоспардаудың өзіндік белгілер мынадай:
Стратегияны көпшілік жағдайда жоғары басшылар тұжырымдайды және жасайды, алайда оны жүзеге асыруға басқарудың барлық деңгейіндегілердің қатысуы көзделеді.

Стратегиялық жоспар тек жеке кітапханаға ғана емес, кітапхананың барлық бөлімдерінің болашағы үшін жасалады.

Стратегиялық жоспар құрылмас бұрын көлемді зерттеулерден және нақты деректермен негізделуі тиіс. Қазіргі әлемдегі кітапхана қызметінде болып жатқан жаңалықтардан хабардар болып, мәдениет министрлігі бекіткен кітапханалық жобаларға сүйеніп, жоспарының сапалы құрылып мақсатына жету үшін басқа да факторлар туралы толып жатқан ақпаратты ұдайы жинауы әрі талдауы тиіс.

Стратегиялық жоспарды жасағанда, ұзақ уақыт бойы тұтастығын сақтаумен қоса, қажет болған жағдайда жетілдіруді және қайта бағыттауды жүзеге асыратындай икемді болуы тиіс.

Жалпы стратегиялық жоспарды бағдарлама ретінде қарастыру қажет, сонда ұзақ уақыт бойы кітапхананың қызметін бағыттауға, әрі қажет болған жағдайда өзгертуге болады.

Стратегиялық жоспарлау моделі

Сызбада стратегиялық жоспарды жүзеге асыру көрсетілген.

Шамбулова Х. К.
Көпшілік тәрбие жұмысының
сектор меңгерушісі

Кітапханадағы көпшілік іс-шаралардың тәрбиелік рөлі

Елбасы Н.Назарбаев Жолдауында: «Өз бойымызда және балаларымыздың бойында жаңа қазақстандық патриотизмді тәрбиелеуіміз керек. Бұл ең алдымен елге және оның игіліктеріне деген мақтаныш сезімін ұялатады» - деген болатын.

Өйткені, ел болашағы – ертеңгі жастардың қолында. Бүгінгі таңда, Отан деген киелі ұғымды түсіну әр адамның туған жерінен, өз еліне деген сүйіспеншілігінен бастау алады. Бүгінде біздің санамызда Отансүйгіштік пен патриотизм егіз ұғымдар болып қалыптасқан. Мәселен, кез келген адамның өзі туып-өскен жеріне бауыр басуы, ана тілін толық меңгеріп, оған құрметпен қарауы, өз отанының мүддесін ойлау, туған жеріне деген адалдық пен азаматтық сезімдер, өз елінің саяси, экономикалық, әлеуметтік, мәдени саладағы жетістіктерді мақтан ету, өз елінің бостандығы мен тәуелсіздігін қорғау, ата-бабаларының мен Отанының тарихына құрметпен қарау, сондай-ақ өзіңнің маңдай тер еңбегіңді туған еліңнің гүлденуіне арнау, яғни бұлардың барлығы да қазақстандық патриотизм деген ұғымның ішіне келіп сыяды.

Бүгінде рухани, мәдени және тарихи құндылықтарымызды жинақтаушы, сақтаушы және оны оқырмандарға жеткізуші, мәңгілік парасаттық ең киелі ғимараты – кітапхана болып табылады. Жастардың бойына ұлттық сананы қалыптастырып, білімін, ой-өрісін байытуға, рухани көтеріп, қиялына қанат бітіретін әдебиеттермен қауыштырып, жас ұрпақты тәрбиелеуде кітапхананың орны ерекше.

Осы мақсатта М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің Ақпараттық білім беру орталығында (кітапхана): 4 электронды ресурстар орталығы, 6 абонемент, 15 оқу залы оқырмандарға қызмет көрсетіп келеді. Кітапхана қорын 2 млн. аса кітап басылымы құрайды. Жыл сайын кітапхана білім саласы бойынша 420-ға жуық ғылыми және әдеби мерзімді басылымдармен оқырмандарды қамтамасыз етіп отырады. Пайдаланушыларға негізгі кітап қорынан бөлек 6000-ға жуық электронды қоры мен мәліметтер базасы ұсынылған. Жыл сайын 12000-нан аса оқырмандарға үздіксіз қызмет көрсетіп келеді. Сондай-ақ, Интернет арқылы әлемнің кез-келген бөлігінен ғылыми мәлімет алуын орталық директоры Мира Кукеева өте жақсы жолға қойған.

Ақпараттық білім беру орталығы университеттің тәрбие жұмысының маңызды бөлігі. Оқырмандарға берер мәдени, патриоттық, эстетикалық тәрбие мен салауатты өмір салтын насихаттау кітапхананың еншісінде, осыған орай оқырмандар конференциясы, әдеби-сазды кештер, дөңгелек үстелдер, пікір-таластар, жаңа кітаптардың тұсаукесерлері және кітап көрмелері ұйымдастырылып, оқырмандар арасында өткізіліп отырады.

Кітапханада өтетін іс-шаралар төмендегі бағыттарда жұмыс атқарып келеді :

- азаматтық-патриоттық тәрбие;
- рухани және мәдени-эстетикалық тәрбие;
- кәсіби-еңбек тәрбиесі;
- салауатты өмір салтын қалыптастыру;
- экологиялық тәрбие;

Кітапханада жүргізілетін азаматтық-патриоттық тәрбиелеу бағытында Елбасының халқына жыл сайынғы жолдауларын таныстыру және насихаттау мақсатында «Елбасы жолдауы - болашақтың негізі», «Жолдаудың даму бағыттары» атты дөңгелек үстелдер болып өтті. Студенттер өз сөздерінде, Елбасы Жолдауы өмірдің барлық салаларында біздерді нақты нәтижеге қол жеткізуге бағыттап, жолдаудың барлық тараулары мемлекеттің мығым мүмкіншілігін айқын жетістікке жететін жолды көрсетіп отырғанын, жастарды жаңа қазақстандық патриотизмге ерекше назарын аударып, ел игілігі үшін аянбай еңбек ету қажеттігін атап өттіп, жолдауды жүзеге асыруға барлық күш жігерлерін жұмсайтындықтарын және жолдауды қолдайтынын білдірді.

Қазақстанда алғаш рет мемлекеттік мереке - Тұңғыш Президенті күніне орай «Елбасы кемеңгер көшбасшысы», «President-reliance of the People» тақырыбында дөңгелек үстелдер өткізілді. Бүгінгі жас ұрпаққа Елбасының ерекше қасиет-қадірін, Қазақстан Президентінің өмір жолдары туралы түсінік беретін, ерен еңбектерін насихаттай отырып, өскелең ұрпақтың бойында патриоттық сезімдерін қалыптастыру болып табылады.

Бізді бұл күнге дейін жеткізген ұмытылмас оқиғалар – ел қорғау соғыстары, ұлт-азаттық көтерілістері, қандай ауыртпалықты да көтере білген, жасымайтын асқақ жігерлі рухы, қайтпайтын табандылығы – өшпес өнеге, өлмес мұра ретінде сақталуға тиісті екенін, бүгінгі буын арқылы келер ұрпақтың бойына жастайынан сіңірілетін баға жетпес игілік, осы өнегені, елжандылық, отансүйгіштік дәстүрді жастардың бойына дарыту, патриоттық рухта тәрбиелеу мақсатында тәуелсіздік күніне арналған «Желтоқсан – тәуелсіздік рухы», «Тәуелсіздіктің нұрлы таңы» атты тарихи-танымдық кештері оқырмандардың көңілінен шықты.

Ұлы жеңіс мерекесіне орай «Ұлы жеңіс ұрпаққа ұлағат» тақырыбында, халықтың батыр қызы М.Мәметованың 90-жыл толуына «Мәншүк есімі – мәңгілік» атты патриоттық кештер жатақхананың кітапханашыларының ұйымдастыруымен өткізіліп отырады.

Жастарды адамгершілікке, рухани және эстетикалық тәрбие беру бағытында ақын-жазушылардың шығармаларын насихаттау мақсатында Мұхтар Әуезовтың 115-жыл толуына орай «Абайтану – Мұхтар Әуезов зеттеулерінде», «Мұхтар Әуезов – ұлы тұлға» тақырыптарында оқу залдарында оқырмандар конференциясы өткізілді.

Алаштың ардақты азаматтары, халқымыздың біртуар перзенттері, ардақты дарынды мерейтой иелеріне, ақиық ақын Мұхтар Шахановтың 70-жасқа толуына «Бағаласаң махаббатты бағала» атты әдеби-поэзиялық кеші, жазушы Шерхан Мұртазаның 80-жасқа толуына «Тағылымы мол мерейтой», композитор Б.Байқадамовтың 95-жыл және Е.Рахмадиевтың 80-жыл толуына орай «Қазақ музыкасының өнер тарландары», майдангер жазушы Әзілхан Нұршайықовтың 90 жыл толуына «Махаббат жыршысы», Дулат Исабековтың 70-жасқа толуына орай «Исабеков әлемі», жалынды жазушы Төлеген Айбергеновтің 75-жыл толына орай «Жан еді өлең үшін дара туған», Ғабит Мүсіреповтің 110-жыл толуына орай «Қазақ әдебиетінің дара тұлғасы» атты әдеби-сазды кештері оқырмандарды қуанышқа бөлеп жатты.

Студенттердің поэзияға қызығушылығын арттыру, ана тілін терең меңгеруге құштарлықтарын ояту, тілін құрметтеуге, мақтан тұтуға тәрбиелеуге бағытталған, сондай-ақ тіл мерекесі күніне арналған «Ана тілім жүрегімнің үндесі» атты әдеби-сазды кеші бас оқу залында барлық факультеттердің студенттерімен өтті. Онда айтыс ақын-сайыскерлері қатысып, интеллектуалды ойындар ойналды.

Еліміздің жыл сайын аталып өтетін «Бір ел - бір кітап» акциясы аясында белгілі жазушы, драматург Оралхан Бөкейдің «Қайдасың қасқа құлыным» повесі бойынша «Алтайдың асқақ жыршысы» атты оқырмандар конференциясы өткізілді. Акцияның мақсаты: ұлттық әдебиетіміздегі үздік туындыларды оқу және насихаттау, мәдени мұрамызды сақтау, сондай-ақ жастарды ұлтжанды етіп тәрбиелеу болып табылады.

Денсаулық салауатты - өмір кепілі. Қай заманда болсын адамзат алдында тұратын ұлы мұрат, міндеттердің ең бастысы - өзінің ісін, өмірін жалғастыратын салауатты, саналы ұрпақ тәрбиелеу. Жастардың бойына салауатты өмір салтын қалыптастыру мақсатында, нашақорлық, ЖҚТБ, ішімдік ішу, шылым шегу және т.б. қоғамға үлкен кеселін тигізіп отырған бұл дерттің алдын алу, адам өміріне зиян келтіретінін түсіндіру мақсатында «Нашақорлық – қоғам дерті», «Бақыт дегеніміз – денсаулық», «Салауатты ұрпақ - ұлт байлығы» атты пікір-таластар «Жастар саясаты» орталығымен студенттер арасында қызу талқыландып, болашақ ұрпақтың сақталуына келеңсіз жағдайлардан әр уақытта аулақ болу керектігін қатысушыларға жеткізді. Осы тақырыптаға кітап көрмелері ұйымдастырылып, студенттер өздеріне толық мағлұмат алды.

Қазіргі XXI ғасыр компьютер мен заманауи техниканың дамыған заманында, дабыл қағылатын мәселелердің бірі:

- жастардың көркем әдебиетке қызығушылықтарының жоқтығы, соған байланысты сөйлеу мәдениетінің төмендігі;

Кітап - ешбір дүние орнын баса алмайтын рухани қазына. Дегенмен, ақпараттық технология дамыған заманда жастар кітап оқуды сиретті. Осы мәселелерге жауап табу мақсатында «Кітап, кітапхана және жастар болашақ көкжиегінде», «Жастар неге көркем әдебиет оқымайды», «Жастардың оқу мәдениеттілігін арттыру» тақырыбында оқырмандар

арасында пікір-таластар өтті. Жастарды әдебиетке деген қызығушылығын және мәдениеттілігін арттыру, шығармашылық қабілеттерін дамыту, кітап оқуға баулу мақсатында оқырмандар арасында сауалнама жүргізілді.

– Бүгінгі оқырмандардың бойында кітап оқуға құлшыныс бар ма? – деген сұраққа: «Дәл бұрынғыдай жаппай оқу негізінің ауылы алыста екенін, себебі ақпараттық ағымның қаттылығы, яғни қазіргі жастар компьютер мен интернеттің құлына айналып бара жатқанын, сондықтан да компьютер кітаптан басым болмауы тиіс, себебі кітап ойлау мен сана-сезімді дамытушы құрал, бірақ әдебиет пен жаңа технологияны тепе-теңдікте ұстауымыз қажет. Сондықтан да, интернетте кітаптардың элетронды нұсқалары: повестер, романдар, әңгімелер жариялануда, тым құрғанда соларды оқуға талпынайық», - деп өз жауаптарында оқырмандар мәлімдеді.

Сондай-ақ, білім ордасының профессор-оқытушылар құрамымен тығыз байланыс орнатқан Ақпараттық білім беру орталығына жаңадан жарық көріп жатқан кітаптарінің тұсаукесерлері, автормен кездесу кештері ұйымдастырып, оқырмандарды кітаптармен қауыштырады.

Соның бірі, педагогика ғылымдарының докторы, профессор Омар Есенәлі Омарұлының «Көркемөнер шығармашылығы» атты оқулығының тұсаукесер салтанаты Педагогика және мәдениет факультетінің оқытушылыры мен студеттерінің қатысуымен өтті. Кеште Есенәлі Омарұлының өмірі мен шығармашылығы туралы слайдттар көрсетіліп, студенттер авторға арнау айтып, әндерін оқып жатты. Кеш барысында, ғылыми еңбектері, оқулықтары кітап көрмесіне қойылып, оқырмандардың назарына ұсынылды. Соңынан, автор оқулықтың мазмұнымен таныстырып, белсенді студенттерге кітаптарын сыйға тарту етті.

Кітапханада өтетін осындай іс-шаралардың барысында, ой-пікірлері ортақ, шығармашылық қабілеті бар, өнерлі, сөзге шешен жас таланттардың басын қосқан «Дидар» клубы ұйымдастырылып, белсенді қатысып келеді.

Елбасы Н.Ә.Назарбаевтың халыққа Жолдауында: «Мен қазіргі заманғы қазақстандық үшін үш тілді білу - әркімнің дербес табыстылығының міндетті шарты екендігін әрдайым айтып келемін. Сондықтан 2020 жылға қарай ағылшын тілін білетін тұрғындар саны кемінде 20 %-ды құрауы тиіс деп есептеймін», - деген болатын. Сондықтан білімді, көп тілді меңгерген, өз елінің ертеңі үшін болашақта бәсекеге қабілетті, заманның талабына сай үштілді білу мақсатында, ағылшын тілінде «Reading Club» оқырмандар клубын «Гуманитарлық мамандықтар бойынша шет тілі» кафедрасымен біріге отырып аштық. Онда студенттер әр түрлі тақырыптарда диалог құрып, кітаптарды талқылай отырып, ағылшын тілін еркін сөйлеуге ықпал етеді.

Барлық іс-шаралырды кафедраның тәлімгерлерімен, жастар саясаты және тәрбие жұмысы бөлімімен тығыз байланыса отырып, жұмыс атқарылуда.

Қорыта айтсақ, еліміздің ертеңі жастар десек, оларға дұрыс бағыт-бағдар беру бүгінгі қоғамда өмір сүріп отырған баршамыздың басты міндетіміз деп білеміз.

Утегулова Л.Ж.
Оқу-әдістемелік әдебиеттермен қамтамасыз
ету секторының меңгерушісі:

Техникалық мамандықтарды мемлекеттік және ағылшын тілдеріндегі оқу-әдістемелік әдебиеттермен қамтамасыз ету

М.Әуезов атындағы ОҚМУ-нің Ақпараттық білім беру орталығының «Кітап қорын қалыптастыру бөлімі» мамандықтарды ҚР Білім және ғылым министрлігінің талабына және Мемлекеттік білім стандартына сай мемлекеттік және ағылшын тілдеріндегі оқу процесіне қажет негізгі оқу және оқу әдістемелік әдебиетпен қамтамасыз етуде.

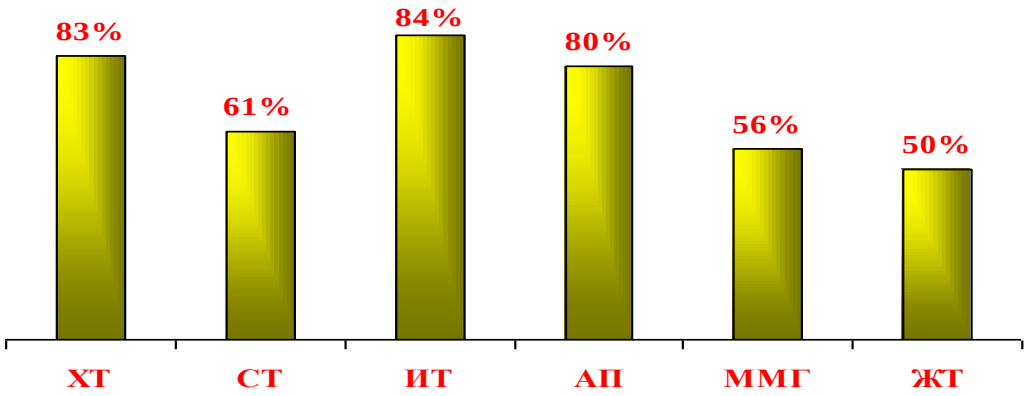
Оқу үрдісін кітаппен қамтамасыз етілуін анықтау оқу құралдарын сапалы толықтыру, әдебиеттердің дұрыс бөлінуін «Кітаппен қамтамасыз ету» секторы мониторинг жасап үнемі бақылауға алу мақсатында «Кітаппен қамтамасыз ету» дәстүрлі картотекасын толықтырып отырады. Қазіргі таңда «ИРБИС 64» бағдарламасы АЖО«Кітаппен қамтамасыз ету» базасы негізгі анықтамалық, саралық аппараты болып саналатын, білімгерлердің қаншама мөлшерде қамтамасыз етілгенін айқындауға мүмкіндік беретін, кітап қорын сапалы толықтырудағы көмекші аппарат.

- Техникалық мамандықтардың мемлекеттік тілде ОӘӘ-мен қамтамасыз етілуі
- Мемлекеттік тілде ОӘӘ-мен қамтамасыз етілмеген техникалық мамандық пәндерінің саны
- Ағылшын тілінде оқытылатын пәндердің ОӘӘ-мен қамтамасыз етілуі.

Техникалық бағыт бойынша 2010 жылға қарағанда мемлекет тілінде 2011жылы дана13 % өсті. Жалпы білім беру, базалық және кәсіптік пәндері анықталып,сараптама жүргізілді.

ТЕХНИКАЛЫҚ ФАКУЛЬТЕТТЕРДІ МЕМЛЕКЕТТІК ТІЛДЕ КІТАППЕН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

Диаграмма 1

Кесте 1

Факультет	№	маманд. шифрі	мамандық атауы	2011 каз	мемл. т. студ саны	1 студ-ке б.к.с.	кітап қоры %
ХТ	1	5В070100	биотехнология	26291	289	91	65
	2	5В072000	бейорганикалық заттардың химиялық технологиясы	15678	117	134	96
	3	5В072100	органикалық заттардың химиялық технологиясы	9540	61	156	112
	4	5В060600	химия	9390	45	126	90

	5	5В060800	экология	6204	47	132	94
	6	5В070900	металлургия	11415	113	101	72
			Факультет бойынша барлығы	**78518**	**672**	**117**	**83**
СТ	1	5В071300	көлік, көлік техникасы мен технологиялары	24542	198	124	89
	2	5В090100	көлікті пайдалану және жүк қозғалысы мен тасымалдауды ұйымдастыру	12354	133	93	66
	3	5В042000	сәулет	9221	160	58	41
	4	5В042100	дизайн	2160	101	21	15
	5	5В072900	құрылыс	21490	235	91	65
	6	5В073100	қоршаған ортаны қорғау және өмір тіршілігінің қауіпсіздігі	8690	94	92	66
			Факультет бойынша барлығы	**78457**	**921**	**85**	**61**
ИТ	1	5В070200	автоматтандыру және басқару	19576	167	117	84
	2	5В070300	ақпараттық жүйелер	19207	156	123	88
	3	5В070400	есептеу техникасы және бағдарламалық қамтамасыз ету	19188	38	505	360
	4	5В070500	математикалық және компьютерлік модельдеу	4636	140	33	24
	5	5В071800	электр энергетикасы	14320	247	58	41
	6	5В071900	радиотехника, электроника және телекоммуникациялар	21345	39	547	391
	7	5В060100	математика	5265	42	125	89
	8	5В071700	жылу техникасы	5418	42	129	92
			Факультет бойынша барлығы	**108955**	**871**	**125**	**89**
АП	1	5В080100	агрономия	18314	271	68	48
	2	5В080200	малшаруашылығы өнімдерін өндіру технологиясы	5877	174	34	24
	3	5В080500	су ресурстары және суды қолдану	7840	160	49	35
	4	5В080600	аграрлық техника және технология	6888	89	77	55
	5	5В080800	топырақтану және агрохимия	9362	102	92	66
	6	5В120100	ветеринарлық медицина	32033	409	78	56
	7	5В090300	жерге орналастыру	3388	28	121	86
	8	5В090700	кадастр	3332	59	56	40
			Факультет бойынша барлығы	**87034**	**1292**	**112**	**80**
МиНГ	1	5В070800	мұнай-газ ісі	29082	222	131	94
	2	5В073200	стандарттау,метрология және сертификаттау	4659	89	52	37
	3	5В072400	техникалық машиналар мен жабдықтар	15221	391	39	28
	4	5В071200	машина жасау	17538	178	99	71
	5	5В073000	құрылысматериалдарын,бұйым дарын және конструкцияларын өндіру	16515	189	87	62
			Факультет бойынша барлығы	**83015**	**1069**	**78**	**56**
ЖТ	1	5В072600	жеңіл өнеркәсіп бұйымдарының технологиясы және конструкциялануы	35988	628	57	41

	2	5В072700	азық-түлік тағамдары технологиясы	10495	95	110	79
	3	5В072800	өңдеу өндірістерінің технологиясы	12278	118	104	74
	4	5В073300	тоқыма материалдарының технологиясы және жобалану	8641	121	71	51
			Факультет бойынша барлығы	**67402**	**962**	**70**	**50**

Айта кетер болсақ – 28 базалық және 24 кәсіптік пәндерді ҚР Жоғарғы оқу орындарының қауымдастығы мемлекеттік тілдегі оқу-әдістемелік әдебиеттермен толықтырды.

Барлық мамандықтар үшін жалпы білім беру пәндері: Философия, Қазақстан тарихы, Әлеуметтану, Саясаттану, Экономикалық теория, Құқық негіздері, Қазақ (орыс)тілі, Шет тілі, Информатика, Экология және тұрақты даму,Тіршілік қауіпсіздігін қорғау негіздерін оқу-әдістемелік әдебиеттермен қамтылды.

2011жылы техникалық бағыттағы мамандықтардың кітаппен қамтамасыз етілмеген базалық және кәсіптік пәндерін мемлекеттік тілдегі кітаптармен қамтамасыз етіліп мониторинг жасалынды. 2 кестеден көре аласыздар.

2011 жылы мемлекеттік тілде ОӘҚ- мен қамтамасыз етілген мамандықтар

Кесте 2

Кітаппен қамтамасыз етілмеген мамандық атауы	**2011 жылы ОӘҚ-дың қамтамасыз етілген пәндер атауы**	**Пән циклы**	**ОӘҚ-дың данасы**
Металлургия	Метал конструкциялары	БД	200
	Түсті металлургия	БД	300
Машина жасау	Машина құрылысының технологиясы	БД	100
	Машинатанудың теориялық негіздері	БД	200
	Машина жасау өндірісінің технологиялық процестері	ПД	200
Тоқыма материалдарының технологиясы және жобалануы	Киімдерді конструкциялау және үлгілілеу	ПД	6
	Текстиль материалтануы	БД	50
	Трикотаж машиналарының жұмысшы процестері	ПД	100
	Трикотаж өндірісінің технологиясы	ПД	300
	Трикотаж машиналарының жұмысшы процестері	ПД	200
Радиотехника, электроника және телекоммуникациялар	Дербес компьютерлерді техникалық қамтамасыз ету	БД	50
	Дербес компьютерлерді ұйымдастыру	БД	50
	Радиотехника, электроника және телекоммуникация негіздері	БД	40
	Телекоммуникация негіздері	БД	50
Жерге орналастыру	Жер құқығы	БД	30
Кадастр	Ауылшаруашылығы мамандары	БД	30
	Биотехнология	БД	30
	Топырақтану және геология	ПД	133

	негіздері		

18пән БД-12 ПД-6 2069дана

Кітап қоры негізінен мемлекеттік тілде университетіміздің Профессор – оқытушылар құрамының еңбектері құрайды: Автоматика құрылғылары және элементтері, Қолданбалы ақпараттар теориясы пәнінен-Есмағамбетов Б.С. 5атау 100 дана, Мұнай мен газ химиялық технологиясы пәнінен-Омарәлиев Т. 2 атау 200 дана, Теориялық механика пәнінен-Дасибеков А.О. 6 атау 2906 дана, Генетика, Ветеринария негіздері, Жануарлар биотехнологиясы пәндерінен-Асылбек Р.Е.7 атау 800 дана, Математикалық талдау, Жоғары математика, Аналитикалық геометрия пәндерінен-Аширбаев Н.К. 6 атау 1283 дана, Иірім жіп және жіп өндірістерінің негізгі концепциялары пәнінен-Мырхалыков Ж.Ү.,Махмудова Г.И. 3 атау 847 дана, Техникалық машиналар мен жабдықтар студенттеріне арналған пәндер-Күмісбеков С.А. 4 атау 600 дана. Өткізген еңбектерін факультет, мамандық, пәндерін анықтап,есепке алып отырамыз.

Профессор-оқытушылар құрамының еңбектері

Кесте 3

Факультет атауы	**Пәндер бойынша ОПҚ-ың өткізген еңбектерінің саны**	**Пәндер бойынша ОПҚ-ың өткізген еңбектерінің данасы**
Химия-технологиялық факультеті	26	330
Құрылыс және көлік факультеті	23	545
Ақпараттық технологиялар,телекоммуникациялар және автоматтандырылған жүйелер факультеті	37	531
Агроөнеркәсіп факультеті	26	946
Механика және мұнай газ ісі факультеті	17	2667
Жеңіл және тамақ өнеркәсібі факультеті	16	1138

Мемлекеттік тілде кітаппен қамтамасыз етілмеген техникалық бағыттағы мамандықтар пәндерінің тізімін төменде көрсетілген кестеден көре аласыздар:

Кесте 4

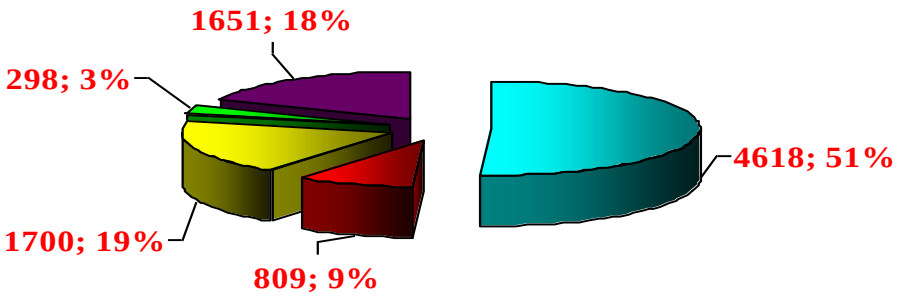
Факультет	**№**	**Мамандық шифрі**	**Мамандық атауы**	**Оқу пәндерінің жалпы саны**	**Мемлекеттік тілдегі**	
					кітаппен қам-сыз етілмеген пәндер саны	**кітаппен қам-сыз етілмеген пәндер саны %-пен**
ХТ	1	5В070100	биотехнология	39	10	26,0%
	2	5В072000	бейорганикалық заттардың химиялық технологиясы	40	4	10,0%
	3	5В072100	органикалық заттардың химиялық технологиясы	40	3	7,5%
	4	5В060600	химия	39	6	15,0%
	5	5В060800	экология	45	2	2,0%
	6	5В070900	металлургия	52	3	6,0%
			барлығы	**255**	**28**	**11,0%**
СТ	1	5В071300	көлік, көлік техникасы мен	51	5	10,0%

			технологиялары			
	2	5В090100	көлікті пайдалану және жүк қозғалысы мен тасымалдауды ұйымдастыру	46	5	11,0%
	3	5В042000	сәулет	48	12	25,0%
	4	5В042100	дизайн	42	16	38,0%
	5	5В072900	құрылыс	45	3	7,0%
	6	5В073100	қоршаған ортаны қорғау және өмір тіршілігінің қауіпсіздігі	58	2	3,0%
			барлығы	**290**	**43**	**15,0%**
ИП	1	5В070200	автоматтандыру және басқару	28	8	29,0%
	2	5В070300	ақпараттық жүйелер	53	11	21,0%
	3	5В070400	есептеу техникасы және бағдарламалық қамтамасыз ету	38	9	24,0%
	4	5В070500	математикалық және компьютерлік модельдеу	39	1	26,0%
	5	5В071800	электр энергетикасы	35	10	29,0%
	6	5В071900	радиотехника, электроника және телекоммуникациялар	49	6	12,0%
	7	5В060100	математика	34	0	0,0%
	8	5В071700	жылу техникасы	28	6	21,0%
			барлығы	**304**	**51**	**17,0%**
АП	1	5В080100	агрономия	53	5	9,0%
	2	5В080200	малшаруашылығы өнімдерін өндіру технологиясы	45	6	13,0%
	3	5В080500	су ресурстары және суды қолдану	53	5	9,0%
	4	5В080600	аграрлық техника және технология	44	4	9,0%
	5	5В080800	топырақтану және агрохимия	39	5	13,0%
	6	5В120100	ветеринарлық медицина	28	12	43,0%
	7	5В090300	жерге орналастыру	51	11	22,0%
	8	5В090700	кадастр	51	13	25,0%
			барлығы	**364**	**61**	**17,0%**
МиНГ	1	5В070800	мұнай-газ ісі	50	0	0,0%
	2	5В073200	стандарттау,метрология және сертификаттау	52	5	10,0%
	3	5В072400	техникалық машиналар мен жабдықтар	65	2	3,0%
	4	5В071200	машина жасау	48	5	10,0%
	5	5В073000	құрылыс материалдарын,бұйымдарын және конструкцияларын өндіру	51	4	8,0%
			барлығы	**266**	**16**	**10,0%**

ЖТ	1	5В072600	жеңіл өнеркәсіп бұйымдарының технологиясы және конструкциялануы	55	0	0,0%
	2	5В072700	азық-түлік тағамдары технологиясы	40	7	18,0%
	3	5В072800	өңдеу өндірістерінің технологиясы	50	12	24,0%
	4	5В073300	тоқыма материалдарының технологиясы және жобалану	50	5	10,0%
			барлығы	**195**	**24**	**12,0%**

АҒЫЛШЫН ТІЛІНДЕГІ КІТАП ҚОРЫ

Диаграмма 2

Кесте 5

Факультет	Мамандық шифрі мен атауы	Студенттер саны	Пән атауы	Кітап қоры	1 студ-ке б.к.с.
ХТ	5В060800 Экология	10	2	662	66
	5В072000 Бейорган.зат-дың химиялық техн-сы	33	11	682	21
	5В060600 Химия	12	6	659	55
	5В060600 Нанотехнология	12	10	659	55
	5В072100 Органикалық заттардың хим.техн-сы	25	3	758	30
	5В070100 Биотехнология	35	7	638	18
	5В073200 Силикаттар технологиялары және минералдар синтезі	15	6	560	37
ЛПП	5В073300 тоқыма материалдардың технологиясы және жобалануы	8	5	156	20
	5В072700 Азық-түлік тағамдары технологиясы	27	9	515	19
	5В072800 Қайта өңдеу өндірісінің	24	12	138	6

	технологиясы				
ИТТиАС	5В060100 Математика	9	1	309	34
	5В070400 Есептеу техникасы және бағдарламалық қамтамасыз ету	9	5	171	19
	5В071800 Электр энергетикасы	10	1	454	45
	5В070300 Ақпараттық жүйелер	5	3	207	41
	5В071900 Радиотехника, электроника және телекоммуникациялар	14	5	244	17
	5В070500 Математикалық және компьютерлік модельдеу	9	1	315	35
СиТ	5В073100 Қоршаған ортаны қорғау және ӨТҚ	26	11	148	6
	5В052000 Сәулет	6	2	150	25
ЭФ	5В050600 Экономика	4	6	900	225
	5В050800 Есеп және аудит	33	3	257	8
	5В051100 Маркетинг	8	1	231	29
	5В050900 Банк ісі	37	4	263	7
	Барлығы	**371**	**114**	**9076**	**24**

2010жылы - 296атау 1055 дана, 2011жылы - 62 атау 1413 дана ОӘӘ-мен толықтырылды. Кітап қоры негізінен ағылшын тілдегі ОӘӘ-мен университетіміздің Профессор – оқытушылар құрамының: Ескендирова М.М., ИскаковаС.К., ИнковА.М., Тассанбаев С.Е., Исмайлов С.У. т.б. еңбектері құрайды. 2011жылы түскен әдебиеттер Органикалық химия, Маркетинг, Биологиялық экология, Архитектура, Биология т.б. пәндерін - қамтамасыз етті.

АЖО «Кітаппен қамтамасыз ету»

Оқу процесін кітаппен қамтамасыз етілуін анықтау оқу құралдарын сапалы толықтыру, әдебиеттердің дұрыс бөлінуін үнемі бақылауға алу мақсатында «Кітаппен қамтамасыз ету» дәстүрлі картотекасы жүргізілген. Қазіргі таңда «ИРБИС 64» бағдарламасы АЖО «Кітаппен қамтамасыз ету» базасы негізгі анықтамалық, саралық аппараты болып саналатын, білімгерлердің қаншама мөлшерде қамтамасыз етілгенін айқындауға мүмкіндік беретін, кітап қорын сапалы толықтырудағы көмекші аппарат.

Электронды картотека АЖО «Кітаппен қамтамасыз ету» кітап қорыдағы негізгі және қосымша әдебиеттер мен кітаппен қамтамасыз етілуін, мамандықтар мен пәндердің циклы туралы тез арада ақпарат бере алады. АЖО «Кітаппен қамтамасыз ету» кафедра, мамандық атауы мен шифрі, пәндер,циклы және пәндер бойынша әдебиеттер, группалар және т.б. толық жазылуы керек. 2,3,4,курстарда оқитын мамандықтардың шифрінің-050726 2011-2012 оқу жылынан бастап 1 курс-5В072600 болып өзгеруіне байланысты «ИРБИС 64» бағдарламасы базаларына 2 шифрде жазылуы тиіс.

1. АЖО «Каталогизатордың» «Систематизация» және «КО» бөлімдері
2. АЖО«Кітаппен қамтамасыз ету»

АЖО «Кітаппен қамтамасыз ету» оқу жоспары, пәндер тізімі (ағылшын тілінде оқытылатын пәндер тізімі), кафедралардан әкелінген кітаппен қамтамасыз ету картасы бойынша қалыптасады, осы құжаттарды оқу жылының соңында барлық кафедралар өткізуі тиіс.

Кафедра референттеріне әдістемелік көмек көрсетіп, тығыз байланыста болуымыз керек.

Кітапханаға құжаттардың күнделікті түсуіне байланысты өзгерістер енгізіліп отырады.

Ережепова Ж.Ж.
Оқырмандарға қызмет көрсету
бөлімінің меңгерушісі

Гуманитарлық мамандықтар бойынша қызмет көрсету жұмысының нәтижесі.

Гуманитарлық мамандықтар бойынша қызмет көрсету бөлімінде 2 оқу залы, 3 абонемент, 1 оқу (электронды зал, библиографиялық-катологтар залы, мерзімдік басылымдар, жатақхана оқу залдары) залдарымен камтамасыз етілген.
«Кітап – білім бұлағы» демекші, бөлімнің атқаратын қызметі көп. Кітапханаға оқырмандар келіп, қажетті әдебиеттерін жаздырып алып немесе тапсырыс беріп, білімдерін күнделікті толықтырып отырады. Бұл орын оқырман студенттердің, магистранттардың, оқытушыларының шығармашылық жұмыстарымен шұғылдануына көп ықпалын тигізеді. Сонымен қатар көптеген түрлі мерекелік, тақырыптық іс-шаралар өткізіліп, алауан түрлі тақырыпта кітап көрмелері ұйымдастырылады. Оқырмандарға қызмет көрсету бөлімнің ерекшелігі гуманитарлық мамандықтар бойынша қызмет көрсетеді: «Педагогика және мәдениет факультеті», «Филология» «Жаратылыстану-педагогикалық факультеті, «Спорт-денешынықтыру факультеті» осы аталған 4 факультет бойынша оқырмандардың сұраныстарын қанағаттандырып отырады.

Бөлім ұйымдастыруы бойынша патриоттық, эстетикалық, мәдени-көпшілік шаралар, кештер, поэзия кештері, оқырман диспуттері, кең ауқымды, ұзақ мерзімге шығарылатын көрмелер, еске алатын атаулы күндерге арналған көрмелер, әңгімелер, кітап көрмелеріне шолулар өткізіліп отырады. Олар төменде түрлі тақырыпта берілген: «Ахмет Байтұрсынов-140 жыл», «Ұлттың ұлы ұстазы», «Әсет Бейсеуов -75 жыл», «Өнердің өшпес жұлдызы», «Ақан сері Қорамсаұлы - 170 жыл», «Асқақ рухты ақын», «Наурыз күні- Ұлыстың ұлы күні, Наурыз», «Мағжан Жұмабаев - 120 жыл», «Алаш үнін асқақтатқан ақын», «Қазақстан- 2050» стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» - жолдауы талқыланды, «Бір ел – бір кітап» акциясы, дін және конфессияаралық келісім тақырыптары бойынша, патриоттық–тәрбие бойынша заманымыздың заңғар жазушыларымызға арналады, сондай ақ «ОҚМУ-дың 70 жылдығы», «9-мамыр жеңіс күні», «ҚР президентінің жолдауы», «Ер есімі ел есінде» «Адамзат биігін біліммен бағындырудың заманы» ал эстетикалық тәрбие бойынша «Тәуелсіз, егемен ҚР-ның алғашқы Конституциясының қабылданғанына 20 жыл», «Мұрат Әуезовтың -70 жас», «Абай» журналына 95 жыл, «Қасым Қайсеновтың-95жас», «Мағжан Жұмабаев -120 жас», « Шәкәрім Құдайбердіұлы-155 жас» «Әкім Тарази-80 жас» «Оралхан Бөкеев-70 жас», «Тахауи Ахтанов-90 жас», «Сұлтанмахмұт Торайғыров-120 жас», «ҚР ұлттық валюта теңгеге – 20 жыл», «Қалижан Бекхожин-100 жас», «Асқар Сүлейменов-75 жас», «Сарсен Аманжолов-110 жас», «Төле би Әлібекұлы-350 жас» аталған тақырыпта іс-шаралал өткізіп отырса, ал «Қазақстан 2050» стратегиясы – қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты алтын қазығым – 20 жыл», «Өнер сарқылмас –қазына», «Мәдени мұра рухани жанданудың негізі», «Астана – арман қала», «Астана – айбынды ақ орда», «Тіл - ұлттың жаны», «Өлке тарихы ОҚО», «Ата заңым», «Желтоқсан да асқақтаған рухты сағынамын», «Дүниежүзілік денсаулық» «Денсаулық–бақыт» тақырыптарында кітап көрмелері ұйымдастырылады.

Қорда жалпы 379 954 дана кітап қоры бар. Оқу жылының басында жазылған оқырмандар саны – 1786, оның 1323-күндізігі және147- сырттай бөлім студенттері, 137-оқытушы, 66-қызметкер жазылып оқырмандар санына кірді. Кітапхана қорындағы басылым саны 29737 мың данаға жетті, мерзімді басылымдардан қазақ тілінде 8766 газеттер, орыс тілінде 12428. Жалпы оқырмандар саны – 1786, оның 1470-і студенттер болса, 137-сі оқытушылар болып табылады.

Кітапхана қорының өсуіне байланысты оны орналастыруға қосымша орындар ашу қажеттілігі туындады. Кітапхана құрылымы өзгеріп, 2 оқу залы, 2 абонемент, библиографиялық және интернет залы басқа да бөлімдер ашылды. Кітапханада дәстүрлі

каталогтар құрылды (жүйелі және алфавиттік (әліпбилік)), және электрондық деректер базасы (электрондық каталог) қызмет көрсетуде.

Әр бөлім қызметіне тоқтала кетсек, салалық оқырмандар залы, жаратылыстану және нақтылы ғылымдар оқу залы, гуманитарлық факультеттер оқу абонементі, көркем әдебиеттер абонементі,

абонементтер және мерзімді басылымдар бөлімі жоғарыда аталған 4 факультет бойынша қызмет атқарып отырады.

1. Салалық оқырмандар залы

Университет білімгерлерінің білім алу барысында жан-жақты дайындалуына мүмкіндік беретін және уақытының ең көбін өткізетін жердің бірі – оқу залдары. Жылына оқу залдарында 10 500 оқырмандарға қызмет көрсетіліп, 1,2 млн. данаға жуық құжаттар беріледі; залдарға 330 мыңнан аса оқырман, күнделікті келетін оқырман саны 1500. Оқу залдарының кітап қорында барлық сала бойынша құнды отандық және шет елдік авторлардың басылымдары жинақталған. Пайдаланушыларға жеке және көпшілік қызмет көрсетілудің әр түрлі әдістері қолданылуда: диплом алушылар күні, жаңа түскен әдебиеттерге тақырыптық кітап көрмелері мен шолулар, білімгерлер арасында әңгімелесулер жүргізу және т.б. Оқырмандар залының қорында гуманитарлық бағыттағы барлық әдебиеттер пәндері жинақталған — философия, әлеуметтану, тарих, экономика, саясаттану, мәдениеттану, психология, тіл білімі, әдебиеттану (орысша, ағылшынша , немісше , француз тілдерінде), өнер және т.б.

Жаңа тамаша оқу әдебиеттері: оқулықтар, оқу- әдістемелік құралдар, анықтамалық басылымдар, энциклопедиялар, сөздіктер, мәдени мұра бағдарламасы бойынша әдебиеттер шоғырланған.

«Жаңа кітаптар» кітап экспозициясы үздіксіз ақпаратпен жылдам таныстырып, ақпарат күндері өткізіліп отырады.

Оқу залы таң ертеңгі 9.00-дан, кешкі 19.00-ге дейін қызмет атқарады. Бүгінгі таңда бұл бөлім кітапхананың негізгі құрылымдық бөлімдерінің бірі болып табылады. Оқу залының жиынтық кітап қоры – гуманитарлық бағытта жинақталған, онда әдебиеттердің барлық саласы бойынша кітаптар мен брошюралар бар. Бөлім әдебиеттерімен, анықтамалықтар, энциклопедиялар, оқырманның барлық сұранысына жауап беретін әдебиеттермен толықтырылып отырады. Оқытушылар, магистранттар, студенттер, т.б. оқырмандар сұранысын қанағаттандыратын әдебиеттер жеткілікті. Дәстүрлі білім көздері негізінде оқырмандарға кең ауқымды ақпараттық қызмет көрсету, оқу үрдісіне көмек көрсету, оқу залының қосалқы қорын қалыптастыру, оқырманға қызмет көрсету мәдениетін жетілдіру, бөлім көрсететін қызметтер, кітап басылымдарымен жедел және сапалы қызмет көрсету, қажетті тақырыпта ақпаратты іздестіру және жедел тауып беру, ақпарат көздерін іздеу мен таңдауда кеңестік көмек беру, оқу залы қорын пайдаланып анықтама орындау.

2.Жаратылыстану және нақтылы ғылымдар оқу залы

Тарих, философия, саясаттану, әлеуметтану, құқық және мемлекет негіздері, психология, экология, тіршілік қауіпсіздігі, қазақ, орыс және шетел филологиясы, бейнелеу өнері бойынша оқу, ғылыми-әдістемелік, анықтамалық әдебиеттерді уақытша пайдалануға ұсынады. Университеттің барлық факультеттері студенттері мен оқытушылар Физико-математикалық және жаратылыстану ғылымдары факультеттерінің студенттері мен оқытушыларына арналған әдебиеттерді, яғни физика, математика, информатика, химия және биология, дене тәрбиесі мен спорт бойынша әдебиеттерді уақытша пайдалануға береді. Сондай-ақ, барлық факультет студенттері үшін компьютерлік сауат ашу негіздері бойынша оқу және анықтамалық әдебиеттер ұсынылады қызмет көрсетеді.

3.Гуманитарлық факультеттер оқу абонементі

Оқу абонементінде оқырмандарды кітапханаға жазу жүргізіліп, оқу орнын бітіргенше жарамды оқырман билеті беріледі. Абонемент қызметкерлері тарих, психология-педагогика, қазақ, орыс және шетел филологиясы факультеттері студенттеріне оқулықтар беруді жүзеге асырады. Абонементте студенттерге оқулықтар комплектісі ағымдағы семестрге, шағын экземпялрлы әдебиеттер белгілі бір уақытқа беріледі.

4. Көркем әдебиеттер абонементі бөлімі

Қазақ және орыс тілдерінде қазіргі заман әдебиеті, Қазақстан жазушыларының, орыс әдебиеті классиктерінің шығармалар жинағынан, шетел классиктері, балалар әдебиетінің көркем мәтінді топтамасынан тұрады. Алыс және жақын шетел ақын-жазушыларының шығармалары,басылымдар құрамы да әралуа

Жаратылыстану және нақтылы ғылымдар оқу әдебиеттері абонементі

5.Абонементтер бөлімі

Нақты және жаратылыстану ғылымдарының ғылыми және оқу абонементінде 2 факультет студенттерін жазып, оқырман билеттерін беру, физика-математика ғылымдары (информатика, физика, математика) және жаратылыстану ғылымдары (химия, биология, дене тәрбиесі және спорт) бойынша оқулықтар, оқу құралдары мен монографиялар беру жүзеге асырылады

Абонемент университеттің барлық студенттеріне,оқтущылармен қызметкерлеріне қызмет көрсетеді,бөлімдері оқырмандарды оқулықтар мен ғылыми әдебиеттермен қамтамасыз етеді. Бөлім жылына 10500 оқырмандарға қызмет көрсетіп, 733780 дана оқулықтарды қолға береді. Құжаттар қоры - 379954 дана басылымдарды құрайды. Оқырмандар үшін: әдебиеттерді іріктеу және үйге беру, оқырмандардың қажет ақпаратты жеке іздестіруін жеңілдететін тақырыптық сұраныстарды орындау және кеңес беру жүргізіледі. Әр мамандық бойынша жаңа түскен және ескі жылғы басылымдарды насихаттау мақсатымен «Жаңа түскен әдебиеттер», «Ұмыт қалған әдебиеттер» атты кітап көрмелері ұйымдастырылады. №1 абонементке қарасты көркем әдебиет секторы жұмыс істейді. Кітап қорында 76547 дана әлем классиктерінің шығармаларымен қатар қазақ әдебиетінің туындылары, поэзия, прозалар жинақталған.

1. І-курс студенттеріне қыркүйекте оқырман билеттері беріледі, оқырман формуляры мен тіркеу карточкасы толтырылады;
2. Университеттің профессорлық-оқытушылар құрамы, ғылыми қызметкерлер, жұмыскерлер, аспиранттар, магистранттар және т.б. жеке куәліктері (немесе оның орнына жүретін басқа құжат) мен жұмыс орнының анықтамасын ұсынады;
3. Кітапханаға жазылар кезде оқырман кітапхананы пайдалану ережесімен танысып, оқырман формулярына қол қояды;
4. Жыл сайын кітапхана өз оқырмандарын қайта тіркеуден өткізеді, оларға кітапхана белгілеген мерзімге берілген кітаптардың уақытын созады. Қайта тіркеуден өтпеген оқырмандарға кітапхана қызмет көрсетпейді;
5. Университеттен шығып кеткен кезде оқырман қолындағы барлық кітаптарды кітапханаға қайтарады;
6. Кітапты, басқа да басылымдарды алар кезде оқырман оны мұқият қарап шығып, ақаулары бар болса, кітапханашыны хабардар етеді, олай болмаған жағдайда кемшіліктің орнын кітапты соңғы пайдаланған оқырман толтырады;
7. Пайдалану ережесін бұзған немесе кітапханаға зиян келтірген оқырмандар қолданыстағы заңнамамен, университеттің Жарғысымен және кітапхананы пайдалану ережесімен белгіленген формада әкімшілік, материалдық немесе қылмыстық жауапқа тартылады;
8. Басылымға зиян келтірген немесе жоғалтқан оқырман оны дәл сондай басылыммен не оның көшірмесімен немесе кітапхана соған *тең* деп тапқан басқа да басылыммен ауыстырады, ал ауыстыра алмаған жағдайда басылымның нақты 3 еселенген нарықтық құнын төлейді. Жоғалған немесе бүлінген кітаптардың орнын

6. Мерзімді басылымдар бөлімі

Оқырман залында оқырмандардың сұранысын мерзімді және жалғасымды басылымдармен қамтамасыз етіліп отырады. Жылына мерзімді басылымдар залына 29737 аталым түседі. Оның ішінде: қазақстан журналдары 12428; газеттер 8766; ресей журналдары 9, газеттер 665; аталым түрлері бар. Орындалатын бөлім оқырмандарға ақпараттық-библиографиялық қызмет көрсету, мерзімді және жалғасымды басылымдарға тапсырысты орындау, оқырмандардан ауызша және жазбаша түскен анықтамаларды орындау, ғаламтор арқылы қызмет көрсету т.б.көптеген оқырмандардың сұранысын қанаттандыру жұмыстары жүргізілуде.

Гуманитарлық мамандықтар бойынша қызмет көрсету бөлімінің басты мақсаты оқырмандарды әдебиеттермен, баспасөз басылымдарымен, басылымдардың барлық түрімен таныстырып, оқырмандардың қызығушылығын арттыру, оқырмандардың ақпарат қажеттілігін қамтамасыз ету, рухани байлығын арттырып, эстетикалық талғамын қалыптастыру болып табылады.

Туляганова С.Д.
зав.сектором
учета библиотечного фонда

Анализ и учет учебной, учебно-методической литературы на государственном языке (в т.ч.ППС) 2012 г.

Библиотечный фонд ОИЦ комплектуется согласно изучаемых дисциплин и приказа МОН РК № 508 от 18 июля 2003 года «Об утверждении Инструкции о формировании фонда библиотеки государственной организаций образования РК», в соответствии с профилем университета, тематико-типологическим планом комплектования ОИЦ, перспективным планом развития ЮКГУ; анализом книгообеспеченности учебного процесса.

Для обеспечения учебного процесса студентов, магистрантов и ППС литературой ведется систематическое пополнение фонда следующими видами изданий: учебники и учебные пособия, научные, справочно-библиографические документы, периодические издания, документы на электронных носителях, а также все виды изданий ППС ЮКГУ им. Ауезова.

Задача отдела направлена на обеспечение учебно - методической литературой новых специальностей на государственном языке, а также обновление общеобразовательных и базовых дисциплин на русском и казахском языках.

Фонд новых поступлений формировался по итогам выигравших конкурс государственных закупок, безвозмездно поступившей социально-важной литературой, учебно-методической литературой ППС и литературой от авторов.

В 2012г. на пополнение фонда учебной и научной литературой было выделены средства в размере 130 млн тенге.

В 2012г году фонд библиотеки пополнился обширным универсальным ассортиментом печатных и электронных документов, изданных на территории Казахстана и стран СНГ. Вот только часть издательств, с которыми библиотека работала в 2012 году: ИП «Шитц»,ТОО «Бастау», ТОО«Фолиант», ТОО«Орман», ТОО«Ак Нур», ТОО «Эверо», ИП «Самга», ИП Аскар»,«КарГУ», ТОО «ТИАСИ», ИП «Кудайбергенова»,ТОО «Асыл-Асет» ,ТОО «Книжный центр Эрудит», ТОО «Интер-Пресс»и др.

Общее поступление литературы за 2012г. составляет 80603 экз., по сравнению с прошлым годом увеличилось на (+13327экз.), в т.ч. на государственном языке поступление составляет 61083экз., по сравнению с прошлым годом больше на (+14551экз).

Научной литературы в 2012г поступило - 3932экз., в т.ч. на гос. языке - 2563экз.

Учебной, учебно-методической литературы -75761экз., в т.ч. на гос. языке - 57520экз.
Художественной литературы поступило 1000 экз.
На электронных носителях -1444экз., в т.ч. на гос. языке-826экз.

Годы	Количество выписываемых периодических изд. (назв.)	Новые поступления литературы								
		Общее кол-во		Учебная литература		Научная литература		Художественная литература		На иностранных языках
		всего	в т.ч. на каз.яз.	всего	в т.ч. на каз.яз.	всего	в т.ч. на каз.яз	всего	в т.ч. на каз.яз.	
2011	462	67276	46532	60804	42603	5905	3375	567	554	304
2012	448	80603	61083	75671	57520	3932	2563	1000	1000	4739

Наблюдается увеличение книжного фонда на государственном языке в сравнении с предыдущими годами. В этом большую роль сыграли такие поставщики как ТОО «Эверо», ТОО «Ақнұр», а также Ассоциация ВУЗов РК, которые поставляют качественную, востребуемую литературу.

Большое значение в комплектовании фонда учебной, УМЛ имеют труды профссорско-преподавательского состава. Основную часть поступлений составляют авторские издания, а так же издания, выпущенные издательством ЮКГУ. Общее поступление составляет 35151экз., в т.ч. на государственном языке 28090экз. Общее поступление по сравнению с прошлым годом увеличилось 5,5%, в т.ч. на государственном языке на 4,8%. Поступление учебной, УМЛ в 2012г. составляет 33804экз., в т.ч. на гос. языке 27280экз.
На электронных носителях поступление составляет 1347экз., в т.ч. на государственном языке 810экз. По сравнению с прошлым годом увеличение на 50%.

За счет изданной в издательском центре университета учебно-методической литературы, удается оперативно закрыть потребность в узкоспециальных пособиях и обеспечить учебный процесс по вновь открытым специальностям и новым дисциплинам.

Поступления изданий профессорско - преподавательского состава за 2012 год (экз).

Табл.

	Приобретение книг	Выполнение за 2011г (экз.)	Выполнение за 2012г (экз.)	- +	%
	По видам издания:				
1.	**Учебная литература**	**18719**	**33804**	**+15085**	**5,5**
	на каз.языке:	13230	27280	+14050	5
	на русс. языке:	4929	5920	+991	8
	на иностранных языках:	560	604	+44	9
2.	**На электронных носителях**	**667**	**1347**	**+680**	**5**
	на каз.языке:	363	810	+447	4,5
	на русс. языке:	286	496	+210	6
	на ин. яз.	18	41	+23	4,4
	издания ППС	**19386**	**35151**	**+15765**	**5,5**
	на каз.языке:	13593	28090	+14497	4,8
	на русс. языке:	5215	6416	+1201	8
	на ин. яз.	578	645	+67	

Общее поступление УМЛ делится на три направления: техническое, гуманитарно-экономическое и педагогическое.

По сравнению с прошлым годом количество поступлений УМЛ по техническим направлениям увеличилось на (+3924 экз.) в том числе на государственном языке увеличилось на (+6617 экз.)

Поступление УМЛ по педагогическим направлениям увеличилось на (+8008 экз),

Поступление УМЛ по гуманитарно-экономическим направлениям увеличилось на (+1395экз.)

Поступления УМЛ по направлениям 2012год (экз.)

№	По направлениям	Всего УМЛ				В т.ч. на каз.языке			
		2011г.	2012	- +		2011г	2012г	- +	
1	Техническое направление	37536	41460	+3924	9%	25568	32185	+6617	8%
2	Гуманитарно-экономическое направление	8126	9521	+1395	8,5%	5390	7186	+1796	7,5%
3	Педагогическое направление	21614	29622	+8008	7,3%	15720	21712	+5992	7,2%
	Всего	67276	80603	+13327	100%	46678	61083	+14405	100%

По-прежнему не хватает литературы по техническим специальностям на государственном языке, *не соответствует нормам книгообеспеченность на государственном языке по специальности «Дизайн», «Радиотехника, электроника и телекоммуникации», «Машиностроение», «Землеустройство», «Технология и проектирование текстильных материалов», «Технология продовольственных продуктов». Некоторые специальности которые раннее были обеспечены на сегодняшний день необеспечены в* ***связи с увеличением контингента студентов :*** *«Архитектура».* «*Информационная система»,*«*Строительство»,* «*Нефтегазовое дело», «Зоотехния», «Агроинженерия», «Почвоведение», «Агрохимия», «Ветеринарная медицина», «Начальная военная подготовка», «Физическая культура и спорт», «Юриспруденция», «Культурно-досуговая работа»,»Библиотечное дело».* ***В 2012 была открыта новая специальность****: «Химическая технология тугоплаких не металлических и селикатных материалов». В* недостаточном количестве приобретено литературы на государственном языке по дефектологии**,** искусству, филология: уз.яз. Литература по данным отраслям почти не издается на казахстанском рынке. Другая причина в том, что контингент студентов педагогических и экономических специальностей ежегодно уменьшается. На специальности *«Дошкольное воспитание», «Переводческое дело», «Основы право и экономики»,* студенты не поступили в 2012 г.

Обеспечены специальности: ХТ -металлургия; Биотехнология; ФК- Физкультура и спорт; Педагогика и психология; Биология; ФИ – казахский язык и литература; Английский язык; ЕП-Химия; Физика; Математика; ЭФ- Менеджмент; Туризм; Экономика; ЮМО-Юриспруденция; АП – водные ресурсы и водопользование, Технология продуктов животноводство,Землеустроиство и агрохимия; СИТ- Транспорт, транспортная техника и технологий; Организация перевозок , движений эксплуатация техники. ИТ-Электроэнергетика

В целом, учебный фонд ОИЦ по большинству дисциплин обеспечен необходимой учебной литературой на государственном языке с учетом качества и новизны.

Сырайлова Ғ.М.
Кітап сақтау бөлімінің
сектор меңгерушісі

Жаңа түскен кітаптардың АБО бөлімдеріне бөлу жұмысына талдау (2011-2012жж.)

М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан Мемлекеттік университеті - еңбек нарығында талап етілетін жаңа тұрпаттағы, білікті маман даярлаушы еліміздің аумағындағы көп салалы оқу орындарының бірі. Бүгінгі таңда университетімізде білім саласындағы - 2020 жылға дейінгі білім беруді дамыту жөніндегі мемлекеттік бағдарлама негізінде жұмыс жасау басты мақсатқа айналып отыр. Осындай міндеттердің іске асуына университеттің жүйелі бөлімі болып саналатын АБО да қосар үлесі аз болып отырған жоқ. АБО жаңа қоғамда ақпарат мүмкіндіктерін пайдалана отырып, университет студенттерін сапалы оқулықпен заманауи талап қажеттілігі туындататын ақпаратпен қамтамасыз ету арқылы білімді болашақ өкілдеріне қызмет көрсетуде. АБО-ның құрамдас бір бөлігінің бірі - кітап сақтау бөлімінің жұмыс жүйесі болып табылады. Кітап сақтау бөлімі - құжаттарды ғылыми өңдеу және жүйелеу бөлімінен қабылданған ақпарат көрсеткіштерінің жиынтық және топографиялық кәртішкелерін ұйымдастыру, бөлімдердегі кітап қорын жинақтау мен толықтыру, құжаттарды тексеру мен қабылдау, қордан шығару және сұраныс бойынша кітап қорын толықтыру жұмыстарын атқарады. Кітап сақтау бөлімінің негізгі жұмыстарының бір саласы-студенттер мен оқытушы профессор құрамын қажетті ақпаратпен қамту үшін жаңа түскен тиісті оқу дәйектерін нақты, белгіленген мекен жайға жеткізіп отыру.Университет басшылығы оқу үрдісінің тиімділігін арттыру үшін дәстүрлі оқыту жүйесінде кітапхана қорына барлық мамандықты қамтамасыз етіп отыратын,отандық және ТМД мемлекеттері мен шет мемлекеттердің маңдай алды дүниелеріне қол жеткізуімізге қолдау көрсетіп отырғандығын айтпай кетуімізге болмас.

Біз бүгін жаңа кітаптардың 2011-2012 жылдар көлеміндегі АБО бөлімдеріне бөлу жұмысына қысқаша талдау жасағалы отырмыз.

Бұл бөлім университетіміздің 9 ғимаратында орналасқан студенттердің мамандықтарына орай топтастырылған 7 абонементімен 15 оқу залының және университет жанындағы колледж кітапханасының кітап қорын ұйымдастыра, оларды контингент құрамына қарай жаңа түскен әдебиеттермен толықтырып отырады.

2011 жылы АБО келіп түскен жаңа әдебиеттер саны жоспар бойынша 50000 болса, жыл соңындағы қорытынды 79192 сандық көрсеткішті құрап, нәтиженің 58,3% арттқандығын көрсетті. Бұл әдебиеттердің -51002 данасы қазақ тілінде, 25767 данасы орыс тілінде, шет тіліндегі әдебиеттер саны -2423 дананы көрсетті. Типтік сипатына тоқталсақ: оқулықтар-71669 дана, ғылыми әдебиеттер -5604 дана, көркем әдебиеттер -678 дана, электрондық тасымалдағыштар -983 дананы құрады. Оның 51002 данасы мемлекеттік тілде, 25767 данасы орыс тілінде, шет тіліндегісі 2423 данаға жетті.

Жаңа түскен кітаптарды АБО бөлімдеріне бөлу нәтижесі 2012 жылы -60000 жоспарланса, жыл соңында -74236 сандық көрсеткіш көрсетіп, нәтиженің 23% артқандығын байқаттты. Бұл көрсеткіштің -53943 данасы мемлекеттік тілде, 18274 данасы орыс тілінде, шет тілінде әдебиеттер саны 2019 дананы құрады. Типтік сипатына тоқталсақ оқулықтар - 67216 дана, ғылыми әдебиеттер - 5075 дана, көркем әдебиеттер - 403 дана, анықтамалық басылымдар – 357 дана, электронды тасымалдағыштар - 118 дананы құрады.

2011-2012 жылдардағы қорға түскен жаңа әдебиеттердің типтік сипаттағы салыстырмалы кестесі

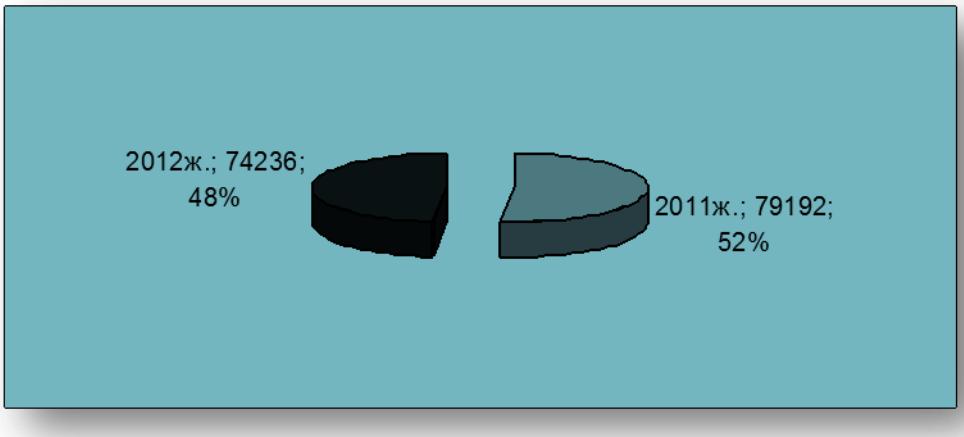
Жылы	Жалпы саны	Оқулық	Ғылыми	Көркем әдебиет	Электр. тасымалд.	Анықтама басылымдар

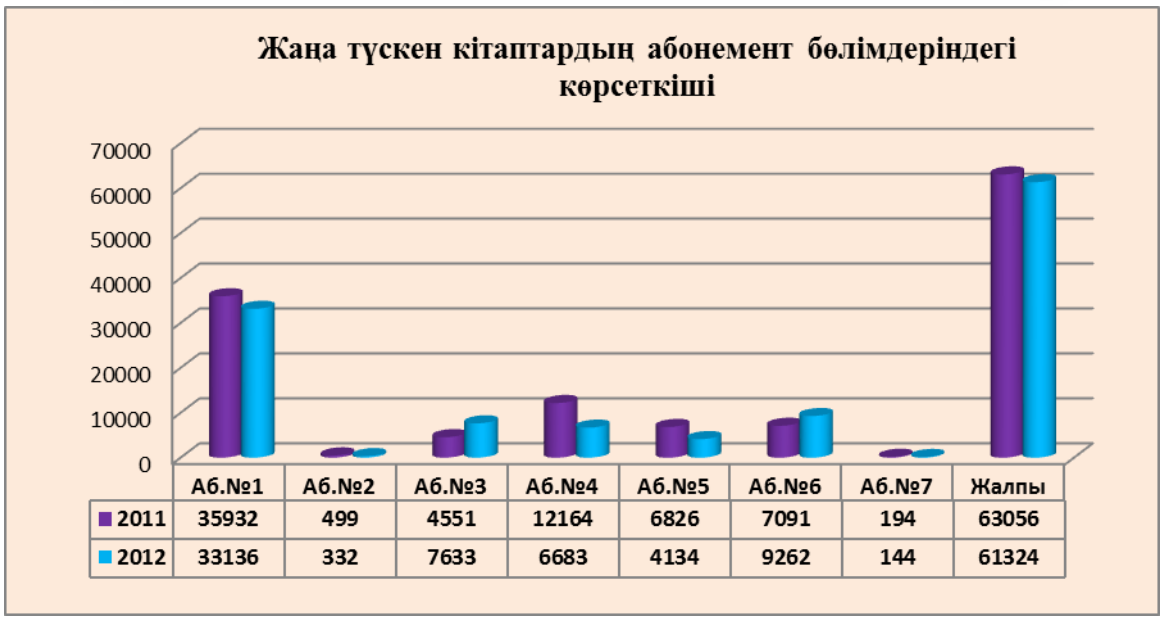
2011	79192	71669	5604	678	983	258
2012	74236	67216	5075	403	118	357
+-	- 4956	- 4453	- 529	- 275	- 865	+ 99

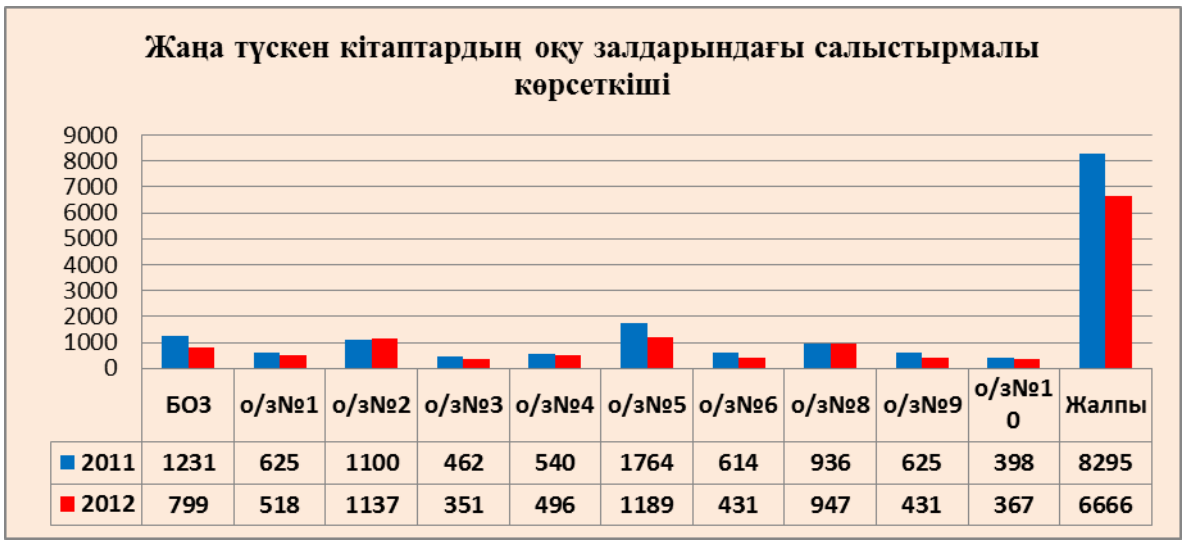
2011-2012 жылдардағы қорға түскен жаңа әдебиеттердің тілдік сипаттағы салыстырмалы кестесі

Жылы	Қазақ тілінде	Орыс тілінде	Шет тілдерде	Жалпы
2011	51002	25767	2423	79192
2012	53943	18274	2019	74236
+-	+2941	-7493	- 404	- 4956

Қорға түскен құжаттардың 2011-2012 жылдардағы салыстырмалы динамикасы

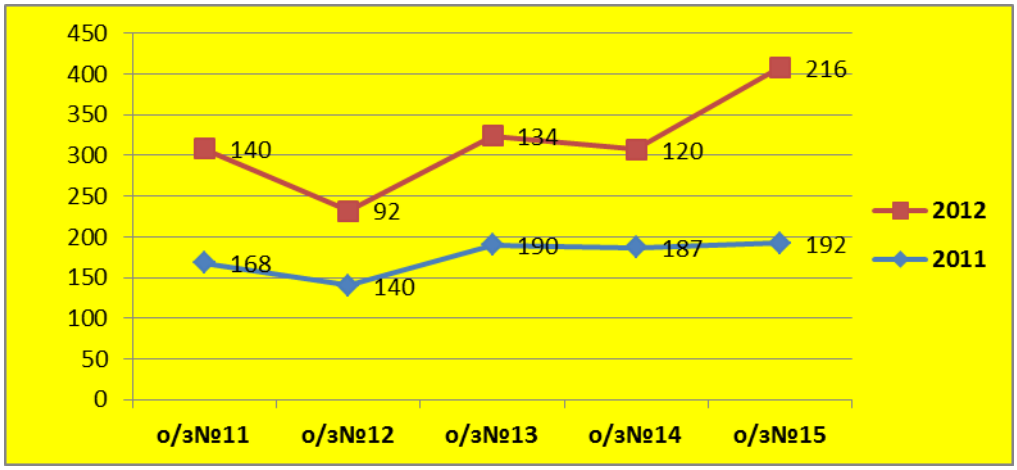

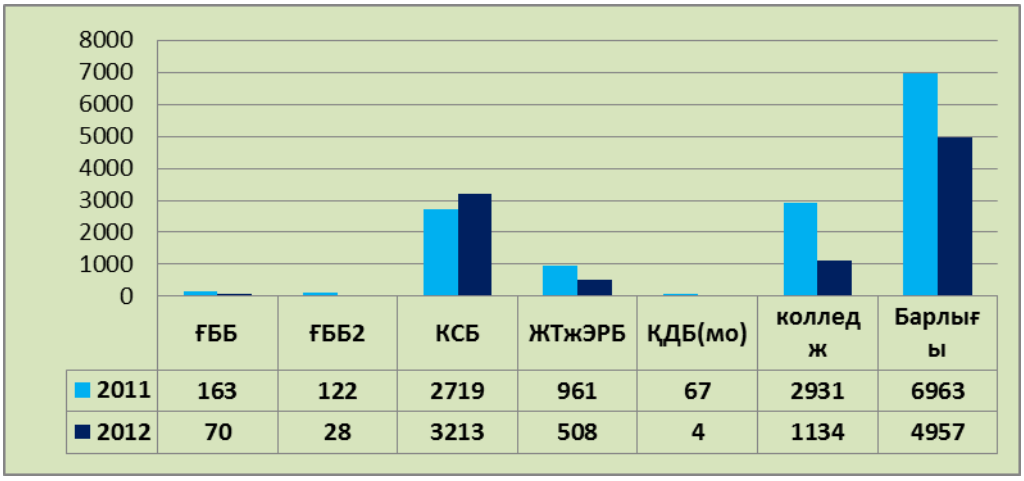

	БОЗ	о/зN°1	о/зN°2	о/зN°3	о/зN°4	о/зN°5	о/зN°6	о/зN°8	о/зN°9	о/зN°10	Жалпы
2011	1231	625	1100	462	540	1764	614	936	625	398	8295
2012	799	518	1137	351	496	1189	431	947	431	367	6666

Жатақханада орналасқан оқу залдарындағы жаңа кітаптардың салыстырмалы көрсеткіші

Қорға түскен жаңа кітаптардың бөлімдерге бөлу көрсеткіші

	ҒББ	ҒББ2	КСБ	ЖТжЭРБ	ҚДБ(мо)	колледж	Барлығы
2011	163	122	2719	961	67	2931	6963
2012	70	28	3213	508	4	1134	4957

Жалпы алғанда өздеріңіз байқап отырғандай, екі жылдық көрсеткіштердің нәтижесі жыл артқан сайын төмендеп отырғаны белгілі болды. Көрсеткіштегі бір қуантарлық жайт, жыл қорытындысы бойынша мемлекеттік тіліміздегі әдебиеттер санының артуы болды. Ал

сандық нәтиженің төмендеуін алар болсақ, бұл заңды да, өйткені, уақыт талабына орай дәстурлі қағаз кітаптардың орнын жаңа технология үрдісіндегі электронды құжаттардың алмастыра бастағандығы заманауи сұраныс болып отыр. Бастысы, бұл біздің бүгінгі қызметімізді ұсынып отырған оқырмандарымыздың сұранысына құбтарлық іс болып тұр.

Елбасы жолдауында «Ескірген немесе сұраныс жоқ ғылыми және білім пәндерінен арылу, сонымен бірге, сұраныс көп және болашағы бар бағыттарды күшейту қажет десе, 2015 жылға қарай білім беру ұйымдарының 50 пайызы электронды оқытуды пайдаланып, 2020 жылға қарай оның саны 90 пайызға дейін артады, » деп жол сілтеуі біздің болашағымызға анық бағыт- бағдар жасап отырған іспетті. Осы себепті біздің жаңа кітаптарды бөлу жұмысы да уақыт талабына қарай өрбіп отырмақ.

Халида Шамбулова
Ақпараттық білім беру орталығының
сектор меңгерушісі

Мәдени мұра - елге мирас

18 сәуір - Ескерткіштер мен тарихи орындарды қорғаудың халықаралық күні мерекесі 1984 жылдан бастап аталып өтіп келеді. Оны 1983 жылы ЮНЕСКО жанынан құрылған Халықаралық ескерткіштер мен көрнекті орындарды қорғау мәселелері жөніндегі Кеңес Ассамблеясы арнайы бекіткен болатын. Тарихи-мәдени құндылықтарды қорғау - адамзатты терең түрде толғандыратын үлкен деңгейдегі мәселелердің бірі. Елбасының осыдан 10 жыл бұрынғы халыққа Жолдауынан бастау алған «Мәдени мұра» мемлекеттік бағдарламасы қазіргі күні Ұлттық стратегиялық жобаға жалғасып ауқымды да нәтижелі жұмыстар жүзеге асуда.

16 сәуір күні М.Әуезов атындағы ОҚМУ-дың Ақпараттық білім беру орталығының оқу залында 18 сәуір- Ескерткіштер мен тарихи орындарды қорғаудың халықаралық күніне орай «Мәдени мұра – елге мирас» атты дөңгелек үстел болып өтті. Ақпараттық білім беру орталығы, «Мәдениеттану, әлеуметтік жұмыс және музей ісі», «Жалпы тарих, археология және география» кафедраларымен бірлесе ұйымдастырған отырысына оқу орнының музейтанушы, тарихшы, археолог ғалымдарымен бірге облыстағы тарихи және мәдени мұраны қорғау, пайдалану және қалпына келтіру орталықтарының мамандары, магистранттар мен студенттер қатысты.

Дөңгелек үстел отырысының мақсаты тарихи сана, азаматтық және патриотизм деңгейін көтеруге мүмкіндік беретін тарихи - мәдени құндылықтарды қорғау, оларды сақтаудағы музей жүйесін, ондағы ғылыми - зерттеу, мәдени - ағарту жұмыстарын және мәдениет жүйесіндегі орнын тереңірек зерттеп, мұралық бағалыларды кең түрде насихаттау жұмыстарын жүргізу.

Аталмыш жиынды АБО директоры М.К.Кукеева ашып, «Мәдениеттану, әлеуметтік жұмыс және музей ісі» кафедарсының меңгерушісі Айнұр Жиенбекова, «Жалпы тарих, археология және география» кафедарасының меңгерушісі Балқия Тулкиева сөз алды. Тарих ғылымының кандидаты, доцент Айман Авизова баяндама жасап, слайдтар көрсетті. Облыстық әкімшілігі «Тарихи мәдени мұраны қорғау, сақтау және қайта қалпына келтіру орталығының бөлім меңгерушісі Құрбан Жандос өз сөзінде, облыс аумағында ашылмаған, әлі де белгісіз болып жер қойнауында жатқан мәдени мұра нысандарын Қазақстанның маңызы зор құнды тарихи ескерткіштері қатарына қосу, қорғау және ғылыми айналымға түсіріп, кейінгі ұрпаққа қалдыру қажеттігі өткір мәселесіне баса назар аударды. «Мәдениеттану, әлеуметтік жұмыс және музей ісі» кафедарсының аға оқытушысы Қабыл Алғабек бүгінгі таңдағы мұрағаттану бағыттары мен сақтау, қалпына келтіру жұмыстары

туралы келелі ойларын айтып, «Музей және ескерткіштану» бағытындағы бейнеролик көрсетті.

Дөңгелек үстел барысында «Музей ісі және ескерткіштерді қорғау», «Археология және этнология» мамандықтарында білім алудағы студенттер де белсенділік танытып, көкейлеріндегі сауалдарын қойып отырды.

Жиын отырысы мұраларымыздың қазіргі жай-күйін талқылап, жастарымызға өнегелі істерді насихаттаған игілікті шаралардың бірі болды деп айтуға болады. Қонақтар мен келушілерге мұралық құндылықтарымыздың зерттелуі жөніндегі «Мәдени мұра-елге мирас» атты кітаптар көрмесі ұсынылды.

Мазмұны
Содержание

Алғысөз 3

Кукеева М.К.
Ақпараттық білім беру орталығында электронды кітапхананы
қалыптастыру мәселелері және болашағы 4

Кукеева М.К.
Библиотека университета в свете современных технологий информационного
обеспечения образовательного процесса и НИР …… 10

Рыбалкина Н.В.
Электронные ресурсы в учебной и научной среде университета …….. 15

Тулепбергенова Ж.Р.
Базы данных электронного каталога. Информация о состоянии
и пополнении 17

Тұяқбаева Г.Ш.
Ақпараттандыру – XXI ғасырдың тренді 20

Тұяқбаева Г.Ш.
Электрондық ресуртар арқылы білім мен ғылымға көмек 22

Спатаев И.С.
АБО веб-сайты электронды орта, оның қазіргі жағдайы..... 25

Куралбаева А.С.
Справочно-библиографическое и информационное обслуживание
в Образовательно – информационном центре Южно-Казахстанского
университета им.М.Ауезова 28

Куралбаева А.С.
Мониторинг и изучение поисковых запросов пользователей
баз данных ОИЦ 31

Сартаева А.
АБО-ның білім беру үрдісінде пайдаланушыларды ақпараттық
қамтамасыз етуі 34

Қожахан М.
Университеттің білім беру және ғылыми қызметін ақпаратпен
қамтамасыз ету : жағдайы мен мәселелері 39

Мынбаева Г.К.
Кітапханашылар біліктілігін арттыру..... 42

Мынбаева Г.К.
Ақпараттық қызмет көрсету және сапа менеджмент жүйесі 45

Жұмабаева Б.А.
Ақпараттық білім беру орталығының техникалық мамандықтар
бойынша оқырмандарға қызмет көрсету бөлімінің оқу залдары
секторының көпшілік –тәрбие жұмысы 47

Денгельбаева Н.
Кітапхана қызметін жоспарлау 52

Шамбулова Х. К.
Кітапханадағы көпшілік іс-шаралардың тәрбиелік рөлі 54

Утегулова Л.Ж.
Техникалық мамандықтарды мемлекеттік және
ағылшын тілдеріндегі оқу-әдістемелік әдебиеттермен қамтамасыз ету 58

Ережепова Ж.Ж.
Гуманитарлық мамандықтар бойынша қызмет көрсету жұмысының нәтижесі..... 65

Туляганова С.Д.
Анализ и учет учебной, учебно-методической литературы
на государственном языке (в т.ч.ППС) 2012 г. 68

Сырайлова Ғ.М.
Жаңа түскен кітаптарды АБО бөлімдеріне бөлу
жұмысына талдау (2011-2012жж.) 71

Шамбулова Х.
Мәдени мұра - елге мирас 74